

DARKO KNEZ

SVETINJICE

IZ ZBIRKE NARODNEGA MUZEJA SLOVENIJE

PILGRIMAGE BADGES

FROM THE COLLECTIONS OF THE NATIONAL MUSEUM OF SLOVENIA

NARODNI
MUZEJ
SLOVENIJE

VIRI

Gradivo za materialno kulturo Slovencev

3

<i>Uredniški odbor</i>	Jasna Fischer, Timotej Knific, Mateja Kos, Gorazd Makarovič, Elisabeth Schmuttermeier, Peter Vodopivec, Maja Žvanut (glavna urednica)
<i>Prevod</i>	Barbara Smith Demo
<i>Lektura</i>	Irena Avsenik Nabergoj
<i>Oblikovanje</i>	Borko Tepina
<i>Fotografija</i>	Tomaž Lauko
<i>Risba</i>	Uroš Stiškovski
<i>Fotoliti</i>	Reprostudio Delo d.d.
<i>Stavek</i>	Beton & Vrbinc Co. d.n.o.
<i>Tisk</i>	Tiskarna Ljubljana d.d.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

737.2:248.153.8

KNEZ, Darko, 1966-

Svetinjice : iz zbirke Narodnega muzeja Slovenije = Pilgrimage badges : from the collections of the National Museum of Slovenia / Darko Knez ; [angleški prevod Barbara Smith Demo ; fotografija Tomaž Lauko ; risba Uroš Stiškovski]. - Ljubljana : Narodni muzej Slovenije, 2001. - (Viri. Gradivo za materialno kulturo Slovencev ; 3)

ISBN 961-6169-17-3

1. Narodni muzej Slovenije

113676288

KAZALO

Pregled dosedanjega raziskovanja svetinjc	7
Evropa	8
Slovenija	16
Kaj je svetinjica in komu je namenjena	18
Izdelovanje svetinjc	20
Historiat zbirke	23
Datacija	25
Najdišča	26
Analiza	27
Katalog	33
Literatura	285

Kazalo preglednic

Slika 1. Svetinjice po kraju izdelave	21
Slika 2. Svetinjice po načinu pridobitve	24
Slika 3. Svetinjice po času izdelave	25
Slika 4. Zemljevid Slovenije z vrisanimi najdišči obravnavanih svetinjc.	26
Slika 5. Svetinjice po kategorijah	27
Slika 6. Marijanske svetinjice po kategorijah	28
Slika 7. Svetinjice po kategorijah svetnikov	29
Slika 8. Svetinjice z motivom božjih poti	32

TABLE OF CONTENTS

A review of research into pilgrim badges to the present	255
Europe	256
Slovenia	264
What are pilgrimage badges and for whom were they intended?	266
The manufacture of pilgrimage badges	269
The history of the collection	272
Dating	274
Sites	276
Analysis	277
Catalogue	284
Literature	285

List of illustrations

Fig. 1. Pilgrimage badges by region of production.	270
Fig. 2. Pilgrimage badges according to acquisition.	273
Fig. 3. Pilgrimage badges according to the date of production.	274
Fig. 4. Map of Slovenia with the provenience of pilgrimage badges.	276
Fig. 5. Pilgrimage badges by category.	277
Fig. 6. Marian pilgrimage badges by category.	278
Fig. 7. Pilgrimage badges listed according to the saints.	279
Fig. 8. Pilgrimage badges with motifs of pilgrimage routes.	283

PREGLED DOSEDANJEGA RAZISKOVANJA SVETINJIC

Svetinjam kot kulturnozgodovinskemu materialnemu viru je bilo tako pri nas kakor drugod po svetu doslej posvečano premalo pozornosti, si jo pa ti dragoceni predmeti nedvomno zaslužijo. So zelo pomemben člen v verigi virov za preučevanje ljudske pobožnosti in duhovnosti, a na splošno nimamo večjih temeljnih raziskav s tega področja. Množična proizvodnja in nepoznavanje mojstrov oziroma medaljerjev sta razlog, da so raziskovalci na te predmete gledali nekako »zviška«.

Raziskave svetinjam so bile doslej zgolj obrobni sestavni del objav kakšnega drugega gradiva, večinoma tistega z arheoloških najdišč, oziroma kot del numizmatičnih objav zbirk ali najdb. V teh primerih so bile večinoma predstavljene samo s fotografijo ali risbo, brez kakršne koli strokovne obdelave ali analize. Prav tako so bile objavljane z zelo skopimi podatki v raznih avkcijskih katalogih, pa še to predvsem kot manjša priloga na koncu kataloga numizmatičnih zbirk. V novejšem obdobju pa so vse pogostejše objave tega gradiva tako v numizmatičnih avkcijskih katalogih kot tudi v umetnoobratnih. Vzrok temu je, da je na novo zaživelo zanimanje zasebnih zbirateljev. Zbiratelje zanimajo svetniške podobe na svetinjah, romarska svetišča, ki so upodobljena na njih, oziroma kraji izdelave le-teh, raznovrstnost materialov, iz katerih so izdelane, in pa seveda čas njihovega nastanka.

Razveseljivo je, da v novejšem obdobju svetinjam tudi muzeji po Evropi naklanjajo vedno več pozornosti in jih uvrščajo v svoje zbirke enakovredno z drugimi predmeti, to pa ima za posledico, da to gradivo raziskujejo in objavljajo.

V nadaljevanju bom najprej predstavil dosedanje raziskovalno delo na tem področju tako na Slovenskem kot drugod po Evropi; pri predstavitvi fonda pa se bom omejil zgolj na gradivo iz katoliških dežel, čeprav je v zbirki devocionalij Narodnega muzeja Slovenije tudi nekaj pravoslavnih, muslimanskih in vzhodnjaških svetinjam – te bom obdelal in objavil posebej.

- ¹ Innichen pri Lienzu na Tirolskem ob izviro reke Drave (benediktinski samostan od leta 769); Innsbruck, Lavant pri Lienzu; Madonna di Piné (Di Caravaggio) pri Pergine, božja pot od leta 1726; Maria Loreto, Maria Plain od leta 1652...
- ² J. P. Beierlein, Münzen der bayerischen Klöster, Kirchen, Wallfahrtsorte, delo je izšlo v Münchnu v treh delih, in sicer v letih 1857, 1869 in 1879, v vsakem zvezku so tudi tabele.
- ³ E. Merzbacher, Katalog der bayerischen Wallfahrts-, Kloster- und Kirchenmedaillen, München 1895.
- ⁴ W. Schratz, Münzen auf den hl. Wolfgang, Brunn 1890; Die Denk- und Weihenmünzen der ehemaligen bayrischen Benediktiner- und Zisterzienser Nonnenklöster (S. A.); Wallfahrtszeichen zur "Schönen Maria" (in Regensburg). (S. A.) a. d. Mitteilungen der Bayerische Numismatischen Gesellschaft, München 1887.
- ⁵ F. Töply von Hohenfest, Die Weihenmünzen für Sammler, Graz 1893.
- ⁶ A. M. Pachinger, Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meister, München 1904, delo vsebuje štiri tabele; Erster Nachtrag zur vorigen Publikation in den Mitteilungen der Numismatischen Gesellschaft in München, München 1906; Unedierete Medaillen auf bayrische Wallfahrtsorte etc., München 1904, delo vsebuje eno tabelo; Wallfahrtsmedaillen, Linz 1906, delo vsebuje štiri tabele; Wallfahrts- und Weihenmünzen des Erzherzogtums Österreich ob der Enns, Enns 1904.
- ⁷ Gustav Zeller, *Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meistern*, Wien 1894.

Za temeljno delo na področju raziskovanja svetinjic v svetu je doslej veljala razprava A. M. Pachingerja, ki je izšla v dveh zvezkih leta 1908 na Dunaju z naslovom *Wallfahrts-, Bruderschafts- und Weihe-Medaillen der gefürsteten Grafschaft Tirol und Voralberg in Wallfahrts-, Bruderschafts- und Gnadenmedaillen des Herzogtums Salzburg*. V njih je Pachinger obdelal 506 svetinjic iz romarskih središč na Tirolskem, Vorarlberškem in v Salzburški pokrajini. Ti kraji so za nas zelo zanimivi, saj je v njih precej romarskih središč,¹ v katera so tudi Slovenci nekoč radi romali. To je razvidno delno iz številnih pisnih virov, ohranjenih pripovedk v ljudskem slovstvu, pa tudi iz števila svetinjic iz teh romarskih krajev, ki jih hranijo zbirke slovenskih muzejev. Knjigo je Pachinger objavil po poglavjih, razdeljenih po romarskih svetiščih v obravnavanih pokrajinah. Na začetku vsakega poglavja je na kratko opisal omenjeno romarsko središče z nastankom ali celo morebitnim koncem božje poti, kar nam pomaga pri določanju časa izdelave svetinjic. Sledijo kataloške enote, v katerih Pachinger opisuje napise na svetinjicah, tako na averu kot reveru, ter svetnike, ki so upodobljeni na njih. Če na svetinjici ni bilo letnice izdelave, jih potem ni datiral oziroma jih je uvrstil v obdobje delovanja določene božje poti. V katalogu so navedeni tudi material in mere svetinjic. Velika pomanjkljivost tega dela je, da je fotografiranih samo 168 od 506 svetinjic, in še to samo pet obojestransko. Pachinger se je v svojem delu opiral predvsem na Beierleina,² po katerem so se zgledovali tudi prvi raziskovalci svetinjic, kot so bili Merzbacher,³ Schratz⁴ in Töply von Hohenfest⁵, te pa je upošteval tudi on sam. Nanje se je opiral tudi v drugih svojih objavljenih delih.⁶ Salzburški numizmatik Gustav Zeller je v letu 1882 objavil monografijo *Münzrecht und Münzwesen des Erzstiftes Salzburg*, zelo vestno napisano delo. Svetinjice in posvetitveni kovanci pa so v njej le zelo obrobno in bežno obravnavani, ker se numizmatiki v Avstriji v letih, ko je Zeller zbiral gradivo in pisal o svetinjicah, za to panogo skoraj niso zanimali. Leta 1894 je Zeller napisal razpravo⁷ o medaljah medaljerskih mojstrov Petra in Paula Seela iz Salzburga ter o njima sorodnih mojstrih. Pozneje je Pachinger še izpopolnil in dopolnil Zellerjevo delo. O podrobnostih iz življenja mojstrov Seel danes ne vemo prav veliko. Zeller piše, da je bil Peter Seel – oče – v letu 1632 nastavljen kot nadškofijski izdelovalec pečatov. Na tem položaju je ostal 33 let, do svoje upokojitve. Oče Seel je torej deloval pod dvema Salzburškima nadškofoma, Parisom grofom Lodronom

(1619–1653) in Guidobaldom grofom von Thurnom (1654–1668). Njegovo delovanje se časovno ujema z najsijajnejšim obdobjem zgodovine nadškofije Salzburg. Za naslednika Petra Seela je bil imenovan njegov sin Paul, ki je bil že zgodaj posvečen v umetnost kovanja in pečatoreznštva.

Nesporna zasluga Seela in njegovih naslednikov je, da so bili to mojstri, ki so iz grobih, manj vrednih romarskih obeskov z veliko truda izdelali okusne in umetnostno pomembne medalje ter niso le razvili novega sloga v okviru starih oblik.

Eden pomembnejših avtorjev, na katerega se med drugim opirajo raziskovalci svetinjič, je bil Ferdinand Kuncze. V svojem delu *Systematik der Weihmünzen*, ki je izšlo leta 1885 v Raabu, je razvrstil svetnike, ki se pojavljajo tudi na svetinjičah, po teologiji. Zelo pomembno pa je, da je Kuncze med drugim razvozlal napise, ki se redno pojavljajo na Benediktovih svetinjičah.⁸ Ugotovil je, da posamezne črke in križci v napisu predstavljajo celotne stavke, med katerimi so odlomki, na katere se nanašajo priprošnje, vzeti tudi iz psalmov in evangelijev. Motivu tega priljubljenega svetnika sledimo v zbirki Narodnega muzeja Slovenije enakomerno od 15. do 20. stoletja. Na averu Benediktovih svetinjič se pojavlja tale napis:*

⁸ Ferdinand Kuncze, *Systematik der Weihmünzen*, Raab 1885, str. 68–71.

* Prevodi iz latinščine v slovenščino temeljijo na izdaji: Sveto pismo stare zaveze in nove zaveze. Ekomenska izdaja z novim prevodom stare zaveze, Ljubljana 1995.

C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.F.B. /
V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS

Napis po Kunczeju pomeni:

- *Navpični napis na križu:*
C.S.S.M.L. (CRUX SACRA SIT MIHI LUX)
= Sveti križ naj mi bo luč.
- *Vodoravni napis na križu:*
N.D.S.M.D. (NON DRACO SIT MIHI DUX)
= Kača naj mi ne bo vodnik.
- *Črke med kraki križa:*
C.S.P.B. (CRUX SANCTI PATRIS BENEDICTI)
= Križ svetega očeta Benedikta.
- *Napis okrog križa:*
V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS (VADE RETRO
SATANAS NUNQUAM SUADE MIHI VANA SUNT
MALA QUAE LIBAS IPSE VENENA BIBAS)

= Pojdi proč, satan, nikoli mi ne svetuj nečimrnosti, slabo je, kar ponujaš, sam popij strup.

- + (CRUX CHRISTI SALVA ME.)
= Križ Kristusov, odreši me.

Z (ZELUS DOMUS DEI LIBERA ME.)
= Gorečnost za gospodovo hišo, reši me.

- + (CRUX CHRISTI VINCIT ET REGNAT, PER LIGNUM CRUCIS LIBERA ME DOMINE AB HAC PESTE.)
= Križ Kristusov zmaguje in vlada, po lesu križa osvobodi me, Gospod, te kuge.

DIA

- **D** (DEUS MEUS EXPELLE PESTEM DE LOCO ISTO ET LIBERA ME.)
= Moj Bog, preženi kugo iz tega kraja in me osvobodi.
- **I** (IN MANUS TUAS DOMINE COMMENDO ANIMAM MEAM ET CORPUS MEUM.)
= V tvoje roke, Gospod, izročam svojo dušo in svoje telo.
- **A** (ANTE COELUM ET TERRAM DEUS ERAT ET DEUS POTENS EST LIBERARE ME AB HAC PESTE.)
= Pred nebom in zemljo je bil Bog in Bog me lahko reši te kuge.
- + (CRUX CHRISTI POTENS EST AD EXPELLENDAM PESTEM A LOCO ISTO.)
= Križ Kristusov lahko izžene kugo iz tega kraja.

BIZ

- **B** (BONUM EST PRAESTOLARI AUXILIUM DEI CUM SILENTIO, UT EXPELLAT PESTEM A ME.)
= Dobro je tiho čakati pomoči Gospodove, da prežene kugo od mene. (*Lam. Jer. III. 26*)
- **I** (INCLINABILE COR MEUM AD FACIENDAS JUSTIFICATIONES TUAS, UT NON CONFUNDAR, QUONIAM INVOCAVI TE.)
= Uklonil sem svoje srce, da spolnjujem tvoje zakone, da ne bom osramočen, ker sem te klical. (*Ps. 118, 112*)

- **Z** (ZELAVI SUPER INIQUOS PACEM PECCATORUM VIDENS ET SPERAVI IN TE.)
= Hudobnežem sem zavidal, ker sem opazoval srečo grešnikov, in zaupal sem vate. (*Ps. 72, 3*)
- + (CRUX) CHRISTI FUGET DAEMONES, AEREM CORRUPTUM ET PESTEM EXPELLAT.
= Kristusov križ naj zapodi v beg demone in prežene slab zrak in kugo.

SAB

- **S** (SALUS TUA EGO SUM, DICIT DOMINUS CLAMA AD ME ET EGO EXAUDIAM TE ET LIBERABO TE AB HAC PESTE.)
= »Jaz sem tvoja rešitev!«, govori Gospod, »kliči k meni in jaz te bom uslišal in te rešil te kuge«. (*Ps. 34, 90*)
- **A** (ABYSSUS ABYSSUM INVOCAT, ET VOCE TUA EXPULISTI DAEMONES; LIBERA ME AB HAC PESTE.)
= Vrtinec kliče vrtincu in s svojim glasom si izgnal demone; osvobodi me te kuge. (*Ps. 41, 8*)
- **B** (BEATUS VIR, QUI SPERAT IN DOMINO ET NON RESPEXIT IN VANITATES ET INSANIAS FALSAS.)
= Blagor možu, ki svoje zaupanje stavi v Gospoda, ne hodi za domišljavci in onimi, ki se obračajo k prevaram. (*Ps. 39, 5*)
- + (CRUX) CHRISTI, QUAE ANTEA FUIT IN OPPROBRIUM ET CONTUMELIAM ET NUNC IN GLORIAM ET NOBILITATEM SIT MIHI IN CONTUMELIAM SALUTEM, ET EXPELLAT A LOCO ISTO DIABOLUM ET AEREM CORRUPTUM ET PESTEM A CORPORE.
= Kristusov križ, ki je bil poprej v zasramovanje in sramoto, sedaj pa je v slavo in odličnost, naj mi bo odrešitev in naj prežene iz tega kraja hudiča, slab zrak in kugo iz telesa.
- **Z** (ZELUS HONORIS DEI CONVERTAT ME, ANTEQUAM MORIAR ET IN NOMINE TUO SALVA ME AB HAC PESTE.)
= Gorečnost za Božjo čast naj me spreobrne, preden umrem, in v svojem imenu me reši te kuge.
- + (CRUCIS SIGNUM LIBERET POPULUM DEI ET A PESTE EOS, QUI CONFIDUNT IN EO.)

= Znamenje križa naj osvobodi Božje ljudstvo in reši kuge tiste, ki zaupajo vanj.

HGF

- **H** (HAECCE REDDIS DOMINO, POPULE STULTE? REDDE VOTA TUA OFFERENS SACRIFICIUM LAUDIS ET FIDE ILLI QUI POTENS EST, ISTUM LOCUM ET ME AB HAC PESTE LIBERARE, QUONIAM QUI CONFIDUNT IN EO NON CONFUNDENTUR.)
= Ali tako povračate Gospodu, bedasto in nespametno ljudstvo? Daj svoje prisege ob opravljanju daritve slave in vere njemu, ki more ta kraj in mene osvoboditi te kuge, ker tisti, ki zaupajo vanj, ne bodo osramočeni. (5. Mos. 6)

- **G** (GUTTURI MEO ET FAUCIBUS MEIS ADHAEREAT LINGUA MEA, SI NON BENEDIXERO TIBI; LIBERA SPERANTES IN TE: IN TE CONFIDO, LIBERA ME DEUS AB HAC PESTE ET LOCUM ISTUM IN QUO NOMEN TUUM INVOCATUR.)
= Moj jezik naj se mi lepi na nebu in v grlu, če te ne bom povelečeval; osvobodi tiste, ki upajo vate; vate zaupam, reši, Gospod, te kuge mene in ta kraj, na katerem se kliče tvoje ime. (Ps. 136, 6)

- **F** (FACTAE SUNT TENEBRAE SUPER UNIVERSAM TERRAM IN MORTE TUA. DOMINE DEUS MEUS, FIAT LUBRICA ET TENEBROSA DIABOLI POTESTAS. ET QUIA AD HOC VENISTI, FILI DEI VIVI, UT DISSOLVAS OPERA DIABOLI, EXPELLE POTENTIA TUA A LOCO ISTO ET A ME SERVO TUO PESTEM ISTAM. DISCEDAT AER CORRUPTUS A ME IN TENEBRAS EXTERIORES.)
= Ob tvoji smrti je vso zemljo zagrnila tema. Gospod, moj Bog, oblast hudiča naj postane negotova in zagrnjena v temo. (?) In ker si prišel zato, sin živega Boga, da izničiš dela hudiča, izženi s svojo oblastjo iz tega kraja in od mene, Tvojega sužnja, to kugo. Naj se slab zrak loči od mene v najbolj oddaljeno temo. (Luka 23, 45. Janez 3, 8)

- + (CRUX CHRISTI! DEFENDE NOS ET EXPELLE A LOCO ISTO PESTEM ET SERVUM TUUM LIBERA; QUIA BENIGNUS ES ET MISERICORS ET MULTAE MISERICORDIAE ET VERAX.) = Kristusov križ! Brani nas in preženi iz tega kraja kugo in reši svojega sužnja; ker si blag in usmiljen in zelo milosrčen in resničen.

BFRS

- **B** (BEATUS QUI NON RESPEXIT IN VANITATES ET INSANIAS FALSAS; IN DIE MALA LIBERAVIT EUM DEUS; DOMINE IN TE SPERAVI, LIBERA ME AB IPSA.)
= Blagor možu, ki ne hodi za domišljavci in onimi, ki se obračajo k prevaram; ob dnevu nesreče ga je Bog osvobodil; vate, Gospod, sem zaupal, reši me te kuge. (*Ps. 39, 5*)

- **F** (FACTUS EST DEUS IN REFUGIUM MIHI; QUIA IN TE SPERAVI, LIBERA ME AB HAC PESTE.)
= Gospod mi je postal zatočišče; ker sem zaupal vate, me osvobodi te kuge. (*Ps. 93, 22*)

- **R** (RESPICE IN ME DOMINE DEUS MEUS ADONAI, DE SEDE SANCTA MAJESTATIS TUA ET MISERERE MEI, ET PROPTER MISERICORDIAM TUAM AB HAC PESTE LIBERA ME.)
= Ozri se name, Gospod moj Bog Vsemogočni, s svetega sedeža svojega veličanstva in se me usmili in zaradi svoje milosrčnosti me reši te kuge. (*Ps. 21, 2 in 24, 16*)

- **S** (SALUS MEA TU ES. SANA ME ET SANABOR, SALVUM ME FAC ET SALVUS ERO.)
= Ti si moja rešitev. Ozdravi me in bom ozdravljen, reši me in bom rešen. (*Jerem. 17, 14*)

IHS (IESUS HOMINUM SALVATOR)

= Jezus odrešenik ljudi.

MRA (MARIA)

= Marija mati Božja.

Na reveru Benediktove svetinjice pa je navadno Zaharijev žegen (blagoslov) +Z+DIA+BIZ+ SAB+Z+ HGF+BFRS IHS.MRA GM Zaharijev žegen je sestavljen iz osemnajstih črk, med katere je vstavljenih sedem križcev. Legendarno izročilo pripisuje njegov izvor različnim osebam z imenom Zaharija, med katerimi je najpomembnejši papež Zaharija (714–752). Dokazano je, da se je ta napis na svetinjicah začel pojavljati sredi 17. stoletja.

Napis se pojavlja večinoma v obliki kartuše. Vsak križec in črka predstavljata celoten stavek, včasih tudi odlomke iz psalmov in evangelijev. Besedilo jasno kaže, da je bilo namenjeno obrambi pred kugo.

⁹ Karl Domanig, Die Deutsche Medaille in Kunst – und Kulturhistorischer Hinsicht nach dem Bestande der Medaillensammlung des allerhöchsten Kaiserhauses, Wien 1907.

¹⁰ Köln, Mariazell na Štajerskem, Augsburg, Ettal.

¹¹ Günther Probszt-Ohstorff, Die Kärntner Medaillen, Abzeichen und Ehrenzeichen, Wallfahrtsorte – Weihemünzen, Klagenfurt 1964.

¹² Za Maria Loretto je predstavljena grafika, ki jo je Joseph Wagner leta 1845 naslikal po Valvasorju.

¹³ Heiligenblut pod Gross-Glocknerjem, Mariahilf, Maria Loretto, Višarje, Maria Saal, Maria Worth

Karl Domanig je v svojem obsežnem delu⁹ o nemških medaljah v umetnostnem in kulturnozgodovinskem pogledu iz zbirke cesarskih medalj, ki je izšlo leta 1907 na Dunaju, objavil štiri tabele, v katerih je predstavljenih 19 svetinjic. V teh tabelah so tudi svetinjice iz romarskih središč,¹⁰ ki jih zasledimo v zbirki Narodnega muzeja Slovenije. Prav tako kot večina raziskovalcev svetinjic, se je Domanig v svojem delu opiral predvsem na Beierleina.

Günther Probszt-Ohstorff je v svojem delu o koroških medaljah, znamenjih in odličjih, ki je izšlo leta 1964 v Celovcu, posvetil svetinjicam celotno poglavje z naslovom Božje poti – svetinjice.¹¹ V njem je predstavil koroška romarska središča s kratkim zgodovinskim opisom in grafično podobo¹² omenjanih romarskih krajev. V kataloškem delu se je omejil zgolj na opise averov in reverov svetinjic ter na njihove mere, material in zbirko, ki hrani posamezno svetinjico. Za nas je to delo pomembno, ker obsega največ romarskih središč,¹³ ki so zastopana tudi v zbirki Narodnega muzeja Slovenije. Predstavljenih je tudi nekaj višarskih svetinjic, na katerih so napisi na eni strani v slovenščini, na drugi pa v nemščini, ali pa so na obeh straneh svetinjic napisi v slovenščini. Od 55 predstavljenih svetinjic v katalogu jih je v tabelah odslikanih samo 11.

Veliko muzejev ima v numizmatičnih zbirkah ob zbirkah novcev, bankovcev in medalj tudi še manjše število svetinjic. Zato številni numizmatiki pri objavah novčnih najdb ali predstavitev zbirk vključujejo v te objave tudi svetinjice. Zaradi prostorske omejitve bom naštel samo nekaj takšnih primerov: Schwab-Trau Alexander, *Neuzeitliche Fundmünzen vom Hemmaberg*, Carinthia I., Zeitschrift für geschichtliche Landeskunde von Kärnten, Celovec 1993, avtor tukaj razloži kratice na svetinjicah sv. Benedikta, vendar ne tako natančno in popolno, kot to naredi Kuncze; Busso Peus, *Maria in der Wüste ob Marburg an der Drau*, Schweizer Münzblätter, letnik 25, 1975; V. Anger, H. Ballzucio in R. Mauterer, *Eine neue Methode zur schonenden Reinigung antiker Münzen*, MÖNG 20/9, Wien 1978; Karl Schulz, *Ein Rosenkranz des 17. Jahrhunderts*, MÖNG 30/6, Wien 1990; Karl Schulz, *Eine unbekannt Wiener Stiftungsmedaille*, MÖNG, 30/ 5, Wien 1990.

Arheologi se pri svojem terenskem delu zelo pogosto srečujejo s svetinjicami. Potem jih večinoma samo omenijo pri objavi najdb. Nekaj tovrstnih člankov: Serge De Poorter, *Le Trésor de l'Église de Carros*, v: *Memoires de l'Institut de Préhistoire et Archéologie des Alpes-Maritimes*, zvezek 36, Nice 1994; S. Zenone degli Ezzelini, Colle Castelarò: *Indagini archeologiche nell'arca del*

castrum medievale, Venezia 1994; Zeitsporen, *Archäologisches aus Baden, Wallfahrtsmedaillen vom Zähringer Burgberg*, Archäologische Nachrichten aus Baden 50, 1993; *Forschungen zur Leechkirchen in Graz*, Fundberichte aus Österreich, Materialheft 4, Graz 1996.

Omeniti moram še hrvaškega kolega dr. Ivana Mirnika, kustosa numizmatika iz Arheološkega muzeja v Zagrebu, ki skrbi za numizmatično zbirko, v katero sodijo še medalje in svetinjice. Njegovo obsežno zbirko svetinjic sem imel priložnost v celoti pregledati ter jo primerjati z zbirko, za katero skrbim sam. V svojih delih se je opiral predvsem na Kunczeja. Naštel bom nekaj njegovih del, ki so posvečena svetinjam ali pa le-te v njih kakor koli omenja: *Talijanska medalja 15.–17. stolječa*, razstavniki katalog, Zagreb 1981; *Trsatske medaljice*, Dometi 25/11–12, Rijeka 1992; *Medaljice s likom sv. Vlaha, Dubrovnik*, Časopis za književnost i znanost, Nova serija, godište V., 1994, številka 5; *Medalje zagrebačke nadbiskupije u riznici katedrale i Arheološke muzeju u Zagrebu*.

Prav tako pa so v novejšem obdobju svetinjice postale sestavni del razstavnega gradiva pri nekaterih večjih razstavah z nabožno tematiko. Tako so tudi vedno pogosteje uvrščane v razstavne kataloge ter v njih objavljene s sliko in celotno kataloško enoto. Nekaj primerov takšnih razstavnih katalogov: *ORIE TESORI D'EUROPA*, Milano 1992; *Wallfahrt WEGE ZUR KRAFT*, Graz 1994; *Fundort Kloster, Archäologie im Klösterreich*, Altenburg 2000.

SLOVENIJA

Tudi na Slovenskem se do pred nekaj leti nihče ni sistematično ukvarjal s preučevanjem svetinjic. Etnolog in umetnostni zgodovinar Gorazd Makarovič je na primer v svojem delu *Slovenska ljudska umetnost*, ki je bilo objavljeno v Ljubljani leta 1982, svetinjice le omenjal v smislu njihove uporabe in namena. Enostransko pa je bilo odslikanih le pet predmetov.

Občasno so o njih pisali posamezni arheologi, ko so poročali o svojih izkopavanjih. Za ponazoritev navajam nekatere primere: Davorin Vuga, *Matena, Varstvo spomenikov XXIII.*, ki je izšlo v Ljubljani leta 1981, na strani 289 omenja v sondi 4 bakreno svetinjico (aver: Marija z detetom in rever: božjepotna cerkev); Phil Mason, *Črnomelj – Sv. Duh, Arheološka najdišča Dolenjske*, posebna številka *Arhea*, Novo mesto 1990, str. 123–124, avtor opisuje 83 grobov iz obdobja od 16. do 18. stoletja in v nekaterih so bile najdene tudi svetinjice; Phil Mason, *Črnomelj – Sv. Miklavž, Stražnji vrh, Varstvo spomenikov 32*, Ljubljana 1990; Thilo Ulbert, *Ad Pirum (Hrušica)*, München 1981, avtor omenja tri svetinjice v grobu 3 in grobu 5 ter eno posamično najdbo; Nada Osmuk, *Griže – cerkev sv. Martina, Varstvo spomenikov 32*, Ljubljana 1990, avtorica omenja, da so pri cerkvi v plasti starejših prekopov brez ohranjenih grobov najdene drobne najdbe, med njimi tudi tri svetinjice (iz polpretekle dobe); Ljudmila Plešničar Gec in sodelavci, *Starokrščanski center v Emoni, Katalogi in monografije 21*, Ljubljana 1983, avtorica I. Sivec omenja bronast grški križec z napisom na obeh straneh, s podobo sv. Sebastijana in poznosrednjeveškim napisom.

Tako temeljnega dela o svetinjicah do te objave pri nas ni. S preučevanjem svetinjic na Slovenskem sem se začel ukvarjati, ko sem kot kustos v Narodnem muzeju Slovenije prevzel sistematsko zbirko devocionalij, v katero sodijo svetinjice. Doslej sem objavil dva članka s to temo.¹⁴ V prvem sem opisal svetinjice, ki so bile pridobljene za zbirko Narodnega muzeja Slovenije, v drugem pa sem sistematično obdelal in analiziral svetinjice, ki so bile najdene pri arheoloških izkopavanjih v cerkvi sv. Jurija v Piranu; vse omenjene svetinjice so bile tudi obojestransko odslikane. Tudi v svojem magistrskem delu z naslovom *Ljudska pobožnost in proces sekularizacije 1750–1850* sem svetinjam posvetil eno poglavje in dodal nekaj njihovih fotografij.

Pričujoča publikacija je nastala kot plod nekajletnega zbiranja in preučevanja svetinjic. Dodatna spodbuda za objavo zbirke je bila tudi vse večja potreba po določanju in strokovni analizi svetinjic, ki jih številni slovenski arheologi pridobijo pri svojih izkopava-

¹⁴ Darko Knez, Iz akcesije Kulturnozgodovinskega oddelka Narodnega muzeja, *Argo* 33/34, Ljubljana 1992, str. 9–10.
Darko Knez, Svetinjice iz cerkve sv. Jurija v Piranu, *Annales* 5, Koper 1994, str. 65 – 72.

njih; le-te so jim namreč v pomoč pri datiranju najdb. Zato menim, da jim bo objava te zbirke lahko rabila kot priročnik za lažjo identifikacijo in analizo najdb na terenu.

Zavedam se, da to ni popoln pregled te tematike, vendar pa sem prepričan, da mi je z njim uspelo predstaviti vsaj delno podobo raziskovanja teh predmetov, ki so dragocen materialni vir pri preučevanju naše kulture. Zdajšnji odnos do svetinjic, predmetov, ki so bili še pred kratkim nezanimivi tako za raziskovalce kakor za zbiratelje, je zelo vzpodbuden.

Podrobnejši seznam literature, v kateri so bile objavljane svetinjice, je predstavljen v poglavju Literatura na koncu tega dela.

KAJ JE SVETINJICA IN KOMU JE NAMENJENA

¹⁵ Izraz izhaja iz latinske besede *devotio*, kar pomeni žrtvovanje, vdanost, pobožnosti; pobožno ponižno spoštovanje. Devocionalije so nabožni predmeti za (katoliško) liturgijo ali sploh vernike, oziroma predmeti, ki spodbujajo in razširjajo pobožnost, hkrati pa spominjajo na nekatere religiozne misterije. Navadno so ti predmeti svetinjice, križi, rožni venci, relikviariji, amuleti, škapulirji, ampule, školjke, podobice...

¹⁶ Knez 1992, str. 9–10.

Svetinjice, ki so tukaj obravnavane, so del velike zbirke devocionalij¹⁵ Oddelka za zgodovino in uporabno umetnost Narodnega muzeja Slovenije. Niso pa zajeti prav vsi primerki, kar so jih v preteklosti izdelovali in jih še danes izdelujejo v velikih količinah in so jih verniki obešali na rožne vence, oziroma jih nosili okrog vratu.

Svetinjice so majhne spominske medalje, ki so jih mojstri kovali ali ulivali iz različnih vrst kovine. Ljudje pa so jih nekoč uporabljali in jih še vedno uporabljajo v različne namene, na primer kot izraz pripadnosti veri, zaobljubo, čaščenje ali priporočilo svetniku, pripadnost bratovščini oziroma sestrstvu, okras (lahko tudi v funkciji nakita), dokaz o uspešnosti.

Prodajali so jih v romarskih krajih, na stojnicah ob cerkvenih žegnanjih in ob podobnih priložnostih. Skoraj nemogoče je bilo, da bi se romar vrnil z daljnih, pa tudi bližnjih božjih poti brez (kakšnega) materialnega dokaza o opravljeni zaobljubi. Skoraj vsako romarsko središče v Evropi, pa seveda tudi v Sveti deželi, je razvilo obrt izdelovanja svetinjic in drugih devocionalij ter podobnih reči, ki so se prodajale ob romarski cerkvi. Romarji so bili prepričani, da so te podobice čudodelne, prav tako kot svetniki, ki so upodobljeni na njih. Doma so jih obešali pred vhod v hišo oziroma v hlev, da bi pregnale zle duhove, dajali so jih v korita za krmljenje živine, zakopavali v polja proti plevelu, mrčesu in mišim. Obešali so jih nad postelje zaradi njihovega močnega vpliva na plodnost. Svetinjica je romarja med vračanjem domov ščitila pred razbojniki, hkrati ga je označevala kot človeka, ki je na religioznem potovanju in uživa imuniteto ter ima pravico do pomoči vsakega kristjana. Če se je hotel priključiti mestni bratovščini svetišča, ki ga je obiskal, je bil s svojo svetinjico vedno dobrodošel.¹⁶ Do 15. in 16. stoletja so bile svetinjice ploščate, na njih so bile pogosto perforirane reliefne podobe svetnikov ali pa so prikazovale čudodelne podobe in relikvije, značilne za določeno svetišče. Največje svetinjice so imele premer 11 cm, praviloma pa merijo 3 do 7 cm. Večinoma imajo obojestranske upodobitve romarskih čudodelnih podob, cerkva, svetnikov in zavetnikov. Najpogostejše so upodobitve Marije (Marija pomagaj, Rožnenska mati božja, Žalostna mati božja, ...), sv. Franciška (Padovanski, Asiški), sv. Alojzija, sv. Dominika, sv. Jurija, sv. Klare, ..., zaradi

vere v njihovo veliko moč in pripravljenosti pomagati ter zaradi cerkvenega reda, ki je bil v določenem kraju (jezuiti, franciška- ni, benediktinci, dominikanci, klarise, uršulinke, ...).

Bistveni del svetinjice je podoba svetnika ter napis – ta je bil prvotno v latinščini, pozneje pa tudi v nemščini, italijanščini in hrvaščini, oziroma v našem primeru od 19. stoletja naprej tudi v slovenščini. Napisi so praviloma na zunanjem robu. Poznamo popolnoma enake svetinjice, kovane v isti delavnici, vendar pa je besedilo na njih v nemščini, italijanščini, na drugih pa v slovenščini. Tako so vsi romarji lahko kupovali spominke na božjo pot z napisi v svojem lastnem jeziku. Druga vidna razlika je v materialu in velikosti svetinjice. Zlate in srebrne so si lahko privoščili le premožnejši verniki, zanje je bil to statusni simbol, izraz moči in dobrikanje svetnikom ter Bogu. Revnejši verniki so si privoščili skromne, drobne, bronaste, medeninaste, bakrene, kositrne in železne svetinjice, ki pa temu navkljub niso bile nič manj čaščene. Zato ni nič nenavadnega, da je kot material za izdelavo svetinjic prevladoval bron (baker, medenina), od druge polovice 19. stoletja naprej, predvsem v 20. stoletju, pa so začele prevladovati predvsem svetinjice iz aluminija. Njihova proizvodnja je sčasoma zelo naraščala, vendar pa je po drugem vatikanskem koncilu v letih 1962–1965 proizvodnja svetinjic in drugih devocionalij naglo upadla. Ta je namreč priporočil usmeritev k notranji veri in odsvetoval pretirano uporabo verskih predmetov. Ta usmeritev je med verniki naletela na dokaj velik odziv, rezultat pa je naglo upadanje povpraševanja po stvarih, ki so se nekoč izjemno dobro prodajale. V novejšem obdobju, od konca 19. stoletja naprej, so posebne svetinjice podeljevali tudi izjemno pridnim in uspešnim otrokom pri verouku. Tako svetinjico je dobila navadno le ena oseba v generaciji na leto. In če otrok ni imel verižice, na katero bi si obesil svetinjico okoli vratu, je bilo to zanj zelo hudo in je moral uporabiti navadno vrv. Vsak prvoobhajanec je svetinjico dobil pri prvem obhajilu. Prav tako so svetinjice dobile članice raznih družb, med katerimi so prevladovale Marijine družbe; te svetinjice so bile opremljene s trakovi. Barva trakov je pomenila socialni položaj v družbi, npr. neporočene članice Marijinih družb so dobile svetinjico z roza trakom.

Verniki so jih obešali na rožne vence (oziroma okoli vratu), jih dajali v roke pokojnikov in jih z njimi pokopavali.

Precej svetinjic sestavljajo samo okrasne oblike, med katerimi so splošneje uveljavljeni krožec, poligonalna oblika in elipsa. Včasih so vanje vdelani stekleni kamenčki ali poldragi kamni, vse pa so ploščate. Svetinjice, ki so hkrati tudi obeski, so bile tudi okras, s katerim so se ženske želele polepšati.

Po 16. in 17. stoletju so se za najpomembnejša evropska romarska svetišča bolj kakovostne medalje in svetinjice kovali v rimski kovnici; to je razvidno iz napisa v spodnjem delu svetinjice ROMA. Najbolj znani in uspešni avtorji so bili, ob še mnogo drugih, člani medaljerske družine Hamerani: Alberto (+ 1677), Giovanni (+ 1705), Ermenegildo (1688–1744), Ottone (1694–1768), Gioacchino mlajši (deloval je v Rimu med letoma 1780 in 1805) ter drugi.¹⁷ Z gotovostjo lahko trdimo, da so se isti kalupi uporabljali dolga desetletja.

¹⁷ Mirnik 1992, str. 501.

Med pomembnejše in bolj znane izdelovalce svetinjic sodita, kot že rečeno, oče in sin Peter in Paul Seel iz Salzburga. Peter Seel je bil prvi izdelovalec, ki je dal svetinjicam umetniško podobo. Njegove medalje in svetinjice so pozele veliko navdušenja, ljudje so postali pozorni na te ploščate, posebne kovane izdelke in jih začeli zbirati.¹⁸ Prav svetinjice iz šole Seel so tiste, ki so za ljubitelje avstrijskih božjepotnih medalj (svetinjic) še posebej zanimive in privlačne.

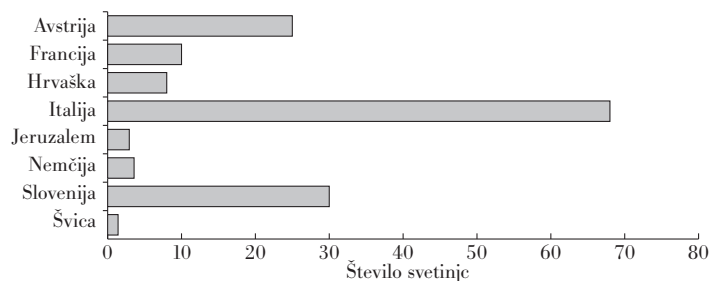
¹⁸ Gustav Zeller, *Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meistern*, Wien 1894.

Za večino svetinjic pa ne moremo vedeti, kdo jih je izdelal in kje, kajti navadno so jih izdelovali kar v romarskih krajih samih. Po navadi so to delali v samostanih, niso pa bili redki niti vaški izdelovalci samouki. To je tudi eden izmed razlogov, da napisi na njih niso slovnično pravilni, oziroma je na njih veliko napak (napačne ali izpuščene črke). Točnega začetka izdelovanja svetinjic v nekem romarskem kraju ne moremo natančno določiti, vendar si pri datiranju lahko pomagamo s časom nastanka božje poti, s stilno analizo svetinjice ali s primerjavo gradiva, izkopane-ga skupaj z njo, v primeru, da je to najdišče znano.

Svetinjice za slovenske božje poti so izdelovali doma in tudi v tujini. O tem priča dejstvo, da v Nemčiji, v bavarskem Diessnu, še vedno hranijo modele za izdelavo brezjanskih svetinjic.

Značilnost zgodnejših ulitih svetinjic (do prve polovice 16. stoletja) iz iste delavnice je, da se med seboj zelo razlikujejo. V vosku so izdelali pozitiv, ki se je z vlivanjem spremenil v svetinjico. Na tak način so lahko izdelali samo eno svetinjico, s pomočjo katere so ulivali nadaljnje primerke, pri čemer je bil vsak naslednji večji od predhodnega. Pozneje je prevladala tehnika rezanja kovinskih kalupov, kar je v zlatu, srebru, bronu in kositru omogočilo odlivanje neomejenega števila primerkov.¹⁹

¹⁹ Mirnik 1981, str. 4.

Slika 1. Svetinjice po kraju izdelave.

V veliko pomoč pri določanju provenience in dataciji so tudi legende oziroma nenavadna dogajanja v zvezi z nastankom božjih poti ali s svetinjicami samimi. Taka je na primer čudodelna svetinjica Brezmadežne, ki je bila najbolj razširjena svetinjica v 19. stoletju, izdelujejo pa jo še danes. Legenda o nastanku te svetinjice govori takole:

V soboto, 27. novembra 1830, se je med premišljevanjem redovne družbe v kapeli v ulici Rue de Bac v Parizu Marija prikazala vincentinki Katarini Laburé. Marija je stala na polkrogli, pod nogami se ji je zvijala kača, kar je simboliziralo njeno brezmadežno spočetje. V rokah je držala kroglo, na kateri je stal zlat križ. Na prstih je imela prstane z žlahtnimi kamni raznih velikosti, ki so se lesketali v čudoviti svetlobi. Katarina je zaslišala glas, ki je govoril: »Ta krogla, ki jo vidiš, predstavlja ves svet, zlasti Francijo in vsakega posameznika posebej.« O žarkih, ki so prihajali iz žlahtnih kamnov, je slišala:

»Ti žarki so simbol milosti, ki jih razlivam nad tistimi, ki me zanje prosijo.« Razumela je tudi, da tisti kamni, ki niso izžarevali svetlobe, ponazarjajo tiste milosti, za katere se nihče ni potrudil prositi.

Potem se je prikazen nenadoma spremenila. Marija ni več držala zemeljske oble, njene pobešene roke, izžarevajoče valove svetlobe, so se polne usmiljenja sklonile k zemlji. Okrog njene postave so se v obliki ovalnega kroga izoblikovale v zlatih črkah besede: »O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA, PROSI ZA NAS, KI SE K TEBI ZATEKAMO.« V srcu pa naj bi Katarina slišala naročilo: »Daj narediti svetinjico po tej podobi, kdor jo bo z zaupanjem nosil, bo deležen velikih milosti, zlasti, kdor jo bo nosil okrog vratu.«

Katarina je potem še videla, kakšna naj bi bila zadnja stran svetinjice: s križem ovenčan monogram (M) Marijinega imena, pod njim pa s trnovo krono obdano Srce Jezusovo in z mečem prebodeno Marijino srce. Vso podobo je obdajal venec dvanajstih

zvezd. Ta videnja naj bi se večkrat ponovila. Katarinin spovednik je bil do njenega pripovedovanja o videnjih precej zadržan in je o njih šele leta 1832 govoril s pariškim nadškofom. Ta ni imel nobenih pomislekov in prvih 2000 svetinjic je bilo razposlanih že 30. junija 1832. Nekaj čudežev, ki so se zgodili, je bilo pariškemu nadškofu potrdilo za pristnost prikazni. Svetinjico so na splošno priznali za čudodelno. V naslovu prvega poročila o njej, ki je izšlo aprila 1834, je bila že navedena kot »splošno znana pod imenom čudodelna svetinjica«. Kmalu je bila znana in razširjena po vsej Evropi. Izdelava in prodaja teh svetinjic je strasansko narasla. Hkrati naj bi se zgodilo nešteto čudežev, čudežnih ozdravljenj, spreobrnjenj in varstev. To je tudi precej vplivalo, da se je med katoličani ukoreninila zavest o skrivnosti brezmadežnega Marijinega spočetja, kar je kot versko resnico razglasil papež Pij IX. leta 1854.²⁰

²⁰ Povzeto po: Durrer
Werner, Siegeszug der
Wunderbaren Medaille,
1980.

HISTORIAT ZBIRKE

- ²¹ Predmeti Grebenčeve zbirke izhajajo iz teh predelov:
Gorenjska: – okraj Škofja Loka: Sorica, Dražgoše, Zali Log, Železniki, Škofja Loka, Furgtal, Puštal, Ljubno, Ločnica ob Sori, Hoste, Sopotnica, Selce, Dolenja vas;
– okraj Radovljica: Kranjska Gora, Gozd, Srednji Vrh, Podkoren, Mojstrana, Dovje, Radeče, Koprivnik, Ljubno, Bled, Gorjuše, Bela Peč, Kropa, Jamnik, Kamna Gorica;
– Kamnik in okolica;
– Velesovo, Tržič;
– Moravska dolina.
Dolenjska: Velika Loka, Male Pece, Stranska vas, Trška Gora, Kočevje, Krška vas, Muljava, Sv. Jurij, Grosuplje.
Štajerska: Celje, Slovenske Konjice in okolica.
Notranjska: neopredeljeno.
Primorska: Vipava, Col, Tolmin.
Bela krajina: Adlešiči, Stari trg, Metlika, Črnomelj.
Ljubljana okolica: Šiška, Dravlje, Gameljne.
- ²² Profesor Oton Grebenc se je rodil 18. oktobra 1875 v Mariboru, umrl pa je nekje na Avstrijskem ali Nemškem med drugo svetovno vojno.
- ²³ V Začasnem poročilu o Grebenčevi zbirki, ki ga hrani Narodni muzej Slovenije v svojem arhivu, pa piše, da je te predmete prof. Oton Grebenc podaril Narodnemu muzeju 9. avgusta 1935.
- ²⁴ Marija Makarovič, Poročila – O Grebenčevi zbirki v Etnografskem muzeju v Ljubljani, Slovenski etnograf XV, Ljubljana 1962, str. 243.
- ²⁵ Prav tam.
- ²⁶ Ta številka ni natančna, ker je bilo ponekod večje število predmetov navedenih pod isto inventarno številko.

Publikacija predstavlja celotno sistematsko zbirko štiristopetdesetih (450) svetinjic, v sklopu katere hranimo le boljše ohranjene svetinjice oziroma od slabše ohranjenih le inedita in raritete.

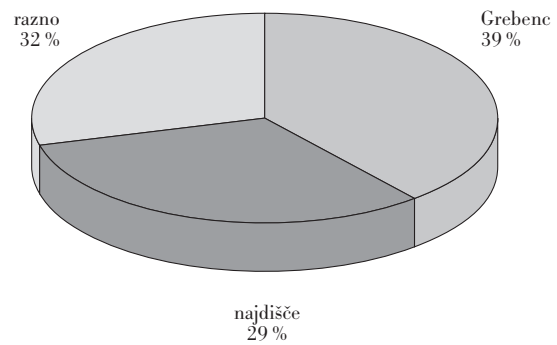
Temelj predstavljene zbirke svetinjic je del starega muzejskega fonda, ki se je v 180 letih, odkar deluje naš muzej, zelo obogatil. Veliko svetinjic je bilo kupljenih od raznih zbiralcev, preprodajalcev na boljših sejmih in v antikvariatih, kar precejšnje število jih je bilo podarjenih kot zbirka ali posamezen kos. V muzej so prihajale tudi kot del kakšnih zapuščin ali večjih odkupov. Za velik del svetinjic je najdišče znano.

V katalogu je predstavljenih tudi 177 svetinjic iz Grebenčeve zbirke. Predmeti, ki jih je za svojo privatno zbirko nabral po vsej Sloveniji²¹ prof. Oton Grebenc²² sam, ali pa so mu jih prinašali njegovi študenti v prvi polovici 20. stoletja, so inventarizirani v stari inventarni knjigi Narodnega muzeja Slovenije od inventarne številke 11 000 do 13 797. Omenjene predmete je 26. junija leta 1929 odkupila Oblastna samouprava oblasti Ljubljanske za 100.000 dinarjev²³ in je naprosila tedanje ravnateljstvo Narodnega muzeja, da jih prevzame začasno v svojo hrambo, zbirko uredi in varuje pred vsako poškodbo. Ko pa bi oblastna samouprava postavila poseben obrtno-trgovski muzej, bi se prenesla zbirka v ta muzej.²⁴

Ker pa se posebni obrtno-zgodovinski muzej ni nikoli ustanovil, je tedanji ravnatelj dr. Josip Mal Grebenčevo zbirko priključil Narodnemu muzeju, le-ta pa je tudi oskrbel kupnino zanjo. V naslednjih letih se je za Grebenčevo zbirko začelo zanimati tedanje ravnateljstvo Etnografskega muzeja s pripombo, da so predmeti večji del etnografski. Spor je trajal več let in svoje mnenje o zbirki so izrazili tudi nekateri strokovnjaki, med njimi prof. Albert Sič. Ta je v svojem dopisu z dne 3. 4. 1945 označil zbirko za »obratno trgovsko«, ker je le baza etnografskega značaja, vse drugo je le izumetničenje in moderniziranje. Zbirka naj ne bi sodila v etnografski muzej, marveč v umetno trgovinstvo.²⁵

V letih 1954–56/57 je po dogovoru med ravnateljem Narodnega muzeja dr. Jožetom Kastelicem in ravnateljem Etnografskega muzeja dr. Borisom Orlom ravnateljstvo Narodnega muzeja od 2797 predmetov iz Grebenčeve zbirke odstopilo 1614²⁶ predmetov Etnografskemu muzeju. Tako so razbili dotlej enotno zbirko

ter na neki način razvrednotili delo in trud prof. Grebenca in njegovih študentov. V Narodnem muzeju je ostalo 1183 predmetov, ker da sodijo tja po svoji kulturno-zgodovinski vsebini. Od tega je 341 devocionalij, med njimi tudi tukaj predstavljenih 177 svetinjic.

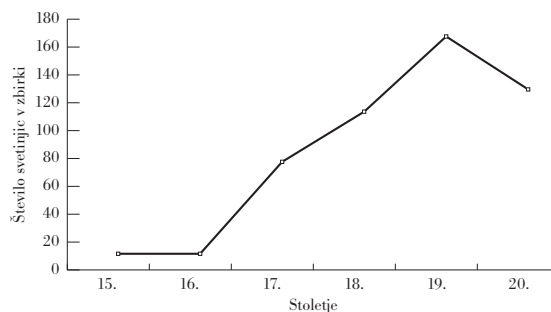

Slika 2. Svetinjice po načinu pridobitve.

DATACIJA

Spodnji prikaz nam kaže časovno zastopanost svetinjc iz tukaj predstavljene zbirke, od 15. stoletja do srede 20. stoletja. Kot je razvidno iz grafa, večina svetinjc izvira iz 19. in 20. stoletja. Bistvena razloga za to sta odprava jožefinskih reform, kar je znova močno oživilo ljudsko pobožnost, to pa je posredno vplivalo tudi na izdelavo devocionalij. Drug pomembnejši razlog, ki je tudi pripomogel k povečanju izdelave in uporabe svetinjc, lahko pripišemo tehnološkemu napredku ter uporabi novih materialov. Seveda je še nekaj dejavnikov, ki so vplivali na stanje, kot ga lahko razberemo iz razpredelnice. Veliko svetinjc iz starejših obdobj je bilo uničenih oziroma izgubljenih, mnogo jih je še zakopanih na različnih krajih (poljih, cestah, rekah, vrtovih, pod stavbami, v grobovih...) oziroma so raztresene ali skrbno spravljene in pozabljene na podstrešjih ali v kletih in čakajo, da jih kdo odkrije. Seveda pa ne moremo zanemariti tudi dejstva, da se je z večanjem števila prebivalstva večalo tudi število uporabnikov svetinjc.

Za nižji odstotek svetinjc iz 20. stoletja v primerjavi s številom iz 18. in 19. stoletja sta pomembna predvsem dva razloga. Prvi je že omenjeni 2. vatikanski koncil (1962–1965), ki je odsvetoval pretirano uporabo verskih predmetov. Drugi razlog pa je mogoče iskati v tem, da svetinjice iz 20. stoletja, predvsem iz druge polovice tega stoletja, še vedno služijo svojemu prvotnemu namenu ter so v uporabi pri njihovih lastnikih, se pravi pri ljudeh, ki so jih kupili oziroma dobili. Zato bo potrebno še kar nekaj časa, da bodo te svetinjice zamenjale svojo funkcijo in dobile mesto v kakšni muzejski zbirki.

Slika 3. Svetinjice po času izdelave.

NAJDIŠČA

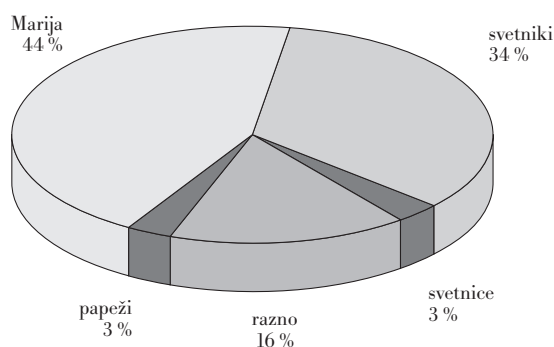
Svetinjice, pri katerih poznamo njihovo najdišče, so bile odkrite pri arheoloških izkopavanjih, z detektorji, pri obnovah cerkva, hiš in podobno in kot take so velikokrat v pomoč pri datiranju tudi drugih predmetov s skupnih najdišč. Najdišča pa nam tudi govorijo o njihovi razširjenosti in delno tudi o obsegu čaščenja določenih svetnikov.

Slika 4. Zemljevid Slovenije z vrisanimi najdišči obravnavanih svetinjic. Številka ob najdišču pomeni število najdenih svetinjic.

ANALIZA

Iz spodnjega prikaza je razvidno, da v zbirki prevladujejo marijanske svetinjice. Podatek ni presenetljiv, saj je samo na slovenskem etničnem ozemlju približno 60 Marijinih božjih poti. Marija naj bi bila v primerjavi z drugimi svetniki bolj razumevajoča, univerzalnejša, in ker je v nebesih povišana nad vse svetnike in angele, naj bi imela tudi večjo moč uslišanja. Iz grafične predstavitev (analize) lahko razberemo tudi, da se je častilo precej manj svetnic kakor svetnikov, kar je bil tudi odraz takratne vloge žensk v družbi.

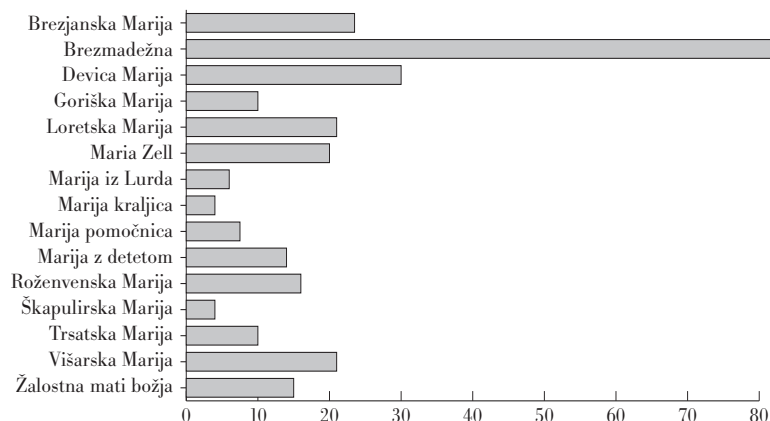

Slika 5. Svetinjice po kategorijah.

Med vsemi svetniki, ki jih častijo v Katoliški cerkvi, je torej Marija deležna prav posebnega položaja. Mati Božja je vzor in prapodoba (oz. predpodoba) Cerkve. Marija je bila odlikovana z brezmadežnim spočetjem, z dušo in telesom je bila vzeta v nebesa in Cerkev jo kliče kot posrednico vseh, po Kristusu zaslužnih milosti. Ni čudno, da so se pobožni ljudje najraje zatekali k Mariji.

Slika 6 kaže, da je v zbirki najpogostejši motiv Brezmadežne. Njena priljubljenost je narasla po letu 1830, ko naj bi se v eni izmed pariških kapel po vincentinki Katarini Laburé prikazala Marija in ji naročila, naj naredi svetinjico po podobi, ki se ji je prikazala. Dogodek-legendo sem že prej podrobno opisal.

Sicer pa je večina marijanskih svetinjic, ki so zastopane v zbirki v večjem številu, iz romarskih svetišč, kot so: **Maria Zell** (od 15. stoletja naprej); **Sveta gora** pri Gorici (od 18. stoletja naprej); **Višarje** (od 18. stoletja naprej); **Trsat** (od 18. stoletja naprej);

Slika 6. Marijanske svetinjice po kategorijah.

Brezje (od 19. stoletja naprej); **Lurd** (od 19. stoletja naprej)...

Pogosta motiva na svetinjicah sta tudi Hiša Loretska in Loretska Marija; ta motiva na naših svetinjicah najdemo od 17. stoletja naprej.

Po legendi naj bi angeli v strahu pred muslimani prenesli »sveto hišo« (Santa Casa) iz Nazareta v Loreto. V začetku 16. stoletja so za ta dogodek postavili datum 10. december 1294, pri čemer naj bi bil Trsat pri Reki²⁷ na Hrvaškem (leta 1291) vmesna postaja pri tem prenosu. Kult svete hiše je bil do 15. stoletja lokalnega pomena, pozneje se je razširil po Italiji, v 16. stoletju pa po vsem krščanskem svetu. Zaradi velike priljubljenosti in številnih romanj je papež Urban VIII. leta 1632 s papeško odredbo prenos svete hiše razglasil za cerkveni praznik. To je privedlo do še večje priljubljenosti tega svetišča in te podobe ter s tem prav tako do večje produkcije devocionalij s podobo svete hiše in loretske Marije.

Najpogostejši motivi na svetinjicah s to tematiko so: angeli nosijo hišo; baldahinska arhitektura, pod katero je Mati božja z otrokom; cerkev, nad katero je Mati božja.

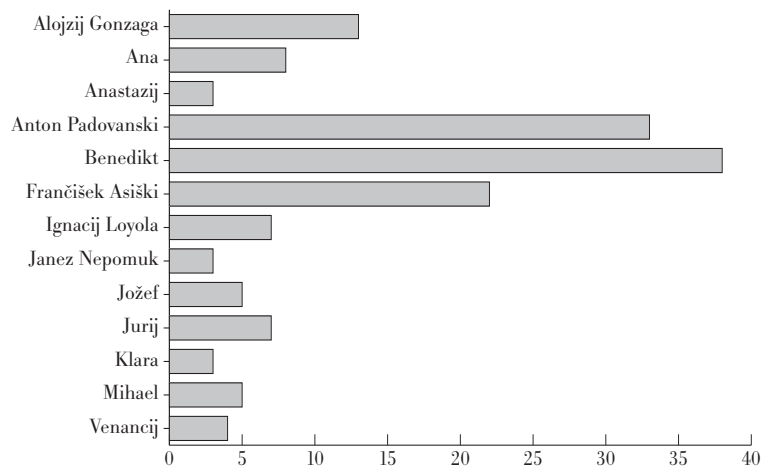
Največkrat se med svetniki v tukaj predstavljeni zbirki pojavlja **sv. Benedikt**. Njegovi zastopanosti enakomerno sledimo od 15. pa do tja do srede 20. stoletja.

Benedikt (480–543) je bil ustanovitelj znamenitega benediktinskega reda. Upodabljajo ga večinoma v redovni obleki z opatsko palico in knjigo v roki. Priporočajo se mu šolarji in dijaki, v ljudski veri je pomočnik zoper zastrupljenje in čarovništvo. Tudi bolniki s kamni so se zatekali k njemu.²⁸

Pri nas sta mu posvečeni dve župniji, Sv. Benedikt v Slovenskih goricah – tamkajšnja cerkev je bila sezidana leta 1050 – in Stra-

²⁷ Trsat pri Reki je tudi zelo znano romarsko središče, v katero so veliko romali tudi verniki iz slovenskih krajev, kar nam kaže tudi precejšnje število svetinjic z motivom Trsatske Marije.

²⁸ Gugitz Gustav, Fest- und Brauchtumskalender für Österreich, Süddeutschland und Schweiz, Wien 1955, str. 30.

Slika 7. Svetinjice po kategorijah svetnikov.

nje pri Kamniku (kjer pravijo svetniku sv. Bedénk), kjer so cerkev sezidali gornjegrajski benediktinci že v 13. stoletju. V severovzhodni Sloveniji pripisujejo blagoslovom sv. Benedikta posebno moč. Kmetje so svoje dni na njegov god dali blagoslavljati krave,²⁹ te so z nekim korenjem vred peljali v Varaždin h kapucinom in ti so dodali svoj blagoslov. Sloves blagoslova sv. Benedikta je zajel tudi stara poganska vračila: znana je benediktova voda, s katero prekmurske gospodinje oblivajo podplate na pepelnico vsem članom družine, da bi jih obvarovale kačjega pika. Zato ga upodabljajo tudi s kelihom in kačo.

Benediktu sledi po številu zastopanosti v zbirki frančiškan **sv. Anton Padovanski**. Ta svetnik se od 17. stoletja naprej ves čas pojavlja na svetinjicah.

Ljudstvu je sv. Anton Padovanski eden izmed najbolj domačih svetnikov. Portugalski frančiškan, ki je leta 1231 umrl v Padovi v Italiji in bil že naslednje leto razglašen za svetnika, je pokopan v mogočni baziliki v Padovi, kjer je bilo in je še vedno veliko pobožnih obiskovalcev.

Njegovo čaščenje so širili njegovi sobratje frančiškani, minoriti in kapucini. V 17. stoletju se je v salzburški nadškofiji in oglejskem patriarhatu začel pravi val njegovega čaščenja, v tem času so mu posvetili kar 44 cerkva. V ljubljanski škofiji so bile sv. Antonu posvečene ena farna in osem podružničnih cerkva, v goriški škofiji okrog deset cerkva. Nastale so tudi številne bratovščine sv. Antona. V Ljubljani je bilo okoli leta 1600 že 1000 članov. Te bratovščine so širile poročila o njegovih čudežih.³⁰

V Solkanu pri Gorici živi izročilo, da naj bi sv. Anton pri njih maševal.³¹ Na Slovenskem pa je priljubljena tudi tako imenova-

²⁹ – Pajek Josip, Črtice iz duševnega žitka štajerskih Slovencev, Ljubljana 1884, str. 4.
– Navratil Ivan, Slovenske narodne vraže in prazne vere, Letopis Maticе Slovenske, Ljubljana 1890, str. 92.

³⁰ Kuret Niko, Praznično leto Slovencev, Starosvetne šege in navade od pomladi do zime, prva knjiga, Ljubljana 1989, str. 377.

³¹ Srebrnič Jože, Pod Vernim Krovom. Ob ljudskih običajih skozi cerkveno leto III. (Od jurjevega do kresa), Trst 1946, str. 90.

na »smledniška legenda«, zgodba o grajskem gospodu, ki je od podložnega kmeta zahteval, naj mu *odrajta* davek, čeprav ga je kmet že plačal gospodovemu umrlemu očetu. Stari premetenec namreč kmetu o tem ni dal potrdila. Tako se je kmet v svoji stiski obrnil k sv. Antonu Padovanskemu. Ta ga je vzel s seboj na visoko goro. Tam je velel hudičem, naj gredo v pekel po pogubljenega starca. Ko so ga privedli predenj, mu je ukazal, naj izstavi potrdilo. Tako se je kmet lahko izkazal pred zemljiškim gospodom in se rešil. Ta legenda se je med ljudmi močno priljubila, o čemer pričajo številne svetinjice, panjske končnice in podobne na steklu.

V baroku so znali priljubljene svetnike vernikom odlično približati in sv. Anton iz Padove je bil že tak svetnik. Ljudstvu je postal nepogrešljiv pomočnik v najrazličnejših težavah, po ljudskem pojmovanju pravi čudodelnik brez primere.

Sprva so si ga izbrali za svojega zavetnika vojaki, pozneje so se k njemu začela zatekati dekleta, ki bi bile rade imele moža, pa žene, ki so si moža želele ohraniti. Še danes je posebno pribežališče vsem, ki so kaj izgubili.³²

Razmerje ljudstva do tega edinstvenega svetnika je bilo tu in tam celo preveč domače, še tatovi so ga prosili za pomoč (Sv. Anton de Padova, pomagaj, da kaj ukradeva...)³³

Frančišek Asiški, ustanovitelj frančiškanskega reda, je bil rojen leta 1182 v Assisiju v srednji Italiji, umrl pa je 3. oktobra 1226, star 44 let. Čez dve leti ga je papež Gregor IX. slovesno razglasil za svetnika in določil, da se njegov god obhaja 4. oktobra. Papež sam, sicer nekdanji Frančiškov prijatelj, je prišel za to veliko slovesnost v Assisi in tam so na njegovo željo sezidali veličastno cerkev, posvečeno sv. Frančišku. Pod cerkvijo so mu pripravili grob in 25. maja 1230 tja prenesli njegovo truplo. Na grobu so se takoj začele zbirati številne množice, in to ne samo iz Italije, ampak tudi od drugod; tako so sem prihajali tudi romarji iz slovenskih dežel. Za Sveto deželo in Rimom je v katoliškem in protestantskem svetu Assisi najbolj znano mesto, kamor vsako leto valovijo množice romarjev z vsega sveta.³⁴

Jezuit **Alojzij Gonzaga** je našemu ljudstvu zelo dobro znan. V Mariboru ima lepo baročno cerkev. V mnogo drugih cerkvah visi njegova podoba. Rodil se je 9. marca 1568 v Mantovi. V letih 1590–1591 je v Italiji divjala kuga. Pobrala je na tisoče žrtev, med njimi kar tri papeže. Alojzij je neutrudno prosil predstojnike, naj mu dovolijo streči pri bolnikih. Dovolili so mu vstop v bolnišnico Marije tolažnice, kamor so prinašali manj nevarno bolne. Ko je Alojzij šel nekega dne tja, je na cesti naletel na zapuščenega bolnika. Zadel si ga je na rame, nesel v bolnišnico in

³² Gugitz Gustav, Fest – und Brauchtumskalender für Österreich, Süddeutschland und Schweiz, Wien 1955, str. 64.

³³ Kuret Niko, Praznično leto Slovencev, Starosvetne šege in navade od pomladi do zime, prva knjiga, Ljubljana 1989, str. 377.

³⁴ Leto svetnikov IV., Frančišek Asiški, redovni ustanovitelj, Ljubljana 1973, str. 29–40.

mu nudil prvo pomoč. Verjetno se je pri tem okužil. Umril je 21. junija (leta) 1591, star 23 let.

Štirinajst let po smrti mu je papež Pavel V. kot blaženemu izkazal čast oltarja, papež Benedikt XIII. pa ga je skupaj s Stanislavom leta 1726 razglasil za svetnika in tri leta zatem za zavetnika mladine, zlasti študentov. Svetnikovo telo počiva pod njegovim oltarjem v cerkvi sv. Ignacija v Rimu, glava pa je shranjena v njemu posvečeni baziliki v Castiglioneju. V rimskem kolegiju je poleg njegove sobe, spremenjene v kapelico, še muzej sv. Alojzija.³⁵

³⁵ Leto svetnikov II., Alojzij, zavetnik mladine, Ljubljana 1970, str. 627–632.

Sv. Jurija kot enega najbolj priljubljenih svetnikov v srednjem veku v naši zbirki, v njej imamo predmete od 15. do 20. stoletja, zasledimo samo trikrat. To kaže na upad njegove popularnosti, oziroma na to, da so ga izpodrinili drugi svetniki.

Večina podob svetnikov, ki jih zasledimo na svetinjah v lasti Narodnega muzeja Slovenije, se začne pojavljati v 17. stoletju. V 17. in prvi polovici 18. stoletja, se pravi do jožefinskih reform,³⁶ najdemo na svetinjah v naši zbirki podobe teh svetnikov: **Janeza Nepomuka, Venancija, Frančiška Ksaverskega, Ignacija Loyole, Frančiška Paolskega in Anastazija.**

³⁶ JOŽEF II. (1741–1790), v desetih letih vladanja je objavil več kot šest tisoč odlokov, ki zadevajo cerkveno področje. Med drugim je najprej omejil število redovnih novincev, nato pa je po letu 1781 razpustil več samostanov, ki niso bili neposredno vključeni v pastoralno, šolsko in socialno delo. Premoženje razpuščenih samostanov je strnil v verski sklad, ki je bil namenjen vzdrževanju duhovnikov in podpori gospodarsko šibkih župnij. Odločanje o zakonskih zadevah je prevzela država ter pristojnost cerkvenih sodišč omejila na izrazito notranje cerkvene zadeve. Leta 1783 je Jožef II. razpustil večino bratovščin in njihovo premoženje izročil verskemu skladu. Odpravil je procesije, popoldanske ljudske pobožnosti, številne praznike in božje poti in celo določil, koliko sveč sme goreti na oltarju.

V 19. stoletju, po odpravi jožefinskih reform, spet močno oživijo romanja, to pa ob napredku tehnologije privede do množične izdelave in uporabe svetinje. Takrat oživijo stara romarska središča, hkrati pa začno nastajati nova, ki so še danes zelo znana, med njimi tudi naše največje romarsko središče na Brezjah ali najbolj znano evropsko v Lurdu.

Čeprav je cerkev Marije Pomagaj na Brezjah na Gorenjskem ena naših najmlajših božjih poti, je v kratkem času postala pravo vse-slovensko romarsko središče. K skromni cerkvi sv. Vida, ki je sodila v mošenjsko župnijo, je župnik Urban Ažbé leta 1800 dal prizidati stransko kapelico v čast Mariji Pomagaj. Leta 1814 je slovenski slikar Leopold Layer po zaobljubi naredil podobo Marije Pomagaj. Prava božja pot se je začela po številnih uslišanjih in ozdravitvah v Marijini kapelici. O številnih uslišanjih, telesnih ozdravljenjih in spreobrnjenjih pričajo številne zahvalne podobe na stenah nove cerkve, s katero so Brezje še bolj zaslovele in postale narodna božja pot Slovencev.

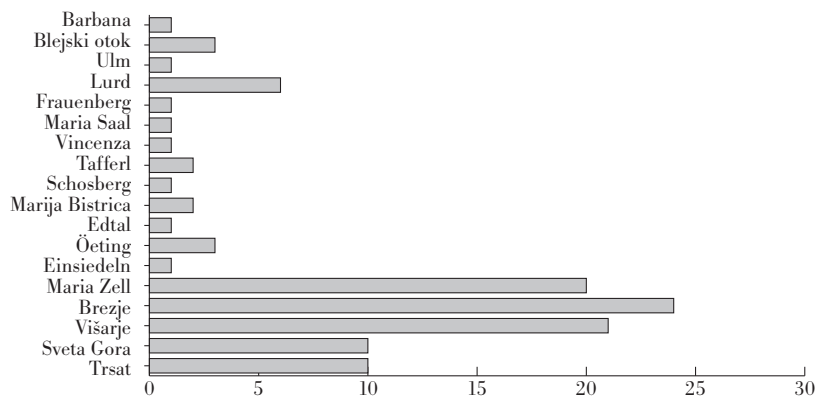
V 12. stoletju je nastala na nemškem Zgornjem Štajerskem najbolj sloveča nekdanja avstrijska božja pot Marijino Celje (Maria Zell, 1157). Stotine slovenskih romarjev je v procesijah hodilo na to daljnjo pot, da bi doseglo čudežno uslišanje svojih prošenj. S prvo svetovno vojno so slovenska romanja v Marijino Celje prenehala.

Ena izmed najznamenitejših slovenskih božjih poti, Višarje, je nastala v 14. stoletju (leta 1360).

Sveta gora (Skalnica) pri Gorici je od leta 1539 in še danes sloveča božja pot.

Iz slike 8 je delno razvidno, kam so Slovenci romali, čeprav se z gotovostjo na te podatke ne moremo opreti. Iz virov in literature je na primer znano, da je bila zelo znana božja pot, kamor so romali številni Slovenci, več stoletij v Kölnu, pa vendar ni v zbirki niti ene svetinjice, za katero bi z gotovostjo lahko trdili, da je bila prinesena iz Porenja. Enako bi lahko rekli še za nekatere druge romarske kraje.

Na razpredelnici izstopajo trije romarski kraji, od njih sta dve starejši božji poti, Maria Zell in Višarje, ter Brezje kot ena naših najmlajših božjih poti. Nato sledijo prav tako Marijine božje poti Sveta gora pri Gorici, Trsat, Lurd in druge.

Slika 8. Svetinjice z motivom božjih poti.

KATALOG

³⁷ Ferdinand Kuncze,
Systematik der
Weihmünzen, Raab 1885.

Doslej je bila v stroki navada, da se kataloški del formira v skupine po položaju in ugledu svetnikov oziroma po teologiji, kot je to zastavil Kuncze.³⁷ Sam pa sem se v svoji raziskavi odločil za kronološko razvrstitev, torej za razvrstitev svetinjic v katalogu po času njihove izdelave, od 15. stoletja, ko zasledimo najstarejšo svetinjico v sistematski zbirki devocionalij Narodnega muzeja Slovenije, do najnovejše dobe. Kataloška enota, ki jo uporabljam v tem delu, vsebuje osnovne standardne podatke, ki si vertikalno sledijo po takem vrstnem redu: tekoča številka, ime predmeta, datiranje, kraj izdelave, najdišče, vir, mere, teža, aver, rever, motiv, material, inventarna številka. Vse svetinjice so obojestransko fotografirane ali izrisane v merilu 1 : 1, kar ni bila praksa v večini dosedanjih objav svetinjic. Vsi preostali podatki pa so dodatno razvidni iz kataloških enot, priloženih fotografij, risb in grafičnih prikazov.

1 Svetinjica Marije zavetnice s plaščem

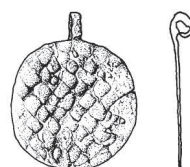
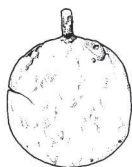
Datacija: 15. stoletje
Mere: v = 45 mm; š = 32 mm
Teža: 16.9 g
Aver: Marija zavetnica s plaščem
Material: svinec
Inv. št.: 15221

2 Svetinjica sv. Družine in Marie Zell

Datacija: 15. stoletje
Mere: v = 24 mm; š = 19 mm
Teža: 0.7 g
Najdišče: Gradišče – Zbelovska Gora
Aver: Sv. Družina
Rever: S.(ANCTA) MARIA (CELL)ENSIS = Sv. Maria Zell
Material: tolčen bron
Inv. št.: 10371

3 Svetinjica

Datacija: 15. stoletje
Mere: v = 21 mm; š = 17 mm
Teža: 0.9 g
Material: tolčen bron
Inv. št.: 10367

4 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 15.–16. stoletje
Mere: v = 22 mm; š = 16 mm
Teža: 0.70 g
Aver: C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.F.B. / V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B.
IHS¹
Rever: +Z+ DIA+BIZ+ SAB+Z+ HGF+BFRS IHS.MRA GM
= Zaharijev žegen
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3

¹ Glej str. 9–13 in 257–261.

5 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 15. stoletje
Najdišče: Hrušica – Podkraj

Mere: v = 19 mm; š = 15 mm

Teža: 0.73 g

Aver: I.H.S.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.P.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D.

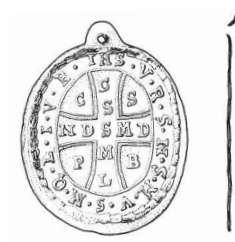
Rever: Z+DIA+RIZ+SAR+Z+HCI+BVR+IHS MRA

Material: tolčen bron

Inv. št.: 267

² Schwab-Trau 1993,
str. 208–210.

6 Svetinjica sv. Benedikta²

Datacija: 15.–17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 29 mm; š = 23 mm

Teža: 1.35 g

Aver: CRUX S(ANCTI) P(ATRIS) BENEDICTI = Križ sv. očeta Benedikta

Rever: V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS / C.S.P.B. / N.D.S.M.D. / C.S.S.M.L.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 156

³ Schwab-Trau 1993,
str. 208–210.

7 Svetinjica sv. Benedikta³

Datacija: 15.–17. stoletje

Najdišče: Dunaj – Gradišče

Mere: v = 30 mm; š = 20 mm

Teža: 1.0 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI
= Križ sv. očeta Benedikta
Rever: C.S.S.M.L. / M.D.S.M.D. / C.S.P.B. /
V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / IHS
Material: tolčen bron
Inv. št.: 10368

8 Svetinjica Žalostne matere božje in sv. Pelegrina

Datacija: 16. stoletje
Mere: v = 25 mm; š = 14 mm
Teža: 2.62 g
Aver: Mati božja sedem žalosti
Rever: S.(ANCTUS) PELEGRINUS = Sv. Pelegrin
Material: tolčen bron
Inv. št.: 19

9 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Božjepotne Marije

Datacija: 16.–17. stoletje
Najdišče: Dunaj – Gradišče
Mere: v = 27 mm, š = 18 mm
Teža: 2.1 g
Aver: Anton Padovanski
Rever: Božjepotna Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 17000

10 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Julijana Hospitalca

Datacija: 16.–17. stoletje
Najdišče: Sv. Pavel nad Vrtovinom
Mere: v = 26 mm, š = 19 mm
Teža: 2.0 g
Aver: Anton Padovanski
Rever: Julijan Hospitalc
Material: ulit bron
Inv. št.: 17001

11 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 16.–17. stoletje
Mere: v = 22.5 mm; š = 20 mm
Teža: 0.80 g
Aver: CRUX. S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI.
= Križ sv. očeta Benedikta
Rever: IHS. V.R.S.N.S.M.V. + S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. /
C.S.P.B.
Material: tolčen bron
Inv. št.: 4104

⁴ Carinthia I, 1993,
str. 208.

12 Svetinjica sv. Benedikta⁴

Datacija: 16.–17. stoletje

Najdišče: Grahovo

Mere: v = 26 mm; š = 22 mm

Teža: 1.30 g

Aver: CRUX. S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI.

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS / C.S.P.B. / N.D.S.M.D. /
C.S.S.M.L.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3297

13 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 16.–17. stoletje

Najdišče: Hrušica – Podkraj

Mere: v = 24 mm; š = 22 mm

Teža: 0.80 g

Aver: S.(ANCTE) BENEDICTE ORA PRO N.(OBIS)

= Sv. Benedikt prosi za nas

Rever: V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS / C.S.P.B. / N.D.S.M.D. /
C.S.S.M.L.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 5510

14 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 16. stoletje

Mere: v = 25 mm; š = 22 mm

Teža: 0.67 g

Aver: S.(ANCTE) BENED(ICTE) ORA (PRO NOBIS)

= Sv. Benedikt prosi za nas

Rever: I.H.S.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 240

15 Svetinjica sv. Družine in Marie Zell

Datacija: 16.–17. stoletje

Mere: v = 28 mm; š = 22 mm

Teža: 1.20 g

Najdišče: Šentviška gora pri Čatežu ob Savi

Aver: Sveta družina

Rever: MARIA CELENSIS

= Maria Zell

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3691

⁵ Knez 1992, str. 9–10.

16 Svetinjica sv. Benedikta⁵

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 45 mm; š = 43 mm

Teža: 2.14 g

Aver: S.(ANCTE) P.(ATER) BENEDICT.(E) ORA. PRO N.(OBIS)

= Sv. oče Benedikt prosi za nas / DIA+RIZ+SAI+Z+HCI+IIRS

Rever: I.H.S. V.R.S.N.S. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.P.B. / C.S.S.M.L. /

N.D.S.L.D.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 166

17 Svetinjica sv. Valentina in Benedikta

Datacija: 17. stoletje

Mere: v = 44 mm; š = 34 mm

Teža: 3.56 g

Aver: SANCT: A. VALENTINUS ORA. PRO NOBIS

= Sveti Valentin prosi za nas

Rever: V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS / C.S.P.B. / N.D.S.M.D. /

C.S.S.M.L.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 1912

18 Svetinjica Marije Milostne

Datacija: 17. stoletje

Mere: v = 43 mm; š = 34 mm

Teža: 2.40 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA DE GRATIA LAN.(CO)

= Sv. Marija Milostna iz Lan(ca)

Rever: CHRI.(STI) SVD:IN LANCO

Material: tolčen bron

Inv. št.: 24

19 Svetinjica Marie Zell in sv. Družine

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Svete gore – Bistrica ob Sotli

Mere: v = 45 mm; š = 34 mm; teža: 2.90 g

Aver: S. MARIA ZELL / na ščitu⁶: C.S.P.B. / C.S.S.M.L. /
V.R.S.N.S.M.U.S.M.Q.L.I.V.B.

Rever: sv. Družina

Material: tolčen bron

Inv. št.: 11848

⁶ Na averu je podoba Marie Zell, pod njo pa je Benediktov ščit.

⁷ Busso 1975, str. 40

20 Svetinjica Marije iz Einsiedelna v Švici⁷

Datacija: konec 17. stoletja
Kraj izdelave: Einsiedeln, Švica
Najdišče: Hrušica – Podkraj
Mere: v = 43 mm; š = 34 mm
Teža: 4.10 g

Aver: VERA EFFIGIES B.(EATAE) V.(IRGINIS) MARIAE EINSIDLEN.(IS) = Sv. devica Marija iz Einsiedelna

Rever: MARIA EINSIDLEN MONSTRANZ / LAVDETUR SANCTISSIMUM SACRAMENTUM

= Slavite najsvetejši zakrament

Material: tolčen bron

Inv. št.: 5485

⁸ Pachinger 1908, kat. št. 17, str. 6–7.

21 Benediktinska svetinjica iz Piscinule v Italiji⁸

Datacija: konec 17. stoletja
Kraj izdelave: Piscinula, Italija
Mere: v = 41 mm; š = 36 mm
Teža: 2.2 g

Aver: IMAGO B.(EATAE) V.(IRGINIS) M.(ARIAE) CVLTA O.(RDINI)

- ⁹ Na averu je še Zaharijev žegen.
¹⁰ Na reveru je ščit z Benediktovim napisom.

S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENED.(ICTI)⁹
Rever: S.(ANCTUS) P.(ATER) BENEDICTUS¹⁰
 = Sv. oče Benedikt
 Material: tolčen bron
 Inv. št.: 15241

22 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: konec 17. stoletja
 Najdišče: grad Kravjek – Muljava
 Mere: v = 39 mm; š = 35 mm
 Teža: 2.4 g
Aver: S.(ANCTUS) BENEDICTUS ORA PRO NOBIS
 = Sv. Benedikt prosi za nas
Rever: C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / IHS V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B.
 +Z+DIA+BIZ+SAB+Z+HG+F+BFRS
 Material: tolčen bron
 Inv. št.: 16835

23 Svetinjica sv. Benedikta in Marije Plain

Datacija: 17.–18. stoletje
 Najdišče: Razpotje – Sv. Gora v Zasavju
 Mere: v = 30 mm; š = 27 mm

Teža: 2.10 g

Aver: MARIA TROST AVF DEM PLAIN.

= Marija tolažnica iz Plaina

Rever: S.(ANCTUS) BENEDICTUS ORA PR.(O) N.(OBIS);
C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / IHS V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B.
+Z+DIA+BIZ+SAB+Z+HG+F+BFRS

Material: tolčen bron

Inv. št.: 8036

24 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: Stari grad – Višnja gora

Mere: v = 29 mm; š = 23 mm

Teža: 1.0 g

Aver: S.(ANCTE) BENED.(ICTE) ORA P.(RO) N.(OBIS)

Rever: C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / IHS V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B.
+Z+DIA+BIZ+SAB+Z+HG+F+BFRS

Material: tolčen bron

Inv. št.: 16836

25 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: grad Kravjek – Muljava

Mere: v = 23 mm, š = 19 mm

Teža: 1.4 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: I.H.S.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.P.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 17661

26 Svetinjica Marije in sv. Benedikta

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: Primož nad Pivko

Mere: v = 23 mm, š = 19 mm

Teža: 1.0 g

Aver: S. LUCAD EPIC. IMACO. ... M.V. TA... H IOVC OV

Rever: I.H.S.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.P.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 16999

27 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 38 mm; š = 21 mm

Teža: 3.58 g

Aver: Žalostna mati božja / ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 3638

28 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Roženvenske Marije

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 1.75 g

Aver: S.(AN) ANTO.(NIO) DI PA.(DOVA)

= Sv. Anon Padovanski

Rever: Roženvenska Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 37

29 Svetinjica Marije iz Altöttinga

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 27 mm; š = 18 mm

Teža: 3.42 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA OETHING.

= Sv. Marija iz Öethinga

Rever: Božjepotna Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 115

30 Svetinjica Marije iz Altöttinga

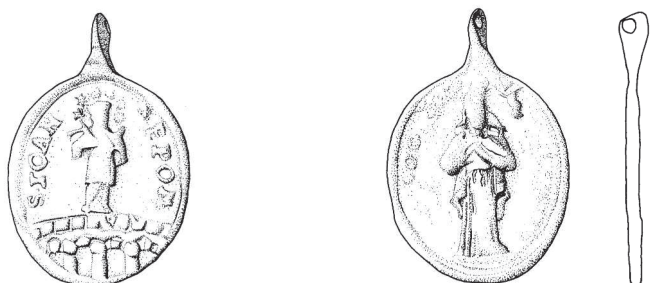
Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 26 mm; š = 23 mm
Teža: 4.50 g
Aver: S.(ANCTA) MARIA OETHING
= Sv. Marija iz Öethinga
Rever: Božjepotna Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 151

31 Svetinjica Marije iz Altöttinga

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Dunaj – Gradišče
Mere: v = 32 mm; š = 22 mm
Teža: 3.99 g
Aver: Sv. Marija iz Öethinga
Rever: Božjepotna Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 311

32 Svetinjica sv. Janeza Nepomuka

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Vranje – Ajdovski Gradec

Mere: v = 36.5 mm; š = 25 mm

Teža: 6.93 g

Aver: S.(ANCTUS) IOAN.(NES) NEPOM.(UCENUS)

= Sv. Janez Nepomuk

Material: ulit bron

Inv. št.: 8035

33 Svetinjica sv. Janeza Nepomuka in Marie Zell

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 28 mm; š = 22 mm

Teža: 5.45 g

Aver: S.(ANCTUS) IOA.(NNES) NEPO.(MUCENUS)

= Sv. Janez Nepomuk

Rever: S.(ANCTA) MARI.(A) CELLEN.(SIS)

= Sv. Maria Zell

Material: ulit bron

Inv. št.: 129

34 Svetinjica sv. Janeza Nepomuka

Datacija: 17. stoletje

Mere: v = 27 mm; š = 18 mm

Teža: 2.63 g

Aver: S.(ANCTUS) IO.(ANNES) N.(EPOMUCENUS)

= Sv. Janez Nepomuk

Material: ulit bron

Inv. št.: 10

35 Svetinjica Marie Zell in Sv. Trojice

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 28 mm; š = 16 mm

Teža: 3.29 g

Aver: S.(ANCTA) MA.(RIA) ZELL.= Sv. Maria Zell

Rever: H.(EILIGES) DREY FALTIG IN SONTAG B.(ERG)

= Sv. Trojica iz Sonntagsberga

Material: ulit bron

Inv. št.: 147

36 Svetinjica sv. Venancija in Loretske Marije

Datacija: 17. stoletje
Kraj izdelave: Loreto, Italija
Mere: ϕ = 20 mm
Teža: 1.6 g
Aver: S.(ANCTUS) VENA.(NTIUS) M.(ARYTR)
= Sv. Venancij mučenec
Rever: MARIA LAVRETA.(NA)
= Marija Loretska
Material: ulit bron
Inv. št.: 16500

37 Svetinjica

Datacija: 17. stoletje
Mere: v = 28 mm; š = 17 mm
Teža: 3.37 g
Aver: S. (ANCTA) MARIA ... = Sv. Marija...
Material: ulit bron
Inv. št.: 207

38 Svetinjica sv. Benedikta in Marije iz Edtalla

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 37 mm; š = 23 mm

Teža: 7.10 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA.IN.EDTALL.

= Sv. Marija iz Edtalla

Rever: S.(ANCTUS) P.(ATER) BENEDICTVS O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

= Sv. Oče Benedikt prosi za nas / na ščitu:

I.H.S.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.P.B. / N.D.S.M.D. / C.S.S.M.L.

Material: ulit bron

Inv. št.: 132

39 Svetinjica Device Marije

Datacija: 17. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 18 mm

Teža: 1.78 g

Aver: B.(EATA) V.(IRGO) DE COR.(ONIS) I.(ESU) M.(ATER)

= Blažena devica rožnega venca

Rever: FIL. ME. D.

Material: ulit bron

Inv. št.: 17

40 Svetinjica sv. Frančiška Ksaverskega in Ignacija Loyole

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 31 mm; š = 20 mm

Teža: 4.58 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANC.(ISCUS) XAVER.(IUS)

= Sv. Frančišek Ksaverski

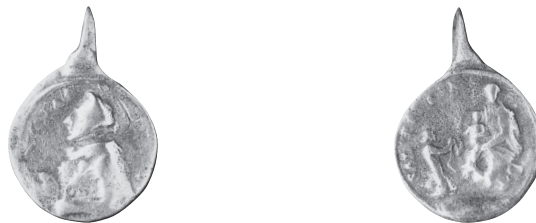
Rever: S.(ANCTUS) IGNA.(TIUS) D(E). LO.(YOLA)

S.(OCIETATIS) I.(ESU) = Sv. Ignacij Loyola, jezuit

Material: ulit bron

Inv. št.: 123

41 Svetinjica sv. Ignacija Loyole

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 29 mm; š = 20 mm

Teža: 3.56 g

Aver: S.(ANCTUS) IGN.(ATIUS) DE L.(OYOLA)

= Sv. Ignacij Loyola

Rever: SALVE ...

Material: ulit bron

Inv. št.: 82

42 Svetinjica sv. Ane in Joahima

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 28 mm; š = 26 mm

Teža: 9.58 g

Aver: S.(ANCTA) ANA S.(ANCTUS) IOACHI(MUS) / ROMA

= Sv. Ana, sv. Joahim

Rever: Kristusovo rojstvo

Material: ulito srebro

Inv. št.: 90

43 Svetinjica Jezusa Kristusa in Roženvenske Marije

Datacija: 17. stoletje

Mere: v = 25 mm; š = 17 mm

Teža: 2.77 g

Aver: FIL. ME. D.

Rever: B.(EATA) V.(IRGO) DE. COR.(ONIS) I.(ESU) M.(ATER)

= Blažena devica rožnega venca

Material: ulit bron

Inv. št.: 2634

44 Svetinjica sv. Ignacija Loyole

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: nasproti tovarne Belinka v Ljubljani na levem bregu Save, kjer Sava dela ovinek

Mere: v = 26 mm; š = 17 mm

Teža: 3.82 g

Aver: SAN.(CTUS) IGNA.(TIUS)

= Sv. Ignacij Loyola

Rever: IHS

Material: ulit bron

Inv. št.: 3295

45 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Ignacij Loyole

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Pristava nad Stično – Sv. Lambert

Mere: v = 25 mm; š = 17,5 mm

Teža: 4.21 g

Aver: S.(ANCTUS) ALO.(ISIUS) GON(ZAGA) S.(OCIETATIS) I.(ESU)

= Sv. Alojzij Gonzaga

Rever: S.(ANCTUS) IGN.(ATIUS) D.(E) L.(OYOLA)

A.(POSTOLUS) I.(NDIAE) = Sv. Ignacij Loyola apostol Indije

Material: ulit bron

Inv. št.: 8038

46 Svetinjica sv. Frančiška iz Pavole in Loretske Marije

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 36 mm; š = 27 mm

Teža: 4.69 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANC.(ISCUS) DE.PAV.(OLA)

= Sv.Frančišek iz Pavole

Rever: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA)

= Sv. Marija Loretska

Material: ulit bron

Inv. št.: 133

47 Svetinjica sv. Evharistije in Loretske Marije

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 29 mm; š = 20 mm

Teža: 1.60 g

Aver: Sv. Evharistija

Rever: Loretska Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 3298

48 Svetinjica nadangela Mihaela

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 22 mm; š = 19 mm
Teža: 3.77 g
Aver: Nadangel Mihael
Rever: Ploščati križ
Material: ulit bron
Inv. št.: 164

49 Svetinjica nadangela Mihaela

Datacija: 17. stoletje
Mere: v = 39 mm; š = 28 mm
Teža: 7.98 g
Aver: Nadangel Mihael
Rever: Ploščati križ
Material: ulit bron
Inv. št.: 1911

50 Svetinjica sv. Jurija in nadangela Mihaela

Datacija: 17. stoletje
Mere: v = 29 mm; š = 19 mm
Teža: 5.49 g
Aver: S.(ANCTUS) GEOR.(GIUS) = Sv. Jurij
Rever: Nadangel Mihael
Material: ulit bron
Inv. št.: 14

51 Svetinjica sv. Jurija in nadangela Mihaela

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 26 mm; š = 16 mm
Teža: 2.60 g
Aver: S.(ANCTUS) GEORG.(IUS) = Sv. Jurij
Rever: Nadangel Mihael
Material: ulit bron
Inv. št.: 148

52 Svetinjica nadangela Mihaela in srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 35 mm; š = 25 mm

Teža: 5.96 g

Aver: S.(ANCTUS) MICHA.(ELUS) A.(RCHANGELUS)

= Sv. Mihael nadangel

Rever: Srce Jezusovo in Marijino srce

Material: ulit bron

Inv. št.: 2689

53 Svetinjica Marije in Jožefa

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Razpotje – Sv. Gora v Zasavju

Mere: v = 29 mm; š = 19 mm

Teža: 4.60 g

Aver: Mati Božja

Rever: Sv. Jožef

Material: ulit bron

Inv. št.: 8037

¹¹ Mirnik Ivan, Medalje zagrebačke nadbiskupije u riznici katedrale i Arheološkome muzeju u Zagrebu, kat. št. 42.

54 Svetinjica sv. Jožefa in Marije Bistriške¹¹

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Stari trg pri Ložu – Ulaka

Mere: v = 40 mm; š = 28 mm

Teža: 7.58 g

Aver: S.(ANCTUS) IOSEPH.(US) = Sv. Jožef

Rever: SAN.(CTA) MARIA BISTRICENS.(IS) = Sv. Marija Bistriška

Material: ulit bron

Inv. št.: 3735

55 Svetinjica Marije Karmelske in sv. Stopnic

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 32 mm; š = 21 mm

Teža: 3.71 g

Aver: DECOR CARMEL.(I) / PAS.(SIO) CHRIS.(TI) CONFOR.(TA) ME.

= Kras Karmela / Trpljenje Kristusovo, utrdi me

Rever: SCALA SANTA / ROMA / PAS.(SIO) CHRIS.(TI) SALV.(A) NOS.

= Svete stopnice / Trpljenje Kristusovo, reši nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 2673

56 Svetinjica sv. Stopnic in sv. Vrat

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 53 mm

Teža: 1.2 g

Aver: SCALA SANTA.

= Svete Stopnice; ob stopnicah stojita sv. Peter in Pavel vsak na eni strani

Rever: PORTA SANCTA = Sveta Vrata; pred vrati stojijo papež in množica moških

Material: ulit bron

Inv. št.: 7501

57 Svetinjica Kristusovega kronanja in Žalostne Matere Božje

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 15 mm

Teža: 1.47 g

Aver: Kristusa kronajo s trnovo krono

Rever: Žalostna Mati božja

Material: ulit bron

Inv. št.: 2633

58 Svetinjica Marije in srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 29 mm; š = 19 mm
Teža: 4.41 g
Aver: Marija
Rever: Srce Jezusovo in srce Marijino
Material: ulit bron
Inv. št.: 45

59 Svetinjica Marije in srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 17. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 19 mm
Teža: 5.88 g
Aver: Marija
Rever: Srce Jezusovo in srce Marijino
Material: ulit bron
Inv. št.: 3734

60 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 39 mm; š = 27 mm

Teža: 10.38 g

Aver: IMAC.(ULATE) CONC.(EPTA) B.(EATA) V.(IRGO) M.(ARIA) IM....

= Brezmadežno spočeta blažena devica Marija

Rever: S.(ANCTISSIMA) CORDA = Kvišku srca

Material: ulit bron

Inv. št.: 127

61 Svetinjica Marije in srca Marijinega

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: Brinjeva gora – Zgornje Zreče

Mere: v = 31 mm; š = 21 mm

Teža: 5.46 g

Aver: IMAC.(ULATE) CONC.(EPTA) B.(EATA) V.(IRGO) M.(ARIA)

IN. V. ... = Brezmadežno spočeta blažena devica Marija

Rever: Srce Marijino, nad njim njen monogram

Material: ulit bron

Inv. št.: 269

62 Svetinjica srca Marijinega in sv. Evharistije

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 38 mm; š = 22 mm

Teža: 2.87 g

Aver: S.(ANCTUM) COR MARIAE.

= Sv. srce Marijino

Rever: __S.(OCIETAS) S.(ANCTISSIMI) SAC.(RAMENTI)__.

= Združenje sv. Evharistije

Material: ulit bron

Inv. št.: 106

63 Svetinjica sv. Franciška Asiškega in Paskala Baylona

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 58 mm; š = 41 mm

Teža: 32.50 g

Aver: S.(AN) FRANCESCO O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

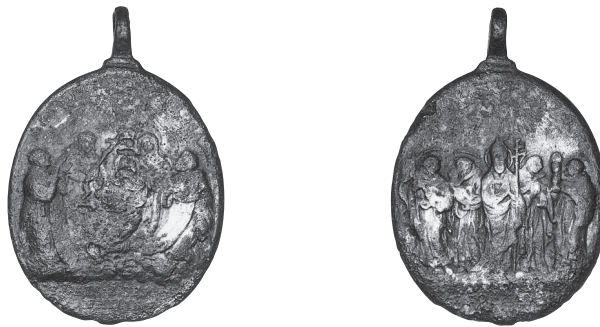
= Sv. Frančišek, prosi za nas

Rever: S.(ANCTUS) PASQUALE BAILO(N) = Sv. Paskal Baylon

Material: ulit bron

Inv. št.: 177

64 Svetinjica

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: Bled (pokopališče)

Mere: v = 43 mm; š = 29 mm

Teža: 16.40 g

Material: ulit bron

Inv. št.: 1906

65 Svetinjica sv. Kozme in Damjana ter Marije in Bernarda

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 38 mm; š = 25 mm

Teža: 6.15 g

Aver: SS.(ANCTISSIMI) COSMAS ET DAMIANUS M.(ARTYRI)
= Sveta Kozma in Damjan, mučenca

Rever: S.(ANCTA) MARIA S.(ANCTUS) BERNARDUS ARR.(?)
= Sv. Marija in sv. Bernard

Material: ulit bron

Inv. št.: 104

¹² Glej še opombe iz inv. št. 1323.

66 Svetinjica Marije vnebovzete in sv. Trojice¹²

Datacija: 17.–18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 34,5 mm; š = 23 mm

Teža: 5.82 g

Aver: II. DREY FALTIG IN SONTAG B.(ERG)

= Sv. Trojica iz Sonntagsberga

Rever: S.(ANCTA) M.(ARIA) C.(AELO) E.(LEVATA)

= Sveta Marija v nebo povzdignjena

Material: ulit bron

Inv. št.: 2855

67 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Frančiška Ksaverskega

Datacija: 17.–18. stoletje

67

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 34 mm; š = 25 mm

Teža: 5.46 g

Aver: S.(ANCTUS) AL(OISIUS) GONZA.(GA) = Sv. Alojzij Gonzaga

Rever: Frančišek Ksaverski

Material: ulit bron

Inv. št.: 120

68 Svetinjica sv. Jedrt (Jera, Gertruda)

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 40 mm; š = 26 mm

Teža: 11.09 g

Aver: SANTA (...) GERTRUDIS = Sveta Jera

Rever: TOTA PULCHRA ES ET MAC.(ULA) NON EST IN TE

= Vsa lepa si in madeža ni na tebi

Material: ulit bron

Inv. št.: 1867

69 Svetinjica Hiše loretske

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Kraj izdelave: Loreto, Italija
Mere: v = 30 mm; š = 22 mm
Teža: 3.15 g
Rever: Hiša loretska
Material: ulit bron
Inv. št.: 2665

70 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 17. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 18 mm
Teža: 1.88 g
Aver: SAN.(CTE) FRANCISCE OR.(A) P.(RO) N.(OBIS)
= Sv. Frančišek prosi za nas
Rever: S.(ANCTUS) A.(NTONIUS) D.(E) P.(ADOVA)
= Sv. Anton Padovanski
Material: ulit bron
Inv. št.: 1822

71 Svetinjica Marijinega kronanja in Loretske Marije

Datacija: 17.–18. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Kraj izdelave: Loreto, Italija

Mere: v = 39 mm; š = 27 mm

Teža: 5.57 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA LAVRETA.(NA)

= Sv. Marija Loretska

Rever: Marijino kronanje

Material: ulit bron

Inv. št.: 2667

72 Svetinjica sv. Franciška Asiškega in Marije z detetom

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 44 mm; š = 32 mm

Teža: 10.15 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANCISCUS = Sv. Francišek

Rever: Marija z detetom

Material: ulit bron

Inv. št.: 94

73 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Loretske Marije

Datacija: 17. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Najdišče: Kunšperk – Stari grad

Mere: v = 14 mm; š = 13 mm

Teža: 0.50 g

Aver: Sv. Anton Padovanski

Rever: Loretska Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 3901

74 Svetinjica sv. Rozalije iz Viterba

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 19 mm; š = 14 mm

Teža: 1.20 g

Aver: S.(ANCTA) ROS.(ALIA) V.(ITERBINA)

= Sv. Rozalija Viterbska

Rever: M U SEL

Material: ulit bron

Inv. št.: 15251

75 Svetinjica

Datacija: 17. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 33 mm; š = 23 mm

Teža: 4.36 g

Material: ulit bron

Inv. št.: 124

76 Svetinjica sv. Ignacija Loyole in Frančiška Ksaverskega

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 44 mm; š = 36 mm

Teža: 17.20 g

Aver: S.(ANCTUS) IGN.(ATIUS) D.(E) LO.(YOLA) S.(OCIETAS) I.(ESU)

= Sv. Ignacij Loyola

Rever: S.(ANCTUS) FRANC.(ISCUS) XAVER.(IUS)

= Sv. Frančišek Ksaverski

Material: ulit bron

Inv. št.: 146

77 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in
Žalostne matere božje

Datacija: 17. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 33 mm; š = 20 mm

Teža: 3.86 g

Aver: S.(ANCTUS) ANT.(ONIUS) D.(E) P.(ADOVA) = Sv. Anton Padovanski

Rever: Mati božja sedem žalosti
Material: ulit bron
Inv. št.: 112

78 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega

Datacija: 17. stoletje
Kraj izdelave: Rim, Italija
Najdišče: Stari grad – Višnja gora
Mere: v = 22 mm; š = 16 mm
Teža: 0.8 g
Aver: Francišek Asiški / ROMA
Rever: 1625
Material: ulit bron
Inv. št.: 15252

79 Svetinjica

Datacija: 1650
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 38 mm; š = 26 mm
Teža: 5.26 g
Aver: ECCE ANCILLA DOMINI = Glej dekla gospodova
Rever: 1650
Material: ulit bron
Inv. št.: 15

80 Svetinjica sv. Ane

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: ϕ = 21 mm
Teža: 5.17 g
Rever: Sv. Ana
Material: ulit bron
Inv. št.: 43

81 Svetinjica Inocenca XI., papeža

Datacija: 1688
Izvor: iz zbirke Grebenc
Kraj izdelave: Rim, Italija
Mere: ϕ = 41 mm
Teža: 35.01 g
Aver: INNOCENTIVS.XI.PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)
= Inocenc XI, papež
Rever: VENITE ET VIDETE OPERA DOMINI
= Pridete in poglejte dela Gospodova / spodaj 1688
Material: ulit bron
Inv. št.: 3343

¹³ Telo in relikvije
sv. Anastazija so v kapeli
sv. Venancija v Rimu.

82 Svetinjica sv. Anastazija in Venancija¹³

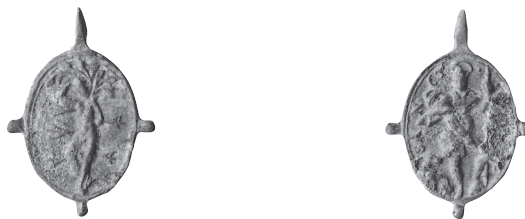
Datacija: 17. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 35 mm; š = 22 mm
Teža: 3.50 g
Aver: Sv. Anastazij
Rever: S.(ANCTUS) VENA.(NTIUS) M.(ARTYR)
= Sv. Venancij, mučenec
Material: ulit bron
Inv. št.: 191

83 Svetinjica sv. Anastazija in Venancija

Datacija: 17. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 39 mm; š = 27 mm
Teža: 7.35 g
Aver: Sv. Anastazij
Rever: Sv. Venancij
Material: ulit bron
Inv. št.: 83

84 Svetinjica sv. Boštjana in Roka

Datacija: 17.–18. stoletje

Najdišče: grad Ortnek

Mere: v = 28 mm, š = 20 mm

Teža: 1.9 g

Aver: Boštjan

Rever: SANCT.(US) ROC.(HUS) = Sv. Rok

Material: ulit bron

Inv. št.: 17662

85 Svetinjica sv. Anastazija in Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 30 mm; š = 27 mm

Teža: 5.16 g

Aver: CA.(PUT) S.(ANCTI) ANASTAS.(I) MO.(RTIFICATI) E.(T)

M.(ARTYRIS) = Glava sv. Anastazija, mučen in usmrčen

Rever: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA)

= Sv. Marija Loretska

Material: bron

Inv. št.: 12

86 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 30 mm; š = 21 mm

Teža: 3.65 g

Aver: SS. (SOCIETA SANTO) CROCEFISSO D.(I) SIROLO.

= Združenje svetega Križa iz Sirola

Rever: Sv. Marija Loretska

Material: bron

Inv. št.: 239

87 Svetinjica sv. Venancija in Loretske Marije

Datacija: začetek 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 30 mm; š = 19 mm

Teža: 3.20 g

Aver: S.(ANCTUS) VENANTIUS DE CAM.(ERINO) M.(ARTYR)

= Sv. Venancij iz Camerina, mučenec

Rever: Loretska Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 30

88 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in sv. Anastazija

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 26; š = 22

Teža: 6.15 g

Aver: SS.(SOCIETAS SANCTI) CROCEFISSO D.(E) SIROLO
= Združenje svetega Križa iz Sirola

Rever: Sv. Anastazij

Material: ulit bron

Inv. št.: 25

89 Svetinjica sv. Venancija in Jožefa

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 32 mm; š = 21 mm

Teža: 5.31 g

Aver: S.(ANCTUS) VEN.(ANTIUS) M.(ARTYR)
= Sv. Venancij, mučenik

Rever: B.(E) ATUS IOSEPH A. CUPERTI.

Material: ulit bron

Inv. št.: 1904

90 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in Marijinega kronanja

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 40 mm; š = 31 mm

Teža: 13.36 g

Aver: SS.(SOCIETAS SANCTI) CROCEFISSO D.(E) SIROLO

= Združenje sv. Križa iz Sirola

Rever: Marijino kronanje

Material: ulit bron

Inv. št.: 27

91 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in sv. Pelegrina

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: ϕ = 29 mm

Teža: 3.73 g

Aver: SS.(SOCIETAS SANCTI) CROCEFISSO D.(E) SIROLO

= Združenje sv. Križa iz Sirola

Rever: S.(ANCTUS) PELLEGR.(INUS) FIGL. D. ROM RK. D. SCOZ.

= Sv. Pelegrin

Material: ulit bron

Inv. št.: 111

92 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in Marije

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 36 mm; š = 33 mm
Teža: 13.50 g
Aver: Sv. Križ iz Sirola
Rever: Božjepotna Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 113

93 Svetinjica Združenja sv. Križa iz Sirola in Loretske Marije

Datacija: začetek 18. stoletja
Mere: v = 31 mm; š = 22 mm
Teža: 5.99 g
Aver: SS.CROCEFISSE D. SIROLO. (SOCIETAS SANCTI CROCEFISSE DE SIROLO) = Združenje sv. Križa iz Sirola
Rever: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA) = Sv. Marija Loretska
Material: ulit bron
Inv. št.: 26

94 Svetinjica Loretske Marije in sv. Antona Padovanskega

Datacija: začetek 18. stoletja

Mere: v = 34 mm; š = 26 mm

Teža: 4.48 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA)

= Sv. Marija Loretska

Rever: S.(AN) ANTO.(NIO) DI. PADOVA.

= Sv. Anton Padovanski

Material: ulit baker

Inv. št.: 2635

95 Svetinjica sv. Jožefa in Marijinega kronanja

Datacija: začetek 18. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: ϕ = 32 mm

Teža: 5.63 g

Aver: SAN.(CTE) IOSEPH.(E) O.(RA) PRO N.(OBIS)

= Sv. Jožef prosi za nas

Rever: Marijino kronanje

Material: ulit bron

Inv. št.: 160

96 Svetinjica Marije Bistriške in Marijinega kronanja

Datacija: začetek 18. stoletja
Kraj izdelave: Rim, Italija
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 44 mm; š = 34 mm

Teža: 9.22 g

Aver:¹⁴ SAN.(CTA) MARIA BISTRICENS.(IS) spodaj ROMA.

= Sv. Marija Bistriška

Rever: Marijino kronanje

Material: ulit bron

Inv. št.: 162

¹⁴ Mirnik Ivan, Medalje zagrebačke nadbiskupije u riznici katedrale i Arheološkome muzeju u Zagrebu, kat. št. 42. Ampak samo aver je enak kot pri citirani svetinjici.

97 Svetinjica Pija V., papeža in Loretske Marije

Datacija: začetek 18. stoletje
Kraj izdelave: Rim, Italija
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 44 mm; š = 33 mm

Teža: 8.65 g

Aver: SANCTVS PIVS V. PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)

= Sv. Pij V., papež

Rever: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA) = Sv. Marija Loretska

Material: ulit bron

Inv. št.: 42

98 Svetinjica Pija V., papeža in sv. Hijacinta

Datacija: začetek 18. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 42 mm; š = 34 mm

Teža: 14.89 g

Aver: S.(ANCTUS) P.(IUS) V. PON.(TIFEX) M.(AXIMUS)

= Sv.Pij V., papež

Rever: S.(ANCTUS) HYACINTUS ORD.(O) PREDIC.(ATORUM)

= Sv. Hijacint, red dominikancev

Material: bron

Inv. št.: 2

99 Svetinjica Loretske Marije in sv. Trojice

Datacija: začetek 18. stoletja

Mere: ϕ = 28 mm

Teža: 4.28 g

Aver: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA) = Sv. Marija Loretska

Rever: sv. Trojica

Material: ulit bron

Inv. št.: 15781

100 Svetinjica Inocenca XI., papeža

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: ϕ = 22 mm

Teža: 5.46 g

Aver: INNOCEN.(TIUS) XI. PONT.(IFEX) M.(AXIMUS)

= Inocenc XI, papež

Rever: TIBI.DABO.CL(A)VES.REG.(NI) C.(AELESTIS)

= Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva

Material: ulit bron

Inv. št.: 268

101 Svetinjica Jezusa Kristusa in Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 27 mm; š = 17 mm

Teža: 3.77 g

Aver: Jezus Kristus – Odrešenik sveta

Rever: S.(ANCTA) MARIA LAVRET.(ANA)

= Sv. Marija Loretska

Material: ulit bron

Inv. št.: 154

102 Svetinjica Jezusa Kristusa

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 43 mm; š = 29 mm

Teža: 20.04 g

Aver: IHS NAZAR(ENUS) DE BONA SPE CON(...) AVG QVIT.

= Jezus Kristus Nazarečan

Rever: SANCT I VT GARDIS, spodaj ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 29

103 Svetinjica sv. Jožefa

Datacija: 1700

Mere: v = 29 mm; š = 19 mm

Teža: 5.10 g

Aver: S.(ANCTUS) IOSEP.(HUS) = Sv. Jožef

Rever: ANN.(US) IUB.(ILAEUS) 1700

= Jubilejno leto 1700

Material: ulit bron

Inv. št.: 8

¹⁵ Mirnik 1992, kat.št. 2.

104 Svetinjšica Trsatske Marije¹⁵ in Hiše loretske

Datacija: prva polovica 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 48 mm; š = 33 mm

Teža: 12.89 g

Aver: EFFIG.(IES) B.(EATAE) V.(IRGINIS) MAR.(IAE) TERS-
ACTENS.(IS) = Podoba svete device Marije Trsatske
spodaj SVB CVRA PP.FF./STRIC./OBSER./MISSA ABVRR/V.Ao.1362.

Rever: S.(ANCTA) DOMUS NAZARETHO = Sv. Hiša loretska
(iz Nazareta) spodaj TRANSL.(ATA) TER/SACT.(UM) AN.(NO) 1291
= Prenešana (hiša loretska) v Trsat 1291

Material: ulit bron

Inv. št.: 39

105 Svetinjšica Goriške Marije, sv. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: začetek 18. stoletje

Mere: v = 44 mm; š = 30 mm

Teža: 11.83 g

Aver: VVNDLE VOLL MARIA BER.
 spodaj D.PP.FRAN.AVP(F) D.H.P.GORITIA
Rever: S.(ANCTE) FRANC.(ISCE) S.(ANCTE) ANT.(ONI) D.(E)
 P.(ADOVA) O.(RATE) P.(RO) N.(OBIS)
 = Sv. Frančišek sv. Anton Padovanski prosita za nas
 Material: ulit bron
 Inv. št.: 11

106 Svetinjica Marije in sv. Jožefa Kalasanca

Datacija: druga polovica 18. stoletja
 Kraj izdelave: Rim, Italija
 Mere: v = 37 mm; š = 26 mm
 Teža: 10.21 g
Aver: B.(EATA) V.(IRGO) M.(ARIA) SCHOLA.P.S.PANTAL.
Rever: S.(ANCTUS) IOS(E)PH(US) CALASA(NC), spodaj ROMA.
 = Sv. Jožef Kalasanc
 Material: ulit bron
 Inv. št.: 28

107 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Roženvenke Marije

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 40 mm; š = 26 mm
Teža: 5.59 g
Aver: S.ANTONIO.DE.PADVA.CONFESS.(OR)
= Sv. Anton Padovanski, pričevalec
Rever: Roženvenska Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 313

108 Svetinjica Gregorja I., papeža in Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 21 mm; š = 20 mm
Teža: 2.82 g
Aver: S. EM. YGD. MEP. AS.
Rever: Loretska Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 1687

109 Svetinjica Žalostne matere božje in sv. Antona Padovanskega

Datacija: konec 18. stoletja
Mere: v = 27 mm; š = 19 mm
Teža: 1.55 g
Aver: Žalostna Mati božja
Rever: Sv. Anton Padovanski
Material: ulit bron
Inv. št.: 2636

110 Svetinjica sv. Frančiška Paolskega in Paskala Baylona

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: ϕ = 27 mm

Teža: 3.33 g

Aver: S.(ANCTE) FRAN.(CISCE) DE PAV.(OLA) O.(RA) P.(RO)

N.(OBIS) = Sv. Frančišek Paolski prosi za nas

Rever: S.(ANCTUS) PASQALE B.(AYLON)

= Sv. Paskal Baylon

Material: ulit bron

Inv. št.: 85

111 Svetinjica Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Najdišče: Ljublanica (pri Podpeči)

Mere: ϕ = 22 mm

Teža: 2.33 g

Aver: IHS LORETO

Rever: Loretska Marija

Material: ulit bron

Inv. št.: 3629

112 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in
Orodij Kristusovih muk

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 29 mm; š = 28 mm
Teža: 3.76 g
Aver: ANTON.(IUS) DE P.(ADOVA)
= Anton Padovanski
Rever: PASSIO CHRISTI CONFORTA ME.
= Trpljenje Kristusovo utrdi me
Material: ulit bron
Inv. št.: 266

113 Svetinjica Orodij Kristusovih muk in simbolov križevega
pota

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 32 mm; š = 27 mm
Teža: 3.63 g
Aver: PAS.(SIO) CHRIS.(TI) CONFOR.(TA) ME
= Trpljenje Kristusovo utrdi me
Rever: PAS.(SIO) CHRIS.(TI) SALV.(A) NOS
= Trpljenje Kristusovo reši nas
Material: ulit bron
Inv. št.: 2671

114 Svetinjica sv. Benedikta in srca Jezusovega

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 46 mm; š = 36 mm
Teža: 16.19 g
Aver: sv. Benedikt
Rever: Srce Jezusovo z monogramom
Material: ulit bron
Inv. št.: 2666

115 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje
Kraj izdelave: Loreto, Italija
Mere: v = 34 mm; š = 31 mm
Teža: 16.75 g
Aver: sv. Benedikt; spodaj LORETO
Rever: sv. Benedikt
Material: ulit bron
Inv. št.: 31

116 Svetinjica Loretske Marije in sv. Petra

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 41 mm; š = 34 mm

Teža: 12.80 g

Aver: S.(ANCTA) M.(ARIA) LAVRETANA O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

= Sv. Marija loretska prosi za nas

Rever: S.(ANCTUS) PETRUS APOSTOL.(US)

= Sv. Peter apostol Material: ulit bron

Material: ulit bron

Inv. št.: 2669

117 Svetinjica sv. Franciška Asiškega in Jožefa Leoniskega

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Dunaj – Gradišče

Mere: v = 31 mm; š = 21 mm

Teža: 5.9 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANCESC.(US)

= Sv. Frančišek Asiški

Rever: S.(ANCTUS) IOSEP.(HUS) LEONISSACA

= Sv. Jožef Leoniški

Inv. št.: 16857

118 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Frančiška Paolskega

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Sv. Pavel nad Vrtovinom

Mere: v = 30 mm, š = 20 mm

Teža: 5.9 g

Aver: S.(ANCTE) FRA.(NCISCE) ORA P.(RO) N.(OBIS)

= Sv. Frančišek prosi za nas

Rever: S.(ANCTUS) F.(RANCISCUS) DE PAV.(OLA)

= Sv. Frančišek Paolski

Material: ulit bron

Inv. št.: 17002

119 Svetinjica sv. Janeza in Alojzija Gonzaga

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 32 mm; š = 21 mm

Teža: 5.67 g

Aver: S.(ANCTUS) IOA.(NNES) FR.REGI.S.(OCIETAS) I.(ESU)

= Sv. Janez

Rever: S.(ANCTUS) ALOYS.(IUS) GONZ.(AGA)

= Sv. Alojzij Gonzaga

Material: ulit bron

Inv. št.: 2672

120 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 27 mm; š = 18 mm

Teža: 5.78 g

Aver: B.(EATUS) ALOYS.(IUS) GONZAGA SOC.(IETATIS) IESV

= Blaženi Alojzij, jezuit

Rever: Otrok, spodaj ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 199

121 Svetinjica sv. Venancija in Hiše loretske

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 24 mm; š = 18 mm

Teža: 2.3 g

Aver: S.(ANCTUS) VENA.(NTIUS) M.(ARTYR)

= Sv. Venancij mučenec

Rever: Hiša loretska

Material: ulit bron

Inv. št.: 16837

¹⁶ Sveti Firmin, Rusticus in Proculus so zavetniki Bergama. Sveti Hieronim Emiliani (Girolamo Miani), redovni ustanovitelj.

122 Svetinjica sv. Firmina, Rustika, Prokula in Hieronima¹⁶

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Bergam, Italija

Mere: v = 42 mm; š = 28 mm

Teža: 10.22 g

Aver: S.(ANCTUS) FIRM.(INUS) S.(ANCTUS) RUSTIC.(US) S.(ANCTUS) PROCUL.(US) PROT. Spodaj BERGAM

= Sveti Firmin, Rustik in Prokul

Rever: S.(ANCTUS) HIERONYM.(US) MIA.(NI) MI C.R.S.F.

= Sv. Hieronim

Material: ulit bron

Inv. št.: 2675

123 Svetinjica sv. Frančiška Ksaverskega in srca Jezusovega

Datacija: sredina 18. stoletje

Mere: v = 34 mm; š = 23 mm

Teža: 6.32 g

Aver: Sv.Frančišek Ksaverij

Rever: Izboklina ožarjena

Material: ulit bron

Inv. št.: 2674

124 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: okrog leta 1750

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 33 mm; š = 24 mm

Teža: 7.11 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICT.(I)

= Križ sv. Očeta Benedikta

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: ulit bron

Inv. št.: 125

125 Svetinjica

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim

Mere: v = 31 mm; š = 20 mm

Teža: 2.74 g

Aver: S.LV S.RO S.FR S.P S.CA

Rever: ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 3274

126 Svetinjica Jezusa Kristusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 28 mm; š = 19 mm

Teža: 2.82 g

Aver: Jezus Kristus – Odrešenik sveta

Rever: Marija – Mati Odrešenika sveta

Material: ulit bron

Inv. št.: 1686

127 Svetinjica Jezusa Kristusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 31 mm; š = 19 mm

Teža: 4.27 g

Aver: Jezus Kristus – Odrešenik sveta

Rever: Marija – Mati odrešenika sveta

Material: ulit bron

Inv. št.: 38

¹⁷ Sv. Alojzij in sv. Stanislav sta 1726 skupaj razglašena za svetnika, vendar pa so ju častili že prej.

128 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Stanislava Kostke¹⁷

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 29 mm; š = 20 mm

Teža: 4.93 g

Aver: S.(ANCTUS) ALOIS.(IUS) GON.(ZAGA)

= Sv. Alojzij Gonzaga

Rever: S.(ANCTUS) ST.(ANISLAUS) KOS.(TKA)

= Sv. Stanislav Kostka

Material: ulit bron

Inv. št.: 1907

129 Svetinjica Loretske Marije in Rožnenske Marije

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 41 mm; š = 33 mm

Teža: 8.10 g

Aver: S.(ANCTA) DOM.(US) LAURET.(ANA) = Sv. hiša loretska

Rever: REG.(INA) SS.(ANCTISSIMI) RO.(SARIUM)

= Kraljica presvetega rožnega venca / spodaj LORETO

Material: ulit bron

Inv. št.: 110

130 Svetinjica sv. Jožefa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 28 mm; š = 18 mm

Teža: 4.41 g

Aver: S.(ANCTUS) IOS.(EPHUS) = Sv. Jožef

Rever: Mati božja z detetom

Material: ulit bron

Inv. št.: 1908

131 Svetinjica sv. Ignacija Loyole in Frančiška Ksaverskega

Datacija: začetek 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 33 mm; š = 22 mm

Teža: 6.35 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANC.(ISCUS) X.(AVERIUS) S.(OCIETATIS) I.(ESU)

= Sv. Frančišek Ksaverski, jezuit

Rever: S.(ANCTUS) IGNA.(TIUS) D.(E) LO.(YOLA) S.(OCIETATIS)

I.(ESU) = Sv. Ignacij Loyola

Material: ulit bron

Inv. št.: 46

132 Svetinjica sv. Ignacija Loyole in Franciška Ksaverskega

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 40 mm; š = 25 mm

Teža: 7.09 g

Aver: S.(ANCTUS IGNATIUS SOC).IET.(ATIS) IESV. FUN.(DATOR)

= Sv. Ignacij družbe Jezusove

Rever: S.(ANCTUS) FRANC.(ISCUS) SOC.(IETATIS) IESV IND.(IAE)

APOST.(OLUS)

= Sv. Francišek družbe Jezusove, apostol Indije

Material: ulit bron

Inv. št.: 1905

133 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Rožnenske Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Sv. Ahac – Ilirska Bistrica

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 2.55 g

Aver: Anton Padovanski

Rever: Rožnenska Marja

Material: ulit bron

Inv. št.: 3783

134 Svetinjica Rožnenske Marije in sv. Antona
Padovanskega

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 19 mm; š = 13 mm
Teža: 1.11 g
Aver: Rožnenska Marija
Rever: S.D. –D.S.
Material: ulit bron
Inv. št.: 2668

135 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana (pri Rakovi Jelši)
Mere: v = 40 mm; š = 28 mm
Teža: 10.88 g
Aver: SALVATOR MVNDI SALV.(A) NOS
= Odrešenik sveta reši nas
Rever: MATER SALVATORIS OR.(A) PR.(O) N.(OBIS)
= Mati Odrešenika prosi za nas
Material: ulit bron
Inv. št.: 4226

136 Svetinjica sv. Jožefa in Marije

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 40 mm; š = 26 mm
Teža: 6.00 g
Aver: Sv. Jožef in Marija
Rever: Križani
Material: ulit bron
Inv. št.: 47

137 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 29 mm; š = 19 mm
Teža: 5.50 g
Aver: Jezus Kristus – Odrešenik sveta
Rever: Marija – Mati Odrešenika sveta
Material: ulit bron
Inv. št.: 81

138 Svetinjica

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 12 mm

Teža: 1.37 g

Aver: Zgornji del Jezusovega stopala (pozna se luknja od žebnja)

Rever: Spodnji del Jezusovega stopala (pozna se luknja od žebnja)

Material: ulit bron

Inv. št.: 32

139 Svetinjica

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 31 mm; š = 24 mm

Teža: 4.42 g

Aver: ... spodaj ROMA

Rever: ... spodaj ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 87

140 Svetinjica

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 24 mm; š = 19 mm
Teža: 1.36 g
Material: srebro
Inv. št.: 394

141 Svetinjica sv. Boštjana in Brezmadežne

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 25 mm; š = 15 mm
Teža: 1.78 g
Aver: Sv. Boštjan
Rever: Brezmadežna
Material: ulit bron
Inv. št.: 4108

142 Svetinjica sv. Venancija

Datacija: 1776
Kraj izdelave: Videm, Italija
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: ϕ = 27 mm
Teža: 7.45 g
Aver: S.(ANCTUS) VENANTIUS M.(ARTYR) DE CAM.(ERINO)
= Sv. Venancij mučenec iz Camerina spodaj UDINE

Rever: 1776
Material: ulit bron
Inv. št.: 86

143 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: ϕ = 27 mm
Teža: 7.45 g
Rever: Maria Zell
Material: ulit bron
Inv. št.: 92

144 Svetinjica sv. Katarine in Julije

Najdišče: Vrhtrebnje
Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 28 mm; š = 21 mm
Teža: 3.94 g
Aver: S.(ANCTA) CATTARINA S.(ANCTA) IULIANA
= Sv. Katarina sv. Julijana
Rever: Mati božja z detetom
Material: ulit bron
Inv. št.: 192

145 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Stari grad – Senožec
Mere: v = 29 mm; š = 24 mm
Teža: 3.4 g
Aver: MARIA ZELL
Rever: GNADEN BILD ...
= Sv. Podoba iz Maria Zell
Material: ulit bron
Inv. št.: 16858

146 Svetinjica

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Stari trg pri Ložu – Ulaka
Mere: v = 26 mm; š = 20 mm
Teža: 0.70 g
Rever: Ploščati križ
Material: tolčeno železo
Inv. št.: 5637

147 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: grad Šteberk – Podšteberk (Lipsenj)

Mere: v = 26 mm; š = 21 mm

Teža: 0.90 g

Aver: S.M.O.L.I.V.B. / I.H.S. / V.R.S.N.S.M.V. * / C.S.P.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D.

Rever: S.(ANCTI) BENEDICTI (...) ORA PRO NOBIS / DIA+RIZ+SAI+Z+HCI+IIRS

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3301

148 Svetinjica sv. Treh kraljev

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 19 mm; š = 21 mm

Teža: 0.72 g

Aver: Sv. Trije kralji

Rever: S.(ANCTI) 3 REGES CASPAR MELCHIOR BALTHASAR ORA PRO NOBIS NUNC ET IN HOR.(A) MOR.(TIS) NOS.(TRAE)

= Sveti trije kralji Gašper, Melhior, Boltežar molite za nas sedaj in ob naši smrtni uri.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2670

149 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Pristava nad Stično – Sv. Lambert

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 0.83 g

Aver: S.(ANCTUS) BENEDICTI ORA PRO NOBIS.

= Sv. Benedikt prosi za nas

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3772

150 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubična – Zbelovska gora

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 23.47 g

Aver: S.(ANCTUS) BENEDICTI ORA PRO NOBIS.

= Sv. Benedikt prosi za nas

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 14783

151 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Sv. Jurij – Polšnik

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.2 g

Aver: S.(ANCTUS) BENEDICTI ORA PRO NOBIS.

= Sv. Benedikt prosi za nas

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 14780

152 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Godovič – Jelenšek

Mere: v = 25 mm; š = 18 mm

Teža: 3.6 g

Aver: PROPRES+MONTA PRE MONSTRATO MORA VIE ...

Rever: S.(ANCTAE) VIRGINIS IN SANCTO ( ) VERA EFFIGIES

Material: ulit bron

Inv. št.: 16859

153 Svetinjica sv. Petra in Pavla

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Najdišče: Stari trg (Pilštajn) – grad Hotenštajn

Teža: 4.00 g

Aver: S.(ANCTUS) PETRUS APOST.(OLUS)

= Sv. Peter apostol

Rever: SAN.(CTUS) PAVLUS APOST.(OLUS)

= Sv. Pavel apostol

Material: ulito srebro

Inv. št.: 10366

154 Svetinjica sv. Franciška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 30 mm; š = 23 mm

Teža: 3.27 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANCISCI. OR. (A) PRO N. (OBIS)

= Sv. Frančišek Asiški

Rever: S.(ANCTUS) ANTONIUS D. (E) PA. (DOVA)

= Sv. Anton Padovanski

Material: ulit bron

Inv. št.: 2676

155 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 39 mm; š = 27 mm

Teža: 7.20 g

Aver: SAL.(VATOR) MUND.(I) SALV.(A) NOS

= Odrešenik sveta reši nas

Rever: MATER SALV.(ATORIS) O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

= Mati Odrešenika prosi za nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 5

156 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 47 mm; š = 33 mm

Teža: 23.47 g

Aver: SALVATOR MVNDI SALV.(A) NOS

= Odrešenik sveta reši nas

Rever: MATER SALVATORIS OR.(A) PR.(O) N.(OBIS)

= Mati Odrešenika prosi za nas
Material: ulit bron
Inv. št.: 95

157 Svetinjica Loretske Marije

Datacija: 18. stoletje
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 50 mm; š = 30 mm
Teža: 23.89 g
Aver: SPECIOSVS.FORMA.PRAE .... D.(OMINUS).
Rever: Loretska Marija
Material: ulit bron
Inv. št.: 93

158 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 40 mm; š = 34 mm
Teža: 22.76 g

Aver: SALVATOR MUNDI SALV.(A) NOS.

= Odrešenik sveta reši nas

Rever: MATER SALVATORIS OR.(A) PR.(O) N.(OBIS)

= Mati Odrešenika prosi za nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 9

159 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 24 mm; š = 22 mm

Teža: 5.46 g

Aver: Jezus Kristus – Odrešenik sveta

Rever: Marija – Mati Odrešenika sveta

Material: ulit bron

Inv. št.: 84

160 Svetinjica Jezusa in Marije

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 28 mm; š = 19 mm

Teža: 5.96 g

Aver: Jezus Kristus– Odrešenik sveta

Rever: Marija – Mati odrešenika sveta

Material: ulit bron

Inv. št.: 208

161 Svetinjica sv. Klare in Katarine Sienske ter
sv. Frančiška Asiškega in Dominika

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 42 mm; š = 30 mm

Teža: 19.74 g

Aver: S.(ANCTA) CLARA S.(ANCTA) CATHAR(INA). S(I)EN.(NENSIS),
spodaj ROMA. = Sv. Klara, sv. Katarina Sienska

Rever: S.(ANCTUS) FRANCISCUS S.(ANCTUS) DOMINICUS,
spodaj ROMA = Sv. Frančišek Asiški, sv. Dominik

Material: ulit bron

Inv. št.: 23

162 Svetinjica sv. Petra in Pavla

Datacija: 1750

Mere: v = 35 mm; š = 34 mm

Teža: 11.58 g

Aver: S.(ANCTUS) PETRUS A.(POSTOLUS) S.(ANCTUS) PAULUS
A.(POSTOLUS) = Sv. Peter in Pavel apostola

Rever: INTROITE P.(OR)TA. EIUS, spodaj 1750

= Stopite skozi njegova vrata

Material: ulit bron

Inv. št.: 1

163 Svetinjica sv. Jožefa in Višarske Marije

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 24 mm; š = 20 mm

Teža: 3.39 g

Aver: SANCT.(US) IOSEPH.(US) = Sv. Jožef

Rever: ANDENKEN LUSCHARI = Spomin na Višarje

Material: ulit bron

Inv. št.: 159

164 Svetinjica sv. Nikolaja (Miklavža) in Roženvenske Marije

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 21 mm; š = 26 mm

Teža: 3.77 g

Aver: S.(ANCTUS) NICOLA DE BARI

= Nikolaj iz Barija (Miklavž)

Rever: R.(EGINA) S.(ANCTI) R.(OSARII)

= Kraljica sv. rožnega venca

Material: ulit bron

Inv. št.: 194

165 Svetinjica nadangela Mihaela

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 46 mm; š = 28 mm
Teža: 8.54 g
Aver: Nadangel Mihael
Rever: Ploščati križ
Material: ulito srebro
Inv. št.: 6

166 Svetinjica sv. Jožefa in Ane

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 45 mm; š = 40 mm
Teža: 30.59 g
Aver: S.(ANCTUS) IOSEPH.(US) O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)
= Sv. Jožef prosi za nas
Rever: S.(ANCTA) ANNA M. T.
= Sv. Ana
Material: ulit bron
Inv. št.: 1903

167 Svetinjica sv. Benedikta in sv. Trojice

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 23 mm; š = 18 mm

Teža: 3.00 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENED.(ICTI)

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: Sv. Trojica

Material: tolčen bron

Inv. št.: 118

168 Svetinjica sv. Janeza Nepomuka in Marije iz Schosberga

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 30 mm; š = 25 mm

Teža: 5.84 g

Aver: S.(ANCTUS) I.(OANNES) NEPOM.(UCENUS) M.(ARTYR)

= Sv. Janez Nepomuk mučenec

Rever: B.(EATA) V.(IRGO) MARIA SCHOSBERG

= Blažena devica Marija iz Schosberga, spodaj ROMA

Material: tolčen bron

Inv. št.: 122

169 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 29 mm; š = 25 mm

Teža: 4.67 g

Aver: GNADENBILD IN DER SOHAL = Sveta podoba iz Sohala

Rever: MARIA ZELL

Material: tolčen baker

Inv. št.: 1817

170 Svetinjica Marije iz Tafferla

Datacija: 1781

Najdišče: Dunaj – Gradišče

Mere: v = 30 mm; š = 25 mm

Teža: 6.27 g

Aver: MARIA TAF.(FER)L = Marija iz Tafferla spodaj 1781

Rever: (S)ONTAG.(S) BERG

Signatura: I E

Material: bron

Inv. št.: 238

171 Svetinjica Višarske Marije in sv. Jožefa

Datacija: 18. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 35 mm; š = 31 mm
Teža: 12.98 g
Aver: ANDENKEN VON MARIA LUSCHARI
= Spomin na Višarsko Marijo
Rever: S.(ANCTUS) IOSEPH.(US)
= Sv. Jožef
Material: ulit bron
Inv. št.: 2441

¹⁸ Probszt-Ohsofff 1964,
kat. enota 377.

172 Svetinjica Višarske Marije in sv. Jožefa¹⁸

Datacija: 18. stoletje
Kraj izdelave: Koroška, Avstrija
Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
Mere: v = 48 mm; š = 42 mm
Teža: 21.02 g
Aver: ANDENKEN VON MARIA LUSCHARI

= Spomin na Višarsko Marijo
Rever: spodaj S.(ANCTUS) IOSEPH.(US)
 = Sv. Jožef
 Material: ulit bron
 Inv. št.: 128

173 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 18. stoletje
 Mere: v = 50 mm; š = 43 mm
 Teža: 17.64 g
Aver: EFFIGIE DELLA B.(EATA) V.(ERGINE) DEL MONTE (SA)NTO
 DI GORIZIA = Podoba Svete device s Svete gore pri Gorici
Rever: Čudežna podoba svete Marije s Svete gore pri Gorici
 Material: tolčen bron
 Inv. št.: 7

174 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje
 Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
 Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 2.33 g

Aver: S.(ANCTUS) P.(ATER) BENEDICT.(US) ORA.PRO.N.(OBIS) /
DIA+RIZ+SAI+Z+HCI+HIRS

Rever: S.M.O.L.V.B. I.H.S.V.R.S.N.S / S.C.P.B. / N.D.S.L.D. /
C.S.S.M.L.

Material: ulit bron

Inv. št.: 149

175 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 16 mm

Teža: 1.03 g

Aver: S.(ANCTE) P.(ATER) BENEDICT.(E) ORA. PRO. N.(OBIS)

= Sv. oče Benedikt prosi za nas / Z DIA IZ SA SHI FII

Rever: H.S.V.R.S.N.S.M.O.L.I.V.B.I / S.C.P.B. / N.D.S.I.D. / C.S.S.M.I.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2630

176 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Žalostne Matere božje

Datacija: 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 33 mm; š = 26 mm

Teža: 7.09 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA

= Sv. Anton Padovanski

Rever: B.(EATA) V.(IRGO) MARIA DOLORATA

= Blažena devica Marija žalostna

Material: ulit bron

Inv. št.: 2684

²⁰ Knez 1992, str. 9–10.

177 Svetinjica sv. Antona Padovanskega²⁰

Datacija: 18. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 34 mm; š = 18 mm

Teža: 4.40 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA = Sv. Anton Padovanski

Rever: : naokrog: VICIT LEO DE TRIBV JVDA ALL. ALL.

= Zmaguje lev iz Judovega rodu

na križu: FVGITE PARTES ADV.(ERSAE)

= Bežite na vse strani

ECCE CRVCEM DOM.(INI)

= Glej križ gospodov

Material: ulito srebro

Inv. št.: 114

178 Svetinjica sv. Jurija

Datacija: 18. stoletje

Mere: ϕ = 40 mm

Teža: 21.70 g

Aver: S.(ANCTUS) GEORGIVS EQVITVM. PATRONVS.

= Sv. Jurij zavetnik konjenikov

Rever: SECVRIT.(AS) IN.TEMPESTATE. = Varuh v skušnjavah

Material: ulit bron

Inv. št.: 4107

179 Svetinjica sv. Jurija

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 45 mm; š = 43 mm

Teža: 17.15 g

Aver: S.(ANCTUS) GEORGIUS EQVITVM PATRONVS

= Sv. Jurij zavetnik konjenikov

Rever: IN TEMPESTATE SECVRITAS = Varuh v skušnjavah

Material: ulit bron

Inv. št.: 165

180 Svetinjica sv. Jurija

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 37 mm; š = 33 mm

Teža: 6.20 g

Aver: S.(ANCTUS) GEORGIUS. EQVITVM PATRONVS

= Sv. Jurij zavetnik konjenikov

Rever: SECVRITAS IN TEMPESTATIBVS

= Varuh v skušnjavah

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3300

181 Svetinjica Marije Magdalene

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 25 mm; š = 17 mm

Teža: 1.34 g

Aver: S.(ANCTA) M.(ARIA) MAGDELEINE

= Sv. Marija Magdalena

Material: ulit bron

Inv. št.: 4106

182 Svetinjica Marije iz Vilisburga in Marijinega sestrstva

Datacija: 18. stoletje

Najdišče: Gradišče – Rašica – Gradiški vrh

Mere: v = 36 mm; š = 26 mm

Teža: 6.80 g

Aver: MARIA HILF IN VILSIBURG

= Marija pomagaj iz Vilisburga

Rever: MARIA DAMEN BRUDERSCHAFT

= Marijina ženska bratovščina (Marijino damsko sestrstvo)

Material: ulit bron

Inv. št.: 6779

183 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 26 mm; š = 23 mm

Teža: 2.21 g

Aver: SCHMERZHAFTE MUTTER JESU BITT F.(ÜR) UNS

= Žalostna mati Jezusova prosi za nas

Rever: IM KREUZ ... = Na križu ...

Material: ulit bron

Inv. št.: 198

184 Svetinjica jezuitska

Datacija: 18. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.48 g

Aver: RETTE DEINE SEELEN / JMR.

= Reši svojo dušo

Rever: ZUM ANDENKEN A...L MISSION / IHS.

= Spomin na sv. misijon

Material: ulit bron

Inv. št.: 3196

185 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 18. stoletje

Mere: v = 37 mm; š = 32 mm

Teža: 12.80 g

Aver: Maria Zell

Rever: GNADENKIRCHE IN MARIAZELL / HEILIGE MARIA BITT
FÜR UNS

= Milostna cerkev v Maria Zell / Sveta Marija prosi za nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 3296

186 Svetinjica srca Marijinega

Datacija: 18. stoletje
Mere: v = 24 mm; š = 22 mm
Teža: 3.00 g
Aver: Marijin monogram
Rever: Srce Marijino
Material: ulit bron
Inv. št.: 3323

187 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Marije iz Vicenze

Datacija: 18. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 32 mm; š = 26 mm
Teža: 7.76 g
Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA
= Sv. Anton Padovanski
Rever: B.(EATA) V.(ERGINE) DI VICENZA
= Blažena devica iz Vicenze
Material: ulit bron
Inv. št.: 2682

188 Svetinjica sv. Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Italija, Padova

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 32 mm; š = 26 mm

Teža: 6.60 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA = Sv. Anton Padovanski

Rever: CHIESA DEL SANTO = Cerkev sv. (Antona)

spodaj PADOVA

Material: ulit bron

Inv. št.: 2615

189 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in
Žalostne matere božje

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 32 mm; š = 26 mm

Teža: 8.89 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA = Sv. Anton Padovanski

Rever: M.(ATER) DOLOROSA = Mati žalostna

Material: ulit bron

Inv. št.: 2683

²⁰ Pachinger 1908, str. 27, kat. enota 128.

190 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Roženvske Marije iz Caravaggia²⁰

²¹ Madonna di Piné oz. Di Caravaggio pri Pergine. Božja pot od leta 1726; cerkev iz 1751–slika Madonne (Caravaggio) v kraju »Monta guaga« v okraju Piné na južnem Tirolskem. Marija daje pastirci Domeniki, ki kleči in moli pred križem, model cerkve.

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Tirolska – južna, Pine²¹, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 33 mm; š = 26 mm

Teža: 8.87 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA = Sv. Anton Padovanski

Rever: B.(EATA) V.(ERGINE) DI CARAVAGGIO

= Blažena devica rožnega venca iz Caravaggia

Material: ulit bron

Inv. št.: 105

191 Svetinjica Srca Jezusovega in sv. Evharistije

Datacija: 19. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 36 mm; š = 28 mm

Teža: 11.26 g

Aver: ERZBRUDERSCHAFT DER EWIGEN ANBETUNG

= Nadbratovščina večnega čaščenja

Rever: Sv. Evharistija

Material: ulit bron

Inv. št.: 119

192 Svetinjica sv. Karla Boromejskega

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Milano, Italija

Mere: v = 29 mm; š = 22 mm

Teža: 7.37 g

Aver: S.(AN) CARLO BORROMEIO = Sv. Karel Boromejski

Rever: DUOMO DI MILANO = Milanska katedrala

Material: ulit bron

Inv. št.: 22

193 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.71 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI

= Križ svetega očeta Benedikta

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2797

²³ Angela Merici je ustanoviteljica reda uršulink.

194 Svetinjica sv. Uršule in Angele Merici²³

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 39 mm; š = 28 mm

Teža: 10.75 g

Aver: S.(ANCTA) URSULA VIRG.(O) ET M.(ARTYR)

= Sveta Uršula devica in mučenka

Rever: B.(EATA) ANGELA SOC.(IETATIS) S.(ANCTAE) URS.(ULAE)

= Blažena Angela iz družbe sv. Uršule

Material: ulit bron

Inv. št.: 2442

195 Svetinjica Marije milostne

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Videm, Italija

Mere: v = 32 mm; š = 26 mm

Teža: 8.56 g

Aver: VERA EFFIGIE B.(EATA)V.(ERGINE) DELLE GRAZIE

= Stara podoba svete device milostne

Rever: spodaj UDINE

Material: ulit bron

Inv. št.: 16

196 Svetinjica Žalosne matere božje

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 36 mm; š = 28 mm
Teža: 12.03 g
Aver: *** MATER DOLOROSA = Mati žalostna
Rever: ECCE HOMO *** = Glej človek
Material: ulit bron
Inv. št.: 2690

197 Svetinjica Marije iz Schoenangerja

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 46 mm; š = 34 mm
Teža: 15.63 g
Aver: S.(ANCTA) MARIA AM SCHOENANGER / BEI S LAMBRECHT
= Sv. Marija iz Schoenangerja pri Sv. Lambrechtu
Rever: ANDENKEN VON = Spomin na
Material: ulit bron
Inv. št.: 2632

198 Svetinjica sv. Frančiška Paolskega in Marije Terezije

Datacija: 19. stoletje

Mere: v = 46 mm; š = 30 mm

Teža: 19.8 g

Aver: SAN.(CTUS) FRANCISCUS DE PAVOLA

= Sv. Frančišek Paolski

Rever: S.(ANCTA) M.(ARIA) TERESIA

= Sv. Marija Terezija

Material: ulit bron

Inv. št.: 130

199 Svetinjica sv. Trojice

Datacija: 19. stoletje

Mere: v = 38 mm; š = 31

Teža: 4.1 g

Aver: Sv. Trojica

Rever: Božjepotna Marija

Material: tolčen bron

Inv. št.: 7086

200 Svetinjica čudežne podobe iz cerkve sv. Alfonza v Rimu

Datacija: začetek 19. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 27 mm; š = 14 mm

Teža: 1.90 g

Aver: IM UNSERE ERAGR BUL F

Rever: HEILIGES VUNDERBILD VERER BRT ZU HEILIGEN ALPHONS IN ROM

= Sveta čudežna podoba v cerkvi sv. Alfonza v Rimu

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3468

201 Svetinjica Device Marije in sv. Antona Padovanskega

Datacija: začetek 19. stoletja

Kraj izdelave: Videm, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 16 mm

Teža: 0.59 g

Aver: B.(EATA) V.(ERGINE) DELLE GRAZIE IN

= Blažena Devica milosti / spodaj UDINE

Rever: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA

= Sv. Anton Padovanski

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2786

202 Svetinjica Marie Zell

Datacija: prva četrtina 19. stoletja

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 3.27 g

Aver: SCHATZ KAMMER = Zakladnica

Rever: MARIA ZELL

Material: tolčen bron

Inv. št.: 270

203 Svetinjica Janeza Jožefa od Križa in Veronike Giuliani in
Pacifika ter sv. Alfonza Marija Ligourija in Franciška Girolama

Datacija: 1839

Kraj izdelave: Rim

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 47 mm; š = 33 mm

Teža: 12.65 g

Aver: Sa VERONICA GIULIANI / So PACIFICO DI So SEVERINO Fno.

So GIOVAN GIUSEPPE DELLA CROCE, spodaj 1839

Rever: Sto FRANCESCO DE GIROLAMO Sto ALFONSO M DE LIGUORI,
spodaj ROMA

Material: ulito srebro

Inv. št.: 89

204 Svetinjica jezuitska

Datacija: 1840

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.79 g

Aver: VIVE JESUS / JE CROIS. JESUIS CHRETIEN spodaj 1840

Rever: IN HOC SIGNO VINCES / VOUS VAINCREZ PARCE SIGNE

= V tem znamenju boš zmagal

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2781

205 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Deviških sester

Datacija: prva polovica 19. stoletja

Kraj: Assisi, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 37 mm; š = 32 mm

Teža: 14.23 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANCISCVS ASSISIENSIS

= Sv. Frančišek Asiški

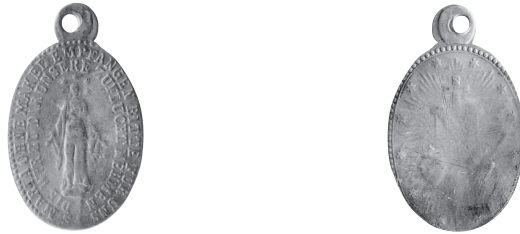
Rever: SORELLE VERGINI / S.(ANTA) CHIARA S.(ANTA) AGNESE

= Deviški sestre sv. Klara sv. Neža; spodaj ASSISI

Material: ulit bron

Inv. št.: 135

206 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 31 mm; š = 19 mm

Teža: 2.92 g

Aver: S. MARIA OHNE MAKEL EMPFANGEN BITTE FÜR ÜNS DIE
WIR ZU DIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2747

207 Svetinjica Brezmadežne in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 36 mm; š = 27 mm

Teža: 9.94 g

Aver: MARIA SINE LABE CONCEPTA O.(RA) PRO. AD TE
CONFUGIENTIBUS = O Marija brez madeža spočeta prosi za nas,
ki se k tebi zatekamo

Rever: HEIL.(IGE) ANTONIUS V.(ON) PADUA BITT FÜR UNS
= Sv. Anton Padovanski prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2839

208 Svetinjica sv. Jožefa in Brezmadežne

Datacija: 19. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 47 mm; š = 33 mm

Teža: 17.09 g

Aver: IOSEPH VIR EIUS = Jožef njen mož (Marijin)

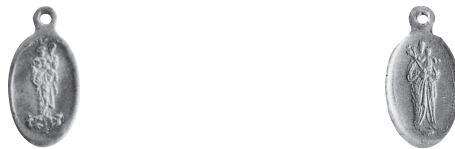
Rever: SICUT. LILIUM INTER. SPINAS.

= Kakor lilija med trnjem

Material: ulit bron

Inv. št.: 107

209 Svetinjica Marije z detetom

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 19 mm; š = 10

Teža: 1.08 g

Aver: Marija z detetom

Rever: Marija z detetom

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3269

210 Svetinjica angela varuha in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 19 mm

Teža: 1.88 g

Aver: H.(EILIGE) SCHUTZENGE L BESCHÜSE MICH

= Sv. angel varuh varuj me

Rever: H.(EILIGE) ANTONIUS VON PADUA

= Sv. Anton Padovanski

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3051

211 Svetinjica angela varuha in sv. Družine

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.17 g

Aver: O S ANGE GARDIEN SOYEZ MON GUIDE

= Sv. angel varuh varuj me

Rever: JESUS MARIE JOSEPH.

= Jezus, Marija, Jožef

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3054

212 Svetinjica sv. Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje
Kraj izdelave: Padova, Italija
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 22 mm
Teža: 1.39 g
Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA
= Sv. Anton Padovanski
Rever: CHIESA DEL SANTO
= Cerkev sv. (Antona)
spodaj PADOVA
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2627

213 Svetinjica sv. Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje
Kraj izdelave: Videm, Italija
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 22 mm
Teža: 1.52 g
Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA
= Sv. Anton Padovanski
Rever: B.(EATA) VERGINE DELLE GRAZIE UDINE
= Sv. blažena devica milostna iz Vidma
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2628

214 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Marie Zell

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 21 mm; š = 17 mm
Teža: 2.3 g
Aver: Sv. Anton Padovanski
Rever: M.(ARIA) ZELL
Material: srebro, barvna poslikava
Inv. št.: 3210

215 Svetinjica Brezmadežne in sv. Feliksa (Srečka) Kantališkega (brata Deogratisa)

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 19 mm
Teža: 2.11 g
Aver: MARIA OHNE SÜND'EMPfangEN BITT FÜR UNS DIE WIR /
ZU DIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN
= O, Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi
Rever: B.(EATUS) FELIX A NICOSIA ORD.(INIS) CAP.(UCINORUM)
= Sv. Feliks iz Nikozije, kapucin
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2841

216 Svetinjica Brezmadežne in nadangela Mihaela

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.31 g

Aver: O MARIA OHNE SUNDE EMPFANGEN BITT FÜR UNS DIE WIR / ZU DIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN

= O, Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: MICHAEL ARZENGEL BITT FÜR UNS

= Nadangel Mihael prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2846

217 Svetinjica Device Marije in sv. Jožefa

Datacija: 19. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 15 mm

Teža: 1.17 g

Aver: DEVICA MARIJA IN SV. JOŽEF! PROSITA ZA NAS

Rever: IN ZA UBOGE POGANSKE OTROKE

Material: tolčen bron

Inv. št.: 312

218 Svetinjica Device Marije in sv. Jožefa

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22 mm; š = 15 mm

Teža: 1.03 g

Aver: DEVICA MARIJA IN SV. JOŽEF PROSITA ZA NAS

Rever: IN ZA UBOGE POGANSKE OTROKE

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2745

219 Svetinjica Device Marije in sv. Jožefa

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 18 mm

Teža: 1.03 g

Aver: HL. JUNGFR. MARIA BITT.(E) F.(ÜR) UNS U.D.A. HEIDEN
KINDER

= Devica Marija prosi za nas in za uboge zapuščene otroke

Rever: HL. JOSEPH BITT.(E) F.(ÜR) UNS U.D.A. HEIDEN KINDER

= Sv. Jožef prosi za nas in za uboge zapuščene otroke

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2785

220 Svetinjica Jezerske Marije na Blejskem otoku

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 18 mm

Teža: 1.20 g

Aver: SV. DEVICA MARIJA

Rever: NA BLEJAKEM JESERU NA GORENSKEM

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2790

221 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.83 g

Aver: St. FRANCOIS D ASSISE P.(RIEZ) P.(OUR) N.(OUS)

= Sv. Frančišek Asiški prosi za nas

Rever: St.ANTOINE D PADOVE P.(RIEZ) P.(OUR) N.(OUS)

= Sv. Anton Padovanski prosi za nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 202

²³ Probszt-Ohsorff 1964, kat. enota 393; Današnja cerkev v Gospe sveti, na avstrijskem koroškem (Maria-Sall), je iz 1. polovice 15. stoletja.

222 Svetinjica Gospe svete²³ (Maria Sall)

Datacija: 19. stoletje

Kraj: Celovec, Avstrija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 2.15 g

Aver: H.(EI)L.(IGE) (MARIA MUTTER DER GNADEN B.(ITTE) F.(ÜR)
U.(NS) = Sv. Marija mati milostna prosi za nas

Rever: WALLFAHRTSKIRCHE MARIA SALL
= Božjepotna cerkev Maria Sall

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2542

223 Svetinjica iz Jeruzalema

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Jeruzalem

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.88 g

Aver: STABAT MATER. = Mati žalostna je stala

Rever: SOUVENIR DE JERUSALEM

= Spomin iz Jeruzalema

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3140

224 Svetinjica iz Maria Zell

Datacija: 19. stoletje
Mere: v = 20 mm; š = 17 mm
Teža: 1.00 g
Aver: SCHATZ KAMMER = Zakladnica
Rever: MARIA ZELL
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3299

225 Svetinjica sv. Jožefa in Ane

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 19 mm
Teža: 2.34 g
Aver: HL.(HEILIGE) IOSEPH BORBILD DER REINEICTEIT B.(ITTE)
F.(ÜR) U.(NS) = Sv. Jožef z gled čistosti prosi za nas
Rever: HEILIGE ANNA BITTE FUR UNS
= Sv. Ana prosi za nas
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2834

226 Svetinjica sv. Jožefa in Marije

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 21 mm; š = 15 mm
Teža: 1.02 g
Aver: DEVICA MARIJA IN SV. JOŽEF! PROSITA ZA NAS.
Rever: IN ZA UBOGE POGANSKE OTROKE.
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3189

227 Svetinjica Karmelske (Škapulirske) in Roženvenske Marije

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 21 mm; š = 16 mm
Teža: 1.01 g
Aver: VIRGO MARIA CARMELI ORA PRO NOBIS
= Devica Marija Karmelska prosi za nas
Rever: MARIAE VIRGINIS ROSARIUM CELEBRAMUS
= Marija devica Roženvenska
Signatura: +
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2844

228 Svetinjica Roženvenske in Karmelske Marije

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 23 mm; š = 16 mm
Teža: 1.00 g
Aver: REGINA SANCTISSIMI ROSARIE

= Kraljica sv. rožnega venca

Rever: N. D. DU MONT.(E) CARMEL.(I)

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3215

229 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 19. stoletje

Najdišče: Dunaj – Gradišče

Mere: v = 21 mm; š = 16 mm

Teža: 0.8 g

Aver: Maria Zell

Rever: MARIA ZELL

Material: tolčen bron

Inv. št.: 10369

230 Svetinjica Marije iz Frauenberga

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 18 mm

Teža: 1.32 g

Aver: GNADENBILD z. MARIA FRAUENBERG b. ADMONT

= Sv. podoba Marije Frauenberške pri Admontu

Rever: ANDENKEN AN MARIA FRAUENBERG BEI ADMONT

= Spomin na Marijo Frauenberško pri Admontu

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3192

231 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 35 mm; š = 29 mm
Teža: 6.07 g
Aver: Maria Zell
Rever: ANDENKEN VON MARIA ZELL
= Spomin na Marijo Zell
Material: svinec
Inv. št.: 2700

232 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 25 mm; š = 18 mm
Teža: 2.08 g
Aver: S.MARIA ZELL = Marija Zell
Rever: ANDENKEN AN MARIA ZELL
= Spomin na Marijo Zell
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2738

233 Svetinjica Marije iz Ulma in Jezusa otroka

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 1.33 g

Aver: St.MARIA IN DER ULM BITT F.(Ü) U.(NS)

= Sveta Marija iz Ulma prosi za nas

Rever: JESUS KINDL IN ERHORE UNS

= Jezus otrok usliši nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2833

234 Svetinjica Jezusa otroka in Srca Jezusovega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 31 mm; š = 21 mm

Teža: 2.67 g

Aver: MIRACULOUS INFANT JESUS OF PRAGUE / IHS

= Čudežni otrok Jezus

Rever: M Y JESUS MERCY

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2610

²⁴ V manj kot sto letih so postale Brezje narodna božja pot Slovencev. Milostno podobo je naslikal leta 1800, oziroma po drugi različici leta 1814, kranjski slikar Leopold Layer (1752–1828), po naročilu tedanjega župnika Urbana Ažbeta (1796–1819). Ta je namreč pri podružnici sv. Vida postavil kapelico in zanjo potreboval podobo. Podoba se je že zgodaj priljubila ljudem od blizu in daleč, vendar pa naj bi se čudeži začeli dogajati šele od leta 1863. Dostal omenja pismo župnika Arka iz leta 1811, v katerem piše, kako se ljudstvo v stiskah francoske zasedbe zateka k brezjanski Mariji Pomagaj. (Josip Dostal, O nastanku podobe Marije Pomagaj na Brezjah, Bogoljub, 1944, str. 89–92).; Enako datira nastanek te podobe tudi Milček Komelj v *Obrazi, Slovensko slikarstvo 19. stoletja*, Ljubljana 1999, str. 11. Sicer pa legenda o nastanku Brezjanske božje poti gre takole: Ker so hudi francoski časi tudi Layerjeve spravili v revščino, je Leopold v stiski začel ponarejati francoske bankovce. Odkrili so ga in zaprli. Čakala ga je huda kazen. V smrtni stiski se je zaobljubil, da bo, če se reši ječe, poslikal notranjščino kapele, kjer je že visela njegova podoba Marije pomagaj. Vedel je koliko ljudi podoba privablja. Zaobljuba ni bila zaman. Francozi so odšli in Layer je bil rešen. Naslednje leto (1814) je obljubo izvršil in se na slikarji tudi podpisal: »Leopold Layer pinxit ex voto – Lepold Layer slika po zaobljubi.« Tudi po njegovi smrti se je romanje vernikov k »njegovim« Mariji v »njegovim« kapeli nadaljevalo. Odločilno za nadaljnje mesto Brezj v slovenskem božjepotništvu pa je postalo leto 1863, ko se je kmečkemu dekletu Mariji Tavčar iz Begunj zgodil čudež in je med mašo nenadoma ozdravela.

235 Svetinjica Brezjanske Marije²⁴

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 23 mm; š = 16 mm
Teža: 1.02 g
Aver: MARIA POMAGI PROSI ZA NAS
Rever: MARIA POMAGI NA BREZJE
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3233

236 Svetinjica Marije pomočnice

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 20 mm
Teža: 2.03 g
Aver: MARIA HILF BITT FUR UNS
 = Marija pomočnica prosi za nas
Rever: KIRCHE ZU MARIAHILF BEI QUASSAN
 = Cerkev Marije pomočnice pri Quassanu
Signatura: –+–
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2750

237 Svetinjica Marije pomočnice

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 1.00 g

Aver: MARIAHILF BITT FUR UNS

= Marija pomočnica prosi za nas

Rever: KIRCHE ZU MARIAHILF BIT QASSAU

= Cerkev Marije pomočnice pri Quassanu

Signatura: -+-

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3188

238 Svetinjica Marije pomočnice

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 1.63 g

Aver: O MARIA HILF RETTE UNSERE SEELEN

= Marija pomočnica reši naše duše

Rever: Marijin monogram

Signatura: *

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3191

239 Svetinjica Marije pomočnice in Brezmadežne

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 2.52 g

Aver: O MARIA POMOČNICA REŠI NAŠE DUŠE

Rever: O MARIA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2739

240 Svetinjica Marije Škapulirske in Roženvenske Marije

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 3.11 g

Aver: MARIA SKAPULIRSKA, PROSI ZA NAS!

Rever: MARIA ROŽENVENSKA, PROSI ZA NAS!

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2941

241 Svetinjica Marije iz Wortha

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 18 mm

Teža: 1.19 g

Aver: GNADENBILD ST. MARIA WORTH

= Čudodelna podoba svete Marije iz Wortha

Rever: ANDENKEN KIRCHE MARIA WORTH

= Spomin na cerkev Marije iz Wortha

Signatura: .*

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3193

242 Svetinjica čudežne podobe iz cerkve sv. Alfonza v Rimu

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 21 mm

Teža: 2.60 g

Aver: UNSERE FRAU VON IMMERWAEHRENDER HÜLFE /
OPM MP OV OPC IC XC

= Naša gospa neskončne milosti

Rever: WUNDERWÜRDIGES BILD VEREHRT IN DER ST.
ALPHONSE KIRCHE IN ROM

= Čudežna podoba posvečena v cerkvi sv. Alfonza v Rimu

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3052

243 Svetinjica čudežne podobe iz cerkve sv. Alfonza v Rimu

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 36 mm; š = 21 mm

Teža: 3.92 g

Aver: Unsere L Frau vom hi herzen bitt für uns

= Naša ljuba gospa prosi za nas

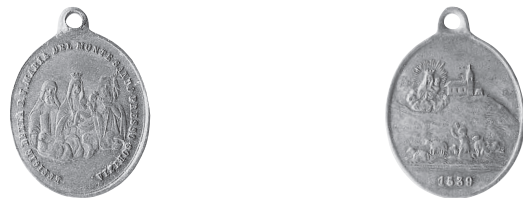
Rever: Unsere L Frau von immerwachrender hülfe /

MP OV OPM OPI ICXO = Naša ljuba gospa neskončne milosti

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2631

244 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.46 g

Aver: EFFIGIE DELLA B.(EATA) V.(ERGINE) MARIA DEL MONTE

SANTO PRESSO GORIZIA

= Podoba blažene device Marije s Svete gore pri Gorici

Rever: 1539

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2835

245 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22 mm; š = 18 mm

Teža: 1.75 g

Aver: DELMONTE SANTO / D.GORIZIA

= Sv. gora pri Gorici

Rever: EFFIGIE DELLA BEATA VERGINE

= Sv. podoba blažene device

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2836

246 Svetinjica Loretske Marije

Datacija: 19. stoletje

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 18 mm

Teža: 2.02 g

Aver: SANCTA MARIA LAURETANA ORA PRO NOBIS

= Sv. Marija loretska prosi za nas

Rever: MADONNA DI LORETO O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

= Mati iz Loreta prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2541

247 Svetinjica Marije iz Lurda

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22 mm; š = 15 mm

Teža: 1.3 g

Aver: NOTRE DAME DE LOURDES P.(RIEZ) P.(OUR) N.(OUS)

= Marija Notredamska prosi za nas

Rever: SANCT. D.N.D.D. LOURDES.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3216

248 Svetinjica Pija IX., papeža in Brezmadežne

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 15 mm

Teža: 1.29 g

Aver: PIUS IX P.(ONTIFEX) M.(AXIMUS) AN SACRI PRINC XXII.

= Pij IX. papež, kot sv. princ

Rever: O MARIE CONCTE SANS PECTE PRIEZ P.(OUR) N.(OUS) URI

AVONS R TRS A VOUS

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Material: ulit bron

Inv. št.: 2791

249 Svetinjica Pija IX. papeža

Datacija: 19. stoletje
Najdišče: Sv. Jurij – Polšnik
Mere: v = 31 mm, š = 23 mm
Teža: 4.6 g
Aver: PIUS IX PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)
Material: ulit bron
Inv. št.: 14779

250 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 20 mm
Teža: 1.81 g
Aver: S.CUORE DI GESU = Sv. srce Jezusovo
Rever: S.CUORE DI MARIA = Sv. srce Marijino
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2743

251 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.85 g

Aver: PRESVETO SRCE JEZUSA VSMILI SE NAS

Rever: NAŠA LJUBA GOPPA PRESV. SRCA PROSI ZA NAS BOGA

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2794

252 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 16 mm

Teža: 1.13 g

Aver: H.HERZ JESU ERBARM DICH UNSER

= Sv. srce Jezusovo usmili se nas

Rever: UNSERE LVRAU VOM HL.HERZEN B.(ITTE) F.(ÜR)U.(NS)

= Naša ljuba gospa presvetega srca prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2848

253 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 2.02 g

Aver: PRESVETO SERCE JESUSA V S MILI SE NAS

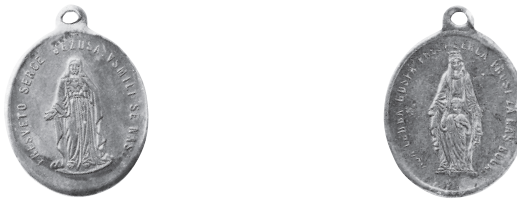
Rever: NAŠA LJUBA GOSPA OD SV SERCA PROSI ZA NAS

Signatura: +

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2943

254 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Najdišče: Bukovica – Ivškov hrib

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.44 g

Aver: PRESVETO SERCE JESUSA, VSMILI SE NAS!

Rever: NAŠA LJUBA GOSPA PRESV SERCA PROSI ZA NAS BOGA

Signatura: +

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2945

255 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 17 mm

Teža: 2.15 g

Aver: GELIEBT SEI ÜBERALL DAS HEILIGSTE HERZ JESU 100
T.(AGE) A.(BLASS) = Ljubljeno bodi povsod najsvetejše srce Jezusovo 100
dni odpustka

Rever: U.(NSERE) L.(IEBE) FRAU V.(ON) HEILIGSTEN HERZEN
BITTE FÜR UNS!

= Naša ljuba gospa najsvetejšega srca prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3053

256 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 1.01 g

Aver: PRESVETO SRCE JEZUSA VSMILI SE NAS!

Rever: NAŠA LJUBA GOSPA PRESV. SRCA PROSI ZANAS BOGA!

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3190

257 Svetinjica Srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje
Najdišče: Bukovca – Ivškov hrib
Mere: v = 26 mm; š = 19,5 mm
Teža: 2.50 g
Aver: PRESVETO SRCE JEZUSA USMILI SE NAS
Rever: LJUBA GOSPA PROSI ZA NAS BOGA
Material: tolčen bron
Inv. št.: 11946

258 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 22 mm; š = 16 mm
Teža: 1.21 g
Aver: HEILIGSTES HERZ JESU ERBARME DICH UNSER
= Sveto srce Jezusovo usmili se nas
Rever: UNSERE L' FRAU VOM HL HERZEN BITTE FUR UNS
= Naša ljuba gospa sv. srca prosi za nas
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3267

259 Svetinjica sv. Alojzija in Brezmadežne

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 1.80 g

Aver: Hl. Alonsius bitt für uns

= Sv. Alojzij prosi za nas

Rever: O MARIA OHNE SUND EMPFANGEN BITT FÜR UNS DIE
VVIR / ZUDIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Material: tolčen bron

Inv. št.: 6065

260 Svetinjica sv. Franciška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 19. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22 mm; š = 16 mm

Teža: 0.90 g

Aver: ST.FRANCISCOIS D'ASSISE P.P.N.

= Sv. Francišek Asiški prosi za nas

Rever: ST.ANTOINE DE PADOUE P.P.N.

= Sv. Anton Padovanski prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2837

261 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 1857

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 31 mm; š = 23 mm

Teža: 9.97 g

Aver: URSPRUNG VOR MARIA ZELL

= Začetek čaščenja Marie Zell spodaj 1157

Rever: ERRINNERUNG AN D(ER) 700 JÄHRIGE JUBILUM V MARIA

ZELL = Spomin ob 700 letnici Maria Zell

spodaj 1857

Material: ulit bron

Inv. št.: 13

²⁶ Probszt-Ohsorff 1964,
kat. enota 362.

262 Svetinjica Višarske Marije²⁶

Datacija: 1860

Kraj izdelave: Dunaj, Avstrija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 14 mm

Teža: 0.77 g

Aver: ANDENKEN AN DAS 500 JÄHRIGE JUBILAEUM

= Spomin na 500-obltnico spodaj 1860

Rever: GNADENBILD MARIA LUSCHARI

= Sveta podoba Višarske Marije

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2629

263 Svetinjica Pija IX., papeža

Datacija: 1869

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 27 mm; š = 21 mm

Teža: 3.05 g

Aver: PIVS IX P.(ONTIFEX) M.(AXUMUS) AN SACRI. PRINC.XXII
= Pij IX, papež

Rever: CONCILIO ECUMENICO = Ekumenski koncil

S.PETRUS S.PAVLVS = Sv. Peter, sv. Pavel

spodaj ROMA MDCCCLXIX = Rim 1869

Material: ulit bron

Inv. št.: 167

264 Svetinjica Marije Brezmadežne

Datacija: 1879

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 29 mm; š = 20 mm

Teža: 2.07 g

Aver: O MARIE CONCUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS QUI
AVONS RECOURS A VOUS = O, Marija Brezmadežna prosi za nas,
ki se zatekamo k tebi / spodaj 1879

Rever: Srce Jezusovo in srce Marijino

Material: tolčen bron

Inv. št.: 108

265 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega

Datacija: 1882

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 36 mm; š = 35 mm

Teža: 23.58 g

Aver: S.(ANCTUS) FRANCISCUS ASSISIENSIS

= Sv. Frančišek Asiški

Rever: VII CENTENARIUM IN DALMATIA SOLEMNITER
CELEBRATUM VI V IV NONAS OCTOBRIS MDCCCLXXXII

= Slovesno praznovanje 700-letnice v Dalmaciji, 2.-4. 10. 1882
(sc. prihoda reda sv. Frančiška)

Material: ulit bron

Inv. št.: 18

266 Svetinjica Leona XIII., papeža

Datacija: 1887

Kraj izdelave: Rim, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: f = 18,5

Teža: 3.5 g

Aver: Leon XIII

Rever: ANNUS MDCCCLXXXVII = Leto 1887

Material: ulit bron

Inv. št.: 3211

267 Svetinjica Leona XIII., papeža

Datacija: 1887–1888

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 26 mm; š = 17 mm

Teža: 1.2 g

Aver: LEONE XIII PONT.(EFICE) MASSIMO = Leon XIII., papež
spodaj ROMA

Rever: GIUBILEO SACERDOTALE DI LEONE XIII P.(ONTEFICE)
N.(OSTRO) spodaj 1887–88
= Jubilej v sv. letu Leona XIII.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2783

268 Svetinjica Loretske Marije

Datacija: 1894–1895

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 35 mm; š = 23 mm

Teža: 5.13 g

Aver: VI CENTENARIO DALLA TRASLAZIONE 1894–95
= 60 let prenosa

Rever: MADONA DI LORETO O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)
= Marija loretska prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2440

269 Svetinjica Device Marije in sv. Antona Padovanskega

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Videm, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 22 mm

Teža: 1.57 g

Aver: EFFIGIE DELLA B.(EATA) V.(ERGINE) DELLE GRAZIE

= Podoba blažene device milostne spodaj UDINE

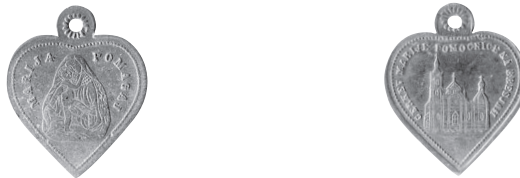
Rever: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA

= Sv. Anton Padovanski

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3043

270 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22,5 mm; š = 19 mm

Teža: 1.40 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BRESJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2796

271 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.62 g

Aver: O MARIJA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS
KI H TEBI PERBEZIMO

Rever: Marijin monogram, srce Jezusovo in srce Marijino

Signatura: +

Material: tolčen bron

Inv. št.: 310

272 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 19 mm

Teža: 2.10 g

Aver: O MARIJA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS KI K TEBI
PRIBEŽIMO

Rever: Marijin monogram

Signatura: .*

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2740

273 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22 mm; š = 18 mm

Teža: 1.02 g

Aver: O MARIA CONCETIA SENZA PECCATO PREGATE PER NOI
CHE A VOI RICORIAMO

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2789

274 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 15 mm

Teža: 1.78 g

Aver: O MARIA SINE MACULA CONCEPTA ORA PRO NOBIS /
AUXILIUM TUUM INVOCANTIBUS

= O Marija brez madeža spočeta, prosi za nas /
priprošnjica vseh pomoči potrebnih

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3195

275 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 17 mm; š = 13 mm

Teža: 0.40 g

Aver: O MARIE CONGUE SANS PECHE P.(RIEZ) P.(OUR) N.(OUS)

= O Marija brezmadežna prosi za nas

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3235

276 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 16 mm; š = 13 mm

Teža: 0.43 g

Aver: O MARIA SINE LABE CONCEPTA ORA P.(RO) N.(OBIS)

= O Marija brez madeža spočeta, prosi za nas

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3236

277 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 19 mm; š = 13 mm

Teža: 0.45 g

Aver: O MARIA OHNE SUNDE EMPFANGEN BITT FÜR U.(NS) D.(IE)
W.(IR) ZU DIE UNSERE ZUFLUCHT NEH.(MEN)

= O, Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Marijin momogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3258

278 Svetinjšica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Najdišče: Mizinska vas (Lokavec) – Gradec pri Kovačih

Mere: v = 24 mm; š = 15,5 mm

Teža: 1.30 g

Aver: Brezmadežna

Rever: Marijin momogram

Material: ulit bron

Inv. št.: 5557

279 Svetinjšica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.74 g

Aver: O MARIA OHNE SÜNDE EMPFANGEN BITT FÜR UNS / 1830

= O Marija brezmadežna prosi za nas

Rever: Marijin monogram
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2765

280 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 22 mm; š = 16 mm
Teža: 1.04 g
Aver: O MARIJA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS / 1830
Rever: Marijin monogram
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2782

281 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 19 mm
Teža: 1.63 g
Aver: O MARIE CONGUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS /
QUI AVONS RECOURS A VOUS / 1830
= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo
Rever: Marijin monogram
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2832

282 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 16 mm

Teža: 0.98 g

Aver: O MARIA OHNE SUNDE EMPFANGEN BITT FUR UNS / 1830

= O Marija brez madežna prosi za nas

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2850

283 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 15 mm

Teža: 0.91 g

Aver: O MARIE CON CUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS /

QUI AVONS RECOURS A VOUS / 1830

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3154

284 Svetinjica Brezmadežne in Marije pomočnice

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 1.61 g

Aver: O MARIJO BREZ GRZECHU POCZETA MODL SIE ZA NAMI
KTO Y SIE DO GIEBIE UGIEKAMY / 1830

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Rever: O MARIA HILLF RETTE UNSERE SEELEN

= Marija pomočnica reši naše duše

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2843

285 Svetinjica Marije Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 33 mm; š = 24 mm

Teža: 6.19 g

Aver: O MARIA SINE LABE CONCEPTA ORA PRO NOBIS QUI
CONFUGIMUS AD TE spodaj 1830

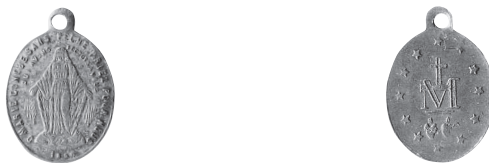
= O, Marija brez madeža spočeta prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Srce Jezusovo in srce Marijino

Material: baker

Inv. št.: 1910

286 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 15 mm

Teža: 1.00 g

Aver: O MARIE CONGUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS /
QUI AVONS IEGOUIS A VOUS spodaj 1850

= O, Marija brez madeža spočeta prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Marijin monogram

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2842

287 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 27 mm; š = 20 mm

Teža: 1.71 g

Aver: LA MADONNA DELLE GRAZIE DI TERSATTO

= Milostna Marija iz Trsata

Rever: IL MIRACOLOSO CROCIFISSO DI FIUME

= Čudežno razpelo iz Reke

Material: kromana železna pločevina

Inv. št.: 4636

288 Svetinjica Pija IX., papeža in Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Mere: v = 34 mm; š = 25 mm

Teža: 9.37 g

Aver: SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA = Brez izvirnega madeža

Rever: DOGME DE L'IMAC. CONCEPT. PROCLAME LE 8bre 1854
PIE IX.

Material: ulit bron

Inv. št.: 20

289 Svetinjica Leona XIII., papeža in Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 27 mm; š = 26 mm

Teža: 6.38 g

Aver: LEONE XIII PONTEFICE MASSIMO

= Pij XIII, papež, spodaj ROMA.

Rever: B.(EATA) V.(IRGO) MARIA IMMACOLATA

= Blažena devica Marija Brezmadežna

spodaj 8.DIC.1854 PIO IX. = 8.10.1854²⁶

Material: ulit bron

Inv. št.: 91

²⁶ Takrat je Pij IX. razglasil dogmo o Brezmadežni.

290 Svetinjica Matere božje

Datacija: 19. stoletje
Najdišče: Zgornje Radvanje (Maribor) – Poštela
Mere: v = 27 mm; š = 20 mm
Teža: 3.20 g
Aver: Mati božja z detetom
Rever: Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis
= Sv. Marija mati božja prosi za nas
Material: srebro; slikani emajl
Inv. št.: 1689

291 Svetinjica sv. Notburge

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 19 mm
Teža: 2.48 g
Aver: HL. NOTHBURGA BITT FÜR UNS
= Sv. Notburga prosi za nas
Rever: BALLFAHRT ST. GEORGENBERG
= Božja pot na gori sv. Jurija
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3010

292 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 17 mm

Teža: 0.94 g

Aver: UNSERE L. FRAU VOM HL. HERZEN BITTE FÜR UNS

= Naša ljubljena gospa svetega srca prosi za nas

Rever: HEILIGSTES HERZ JESU ERBARME DICH UNSER

= Sveto srce Jezusovo usmili se nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 395

293 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 19. stoletje

Najdišče: Rifnik

Mere: v = 27 mm, š = 19 mm

Teža: 1.8 g

Aver: ... COR IESU SANCTISSIMUM, MISERERE NOBIS

= Presveto srce Jezusovo, usmili se nas

Rever: COR. MARIAE SANCTISSIMUM ORA PRO NOBIS

= Presveto srce Marijino, prosi za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 17634

294 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Stanislava Kostke

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 18 mm

Teža: 2.50 g

Aver: SV. ALOJZIJ PROSI ZA NAS

Rever: SV. STANISLAV PROSI ZA NAS

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2737

295 Svetinjica sv. Ane in Srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 1.40 g

Aver: Ste ANNE ET MARIE = Sv. Ana in Marija

Rever: SAINTS COEURS DE JESUS ET DE MARIE

= Sv. srce Jezusovo in Marijino

Signatura: .*

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3013

296 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.04 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENED.(ICTI)

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: IHS.V.B.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2946

297 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 26 mm; š = 19 mm

Teža: 2.16 g

Aver: : CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: IHS.V.B.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.P.B.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2947

298 Svetinjica sv. Jožefa

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 23 mm

Teža: 1.36 g

Aver: Sv. Jožef

Material: srebro

Inv. št.: 2762

299 Svetinjica sv. Jurija

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 24 mm

Teža: 3.27 g

Aver: S.(ANCTUS) GEORGIUS EQVITUM PATRONUS

= Sv. Jurij zavetnik konjenikov

Rever: IN TEMPESTATE SECURITAS

= Varuh v skušnjavah

Material: ulit bron

Inv. št.: 2685

300 Svetinjica sv. Križa na Beljaku

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 15 mm

Teža: 0.77 g

Aver: GNADENBILD VOM HEIL.KREUZ BEI VILLACH

= Čudežna podoba sv. Križa pri Beljaku

Rever: GNADENKIRCHE VOM HEIL.KREUZ BEI VILLACH

= Sveta cerkev sv. Križa pri Beljaku

Signatura: * / ...

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2853

301 Svetinjica sv. Vincencija Pavelskega

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 29 mm; š = 25 mm

Teža: 6.26 g

Aver: Sv. Vincenc

Rever: St.VINCENT DE PAUL PRIEZ POUR NOUS

= Sv. Vincencij Pavelski prosi za nas

Signatura: .+.

Material: ulit bron

Inv. št.: 2681

302 Svetinjica sv. Družine in Srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 2.03 g

Aver: S.(ACRA) FAMILIA = Sv. Družina

Rever: M H J.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2607

303 Svetinjica sv. Družine in Marije pomočnice

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 15 mm

Teža: 1.10 g

Aver: SACRA FAMILIA = Sv. Družina

Rever: MARIA AUXILIUM CRISTIANORUM ORA PRO NOBIS

= Marija pomočnica kristjanov moli za nas

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2845

304 Svetinjica sv. Hiše loretske in Loretske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 31 mm; š = 26 mm

Teža: 5.87 g

Aver: SANTA CASA DI LORETO = Sv. Hiša loretska

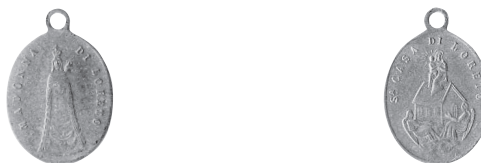
Rever: MADONNA DI LORETO O.(RA) P.(RO) N.(OBIS)

= Marija loretska prosi za nas

Material: ulit bron

Inv. št.: 2691

305 Svetinjica Loretske Marije in sv. Hiše loretske

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Loreto, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 15 mm

Teža: 1.07 g

Aver: MADONNA DI LORETO = Loretska Marija

Rever: Sa. CASA DI LORETO = Sv. Hiša loretska

Material: ulit bron

Inv. št.: 2795

306 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 33 mm; š = 27 mm

Teža: 7.55 g

Aver: LA MADONNA DELLE GRAZIE DI TERSATTO

= Milostna Marija Trsatska

Rever: IL MIRACOLOSO CROCIFISSO DI FIUME

= Čudežno razpelo iz Rijeke

Material: ulit bron

Inv. št.: 2540

307 Svetinjica Marie Zell

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 19 mm

Teža: 1.31 g

Aver: SCHATZKAMMER = Zakladnica

Rever: MARIA ZELL

Signatura: *

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2798

308 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 19 mm

Teža: 10.02 g

Aver: POZDRAV IZ SV. VIŠARIJ

Rever: ANDENKEN AN MARIA LUSCHARI

= Spomin na Višarsko Marijo

Material: ulit bron

Inv. št.: 2617

²⁷ Probszt-Ohsorff 1964, kat. enota 385a.

309 Svetinjica Višarske Marije²⁷

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 21 mm

Teža: 2.28 g

Aver: MARIJA NA SO. VIŠARJAH PROSI BOGA ZA NAS

Rever: ST. MATERI BOZJI NA SVETIH VIŠARJAH

Material: ulit bron

Inv. št.: 2964

310 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 18 mm

Teža: 1.90 g

Aver: MARIA LUSCHARI BITTE FÜR UNS

= Višarska Marija prosi za nas

Rever: ANDENKEN AN MARIA LUSCHARI

= Spomin na Višarsko Marijo

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2965

311 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 14 mm

Teža: 0.70 g

Aver: GNAADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sv. Podoba Marije na Višarjah

Rever: GNADENKIRCHE BEI MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sv. cerkev pri Mariji na Višarjah

Signatura: *

Material: ulit bron

Inv. št.: 3005

312 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 15 mm; š = 11 mm

Teža: 0.43 g

Aver: HEILIGE MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sv. Marija na Višarjah

Rever: ST. MATERI BOŽJI NA SVETEH VISARJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3222

313 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 13 mm

Teža: 0.76 g

Aver: MARIJA NA SO. VIŠARJAH PROSI BOGA ZA NAS

Rever: ST. MATERI BOŽJI NA SVETEH VIŠARJAH

Material: ulit bron

Inv. št.: 3226

314 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 18 mm

Teža: 1.88 g

Aver: MARIA LUSCHARI BITTE FÜR UNS

= Višarska Marija prosi za nas

Rever: ANDENKEN AN MARIA LUSCHARI

= Spomin na Višarsko Marijo

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2746

315 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.76 g

Aver: ZA SPOMIN OD MARIE LUSCHARI

Rever: GNADENKIRCHE MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sv. Marijina cerkev na Višarjah

Signatura: *

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2784

316 Svetinjica Višarske Marije in sv. Jožefa

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 26 mm; š = 22 mm
Teža: 2.32 g
Aver: ANDENKEN VON MARIA LUSCHARI
= Spomin na Višarsko Marijo
Rever: S.(ANCTUS) IOSEPH.(US) = Sv. Jožef
Material: tolčen bron
Inv. št.: 2788

317 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 24 mm; š = 17 mm
Teža: 1.74 g
Aver: MATER DOLOROSA ORA PRO NOBIS
= Žalostna mati božja prosi za nas
Rever: IL EST MORT POUR NOUS
= Ki je za nas umrl
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3012

318 Svetinjica Žalostne matere božje in Srca Marijinega

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 22 mm; š = 18 mm
Teža: 1.48 g
Aver: Mati Božja sedem žalosti

Rever: Srce Marijino
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3155

319 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 19 mm
Teža: 1.75 g
Aver: SCHMERZHAFTE MUTTER BITTE FÜR U.(UNS)!
= Žalostna mati prosi za nas
Rever: IM KREUZ IST HEIL. = Na križu je sveti
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3194

320 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 23 mm; š = 13 mm
Teža: 0.64 g
Aver: MATER DOLOROSA ORA PRO NOBIS
= Žalostna mati prosi za nas
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3220

321 Svetinjica Marije iz Pompejev

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 17 mm; š = 15 mm

Teža: 1.20 g

Rever: Mati božja z detetom

Rever: RICORDO SANTUARIO POMPEI

= Spominsko svetišče v Pompejih

Material: ulit bron

Inv. št.: 3279

322 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 1857

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 33 mm; š = 28 mm

Teža: 5.11 g

Aver: MARIA CELLENSIS

Rever: VII SAECULUM 1857 / SACRA STATUA B.(EATAE) V.(IRGINIS)

M.(ARIAE) E.(?) MONAST.(ERII) S.(ANCTI) LAMBERTI IN STYR.(IA)

IN CELLAS TRANSPORT.(ATA) 1157

Material: ulit bron

Inv. št.: 2695

323 Svetinjica Marije iz Lurda

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Mere: v = 38 mm; š = 28 mm

Teža: 5.08 g

Aver: GROTTTE MIRACULEUSE DE NOTRE DAME DE LOURDES

= Jama čudežev naše Gospe iz Lurda

Rever: SANCTUAIRE DE N.D. DE LOURDES

= Svetišče naše Gospe iz Lurda

Material: ulit bron

Inv. št.: 241

²⁸ Probszt-Ohsorff 1964,
kat. enota 361.

324 Svetinjica Višarske Marije²⁸

Datacija: 1860

Kraj izdelave: Celovec, Avstrija

Mere: v = 32 mm; š = 27 mm

Teža: 7.22 g

Aver: ANDENKEN AN DAS 500 JÄHRIGE JUBILAEUM

= Spomin na 500-obljetnico / spodaj 1860

Rever: GNADENBILD MARIA LUSCHARI

= Sveta podoba Višarske Marije

Material: bron

Inv. št.: 4

325 Svetinjica Barbanske Marije

Datacija: 1862

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 35 mm; š = 24 mm

Teža: 5.23 g

Aver: S. MARIA DE BARBANA = Sv. Marija Barbanska

Rever: AUREA CORONA SOLEMNITER DECORATA DIE XV
AUGUSTI A.(NNO) MDCCC ...

= Svečano okrašena z zlato krono 15. 8. 18 ...

Signatura: *

Material: ulit bron

Inv. št.: 88

326 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Najdišče: Sv. Florijan pri Šoštanju – grad Katzenstein

Mere: v = 29 mm; š = 20 mm

Teža: 2.05 g

Aver: O MARIA OHNE SUNDE EMPFANGEN BITT FUR UNS DIE
WIR ZU DIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN

= O, Marija brezmadežna prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Srce Jezusovo in srce Marijino

Material: tolčen bron

Inv. št.: 1695

327 Svetinjica Leona XII., papeža

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Kraj izdelave: Rim, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 34 mm; š = 31 mm

Teža: 13.90 g

Aver: LEO XII PONT.(IFEX) MAX.(IMUS) = Leon XII., papež

Rever: ANDENKEN VON JUBILAEUM IM JAHRE 1826

= Spomin na jubilejno leto 1826

Material: ulit bron

Inv. št.: 2680

²⁹ Mirnik, Dometi 1992, kat. št. 7

328 Svetinjica Trsatske Marije²⁹

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 1.68 g

Aver: SS MADONNA DI TERSATTO PREGATE P.N. / 1291

= Sv. Marija Trsatska prosi za nas

Rever: MIRACULOSUS CRUCIFIXUS FLUMINIS / 1296³⁰

= Čudežno razpelo iz Rijeke

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2742

³⁰ Letnica 1296 pomeni letnico počitka loretske hiše v Trsatu

329 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 2.94 g

Aver: MATER GRATIARUM TERSACTI / ORA P.(RO) N.(OBIS) 1291

= Milostna Marija Trsatska

Rever: MIRACULOSUS CRUCEFIXUS FLUMINIS / 1296.

= Čudežno razpelo iz Rijeke

Material: ulit bron

Inv. št.: 3011

330 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 20 mm

Teža: 1.39 g

Aver: MARIJA POMAGAJ.

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BREZJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2620

331 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 1.98 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BRESJAH

Signatura: E.M.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2698

332 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 35 mm; š = 26 mm

Teža: 7.75 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BREZJAH

Material: ulit bron

Inv. št.: 2735

333 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 20 mm; š = 14 mm

Teža: 0.70 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BREZJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2736

334 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 1.97 g

Aver: MARIA POMACI PROSI ZA NAS

Rever: MARIA POMACI NA BREZIE

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2744

335 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.72 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BRESJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2787

336 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.94 g

Aver: MARIA POMAGI PROSI ZA NAS

Rever: MARIA POMAGI NA BREZJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2800

337 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 19. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 25 mm; š = 18 mm
Teža: 1.26 g
Aver: MARIJA POMAGAJ
Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BRESJAH
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3006

338 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 20 mm
Teža: 1.70 g
Aver: MARIJA POMAGAJ
Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BRESJAH
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3007

339 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 22 mm; š = 16 mm
Teža: 0.63 g
Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: CERKEV MARIJE POMOČNICE NA BREZJAH

Material: železo

Inv. št.: 3008

³¹ Probszt-Ohsorff 1964,
kat. enota 361.

340 Svetinjica Višarske Marije³¹

Datacija: konec 19. stoletja

Kraj izdelave: Beljak, Avstrija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 41 mm; š = 36 mm

Teža: 10,28 g

Aver: Sta. MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sv. Marija na Višarjah

Rever: ANDENKEN AM LUSCHARIBERG

= Spomin na Višarje

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2443

341 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: konec 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 20 mm

Teža: 3,03 g

Aver: O MARIA OHNE SUNDE EMPFANGEN, BITTE FÜR UNS DIE
WIR ZU DIR UNSERE ZUFLUCHT NEHMEN

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Rever: Marijin monogram
Material: tolčen bron
Inv. št.: 3254

342 Svetinjica Brezmadežne in sv. Alojzija Gonzage

Datacija: konec 19. stoletja
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 23 mm; š = 15 mm
Teža: 1.42 g

Aver: O MARIE CONGUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS QUI
AVONS RECOURS A VOUS / 1830

= O Marija brezmadežna prosi za nas, ki se k tebi zatekamo

Rever: St. LOUIS DE GONZAGUE P.(RIEZ) P.(OUR) N.(OUS)

= Sv. Alojzij Gonzaga prosi za nas

Material: tolčen bron
Inv. št.: 3259

343 Svetinjica Brezmadežne in Roženenske Marije

Datacija: konec 19. stoletje
Mere: v = 27 mm; š = 19 mm
Teža: 2.58 g

Aver: KRALJICA SV. ROŽNEGA VENCA, P.(ROSI) Z.(A) N.(AS)

Rever: BREZMADEŽNO SPOČETJE SEM !

Material: tolčen bron
Inv. št.: 309

344 Svetinjica Srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: konec 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 19 mm

Teža: 1.91 g

Aver: PRESVETO SRCE JEZUSA VSMILI SE NAS

Rever: NAŠA LJUBA GOSPA PRESV. SRCA PROSI ZA NAS BOGA

Signatura: .+.

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2741

345 Svetinjica Marije iz Tafferl-a in sv. Trojice

Datacija: konec 19. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 22,5 mm; š = 19 mm

Teža: 2.04 g

Aver: MARIA TAFERL = Tafferlska Marija

Rever: sv. Trojica

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2838

346 Svetinjica srca Jezusovega

Datacija: konec 19. stoletja
 Mere: v = 18,5 mm; š = 13 mm
 Teža: 1.50 g
Aver: Jezus Kristus
 Material: srebro
 Inv. št.: 4835

347 Svetinjica z modrim trakom

³² Svetinjica ima moder trak in je v okvirju, sestavljenem iz osemkrake zvezde, med kraki pa so listi javorja, tudi osem (8).

Datacija: konec 19. stoletja ³²
 Mere: v = 32 mm; š = 32 mm
 Teža: 2.00 g
 Material: aluminij (tolčenje, pozlata, barvanje); papir (poslikava).
 Inv. št.: 5199

348 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: druga polovica 19. stoletja
 Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 33 mm; š = 24 mm

Teža: 5.82 g

Aver: LA MADONNA DELLE GRAZIE DI TERSATTO

= Milostna Marija Trsatska

Rever: IL MIRACOLOSO CROCIFISSO DI FIUME

= Čudežno razpelo iz Rijeke

Material: ulit bron

Inv. št.: 2734

³³ Svetinjico – priponko izdelal S. Johnson iz Milana.

349 Svetinjica Brezmadežne³³

Datacija: 19. – 20. stoletje

Kraj izdelave: Milano, Italija

Najdišče: Pivka – Gradišče

Mere: ϕ = 14,5 mm

Teža: 2.0 g

Aver: sj MARIA IMMACULATA = Brezmadežna

Rever: S. JOHNSON MILANO

Signatura: S. J.

Material: kromana medenina

Inv. št.: 10375

350 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: 19. – 20. stoleje

Mere: v = 24 mm; š = 20 mm

Teža: 3.20 g

Aver: Trsatska Marija

Rever: USPOMENA IZ TRSATA

Material: kromana medenina

Inv. št.: 4633

351 Svetinjica Leona XIII., papeža ter sv. Petra in Pavla

Datacija: 1900

Kraj izdelave: Rim, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.9 g

Aver: LEONE XIII PONT.(EFICE) M.(ASSIMO)

= Leon. XIII., papež spodaj ROMA

Rever: S. PIETRO S. PAOLO = Sv. Peter, sv. Pavel
spodaj ROMA

Material: ulit bron

Inv. št.: 2763

352 Svetinjica Leona XIII., papeža

Datacija: 1900

Kraj izdelave: Rim

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 27 mm; š = 20 mm

Teža: 2.60 g

Aver: LEONE XIII. PONT.(EFICE) MASS.(IMO) G. IUBILEO SECOLAN-
NO SANTO ROMA 1900 = Leon XIII., papež, stoletni sveti jubilej v Rimu

Rever: OMAGGIO UNIVERSALE A GESU REDENTORE

= Vsesplošen poklon Jezusu Odrešeniku

Material: ulit bron

Inv. št.: 2793

353 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 19 mm

Teža: 2.44 g

Aver: MARIA POMAGI PROSI ZA NAS

Rever: MARIA POMAGI NA BREZJAH

Material: tolčen bron

Inv. št.: 2942

354 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 25 mm; š = 18 mm

Teža: 1.67 g

Aver: MARIA LUSCHARI BITTE FÜR UNS

= Marija Višarska prosi za nas

Rever: ANDENKEN AN MARIA LUSCHARI

= Spomin na Marijo Višarsko

Material: železo

Inv. št.: 3228

355 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 19 mm; š = 13 mm

Teža: 0.47 g

Aver: GNADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Sveta podoba Višarske Marije

Rever: POZDRAV IZ SV. VIŠARIJ

Material: železo

Inv. št.: 3229

356 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 19 mm

Teža: 0.67 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) PATRIS BENEDICTI

= Križ sv. očeta Benedikta

PRAESENTIA MUNIAMUR EIUS IN OBITU NOSTRO EX S.(ANCTO)

M.(ONTE) CASINO

= Naj nas ob naši smrti varuje njegova navzočnost

MDCCLXXX = 1780

Rever:³⁴ PAX V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. /

C.S.P.B.

Material: aluminij

Inv. št.: 3263

³⁴ Namesto IHS je PAX = mir; letnica je verjetno letnica začetka nekega dogodka, svetinjica pa je iz začetka 20. stoletja.

357 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 19 mm; š = 16 mm

Teža: 0.41 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) PATRIS BENEDICTI

= Križ sv. očeta Benedikta

PRAESENTIA MUNIAMUR EIUS IN OBITU NOSTRO EX S.(ANCTO)

M.(ONTE) CASINO

= Naj nas ob naši smrti varuje njegova navzočnost

MDCCCLXXX = 1880

Rever: PAX V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. /

C.S.P.B.

Material: aluminij

Inv. št.: 3264

358 Svetinjica sv. Benedikta

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 0.79 g

Aver: CRUX S.(ANCTI) P.(ATRIS) BENEDICTI

= Križ sv. očeta Benedikta

Rever: IHS.V.R.S.N.S.M.V. S.M.Q.L.I.V.B. / C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. /

C.S.P.B.

Material: aluminij

Inv. št.: 3260

359 Svetinjica srca Jezusovega in Škapulirske Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 22 mm; š = 19 mm

Teža: 0.70 g

Aver: .O. MI. JESU. MISERICORDIA

= Moj Jezus, usmiljenje!

Rever: REGINA SACRI SCAPULARIS / ORA PRO NOBIS

= Kraljica sv. škapulirja / prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 4671

360 Svetinjica Rožnenske Marije in Škapulirske Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 1.00 g

Aver: MARIA ROŽENKRANSKA, PROSI ZA NAS!

Rever: MARIA ŠKAPULIRSKA, PROSI ZA NAS!

Material: aluminij

Inv. št.: 3221

361 Svetinjšica Œkapulirske Marije in Jezusa Kristusa

Datačija: začetek 20. stoletja

Najdišče: Sv. Lovrenc – Polhov Gradec

Mere: v = 27 mm; Œ = 17 mm

TeŒa: 1.23 g

Aver: REGINA SACRI SCAPULARIS, ORA PRO NOBIS

= Kraljšica sv. Œkapulirja prosi za nas

Rever: O MI JESU MISERICORDIA

= Moj Jezus, usmiljenje!

Material: aluminij

Inv. Œt.: 3786

362 Svetinjšica BrezmadeŒne

Datačija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 29 mm; Œ = 22 mm

TeŒa: 6.89 g

Aver: B.(E)ATA V.(IRGO) MARIA IMMACOLATA

= Sveta Devica Marija brezmadeŒna, spodaj 1854

Rever: CONGR.DEL.SS.CUORI DI GESU E DI MARIA.

= Zborovanje svete druŒbe srca Jezusovega in Marijinega

Material: medenina

Inv. Œt.: 21

363 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Brezmadežne

Datacija: začetek 20. stoletja

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 37 mm; š = 29 mm

Teža: 2.71 g

Aver: SV. ALOJZIJ, DOBRI OTROK MARIJIN, PROSI ZA NAS!

Rever: MATI BREZMADEŽNA, PROSI ZA NAS!

Material: aluminij

Inv. št.: 152

364 Svetinjica sv. Alojzije in Brezmadežne

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 42 mm; š = 31 mm

Teža: 3.30 g

Aver: SV. ALOJZIJ DOBRI OTROK MARIJIN PROSI ZA NAS

Rever: MATI BREZMADEŽNA PROSI ZA NAS!

Signatura: +.

Material: aluminij

Inv. št.: 4505

365 Svetinjica sv. Cirila in Metoda

Datacija: začetek 20. stoletja

Kraj izdelave: Zagreb, Hrvaška

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 31 mm; š = 27 mm

Teža: 5.13 g

Aver: SV: CIRIL I METODIJ, spodaj 863

Rever: USPOMENA NA TISUČGOD.SLAVU SV: CIRILA I METODIJA
SLAV.APOSTOLAH ZAGREB 1863

Material: aluminij

Inv. št.: 161

366 Svetinjica sv. Alfonza Marije Ligurskega in Marijine
čudodelne podobe v cerkvi sv. Alfonza v Rimu

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 43 mm; š = 23 mm

Teža: 2.73 g

Aver: M. ALPHONS M.V. LIG. BITTE FÜR UNS!

= Sv. Alfonz Marija Ligurski prosi za nas

Rever: H.(EILIGE) MARIA V.(ON) D. IMMER WAHRENDEN HÜLFE

= Sv. Marija nenehne milosti

Material: aluminij

Inv. št.: 4879

367 Svetinjica sv. Jožefa in Marije

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 28 mm; š = 19,5 mm

Teža: 1.05 g

Aver: S. GIUSEPPE PREGA.(TE) P.(ER) NOI

= Sv. Jožef prosi za nas

Rever: MATER DIV.(INAE) GRATIAE ORA P.(RO) N.(OBIS)

= Mati božje milosti, prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 4840

368 Svetinjica sv. Jožefa

Datacija: začetek 20. stoletja

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 40 mm; š = 30 mm

Teža: 3.21 g

Aver: SV. JOŽEF, PROSI ZA NAS

Rever: GLEJ! DEKLA SEM GOSPODOVA

Material: aluminij

Inv. št.: 155

369 Svetinjica sv. Justa Tržaškega in Žalostne matere božje

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 29 mm; š = 26 mm

Teža: 1.90 g

Aver: S. JUSTE MARTYR ORA PRO NOBIS

= Sv. Just, mučenec, prosi za nas

Rever: MATER DOLOROSA ORA PRO NOBIS

= Žalostna mati prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 4838

370 Svetinjica Trsatske Marje

Datacija: začetek 20. stoletja

Mere: v = 24,5 mm; š = 16 mm

Teža: 1.30 g

Aver: Trsatska Marija

Rever: vejica

Material: aluminij

Inv. št.: 4634

371 Svetinjica Trsatske Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 27,5 mm; š = 20 mm

Teža: 0.94 g

Aver: LA MADONNA DELLE GRAZIE DI TERSATTO

= Milostna Marija iz Trsata

Rever: IL MIRACOLOSO CROCIFISSO DI FIUME

= Čudežno razpelo iz Rijeke

Material: aluminij

Inv. št.: 4635

372 Svetinjica Kraljice src

Datacija: začetek 20. stoletja

Najdišče: Brinjeva gora – Zgornje Zreče

Mere: v = 27 mm; š = 22 mm

Teža: 1.14 g

Aver: KRALJICA SRC P.(ROSI) Z.(A) N.(AS)

Rever: VSE ZA JEZUSA PO MARIJI

Material: aluminij

Inv. št.: 3639

373 Svetinjica Marije Kraljice in Srca Jezusovega

Datacija: začetek 20. stoletja
Mere: v = 23 mm; š = 19 mm
Teža: 0.63 g
Aver: Marija kraljica
Rever: Jezus Kristus
Material: aluminij
Inv. št.: 3278

374 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: začetek 20. stoletja
Mere: v = 23 mm; š = 24 mm
Teža: 0.36 g
Aver: MATER DOLOR(OSA)
= Žalostna mati božja
Rever: Jezusa polagajo v grob
Material: aluminij
Inv. št.: 1909

375 Svetinjica Pija X., papeža

Datacija: prva četrtina 20.stoletja
Kraj izdelave: Rim, Italija
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 22 mm; š = 19 mm
Teža: 0.64 g
Aver: PIUS X PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)
= Pij X., papež
Rever: ANNUS MDCCCLXXXVII
= Leto 1887
Material: aluminij
Inv. št.: 3212

376 Svetinjica Pija XI., papeža

Datacija: 1925
Kraj izdelave: Rim, Italija
Mere: v = 24 mm; š = 21 mm
Teža: 4,1 g
Aver: ANNO IUBILAE.(O) MCMXXV
= jubilejno leto 1925
Rever: tiara, bazilika sv. Petra v Rimu, angeli, križ
Signatura: I M
Material: srebro
Inv. št.: 9445

377 Svetinjica Pija XI., papeža

Datacija: 1933–1934
 Kraj izdelave: Rim, Italija
 Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
 Mere: v = 22 mm; š = 18 mm
 Teža: 2.87 g
Aver: PIVS.XI PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)
 = Pij XI, papež
Rever: ANNO IVBILAEI. MCMXXXIII MCMXXXIV
 = Jubilejno leto 1933/1934
 Material: srebro
 Inv. št.: 134

378 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje
 Najdišče: Štntviška gora – Čatež ob Savi
 Mere: v = 22 mm; š = 12 mm
 Teža: 0.50 g
Aver: O MARIA CONCEP.(TA) SENZA. PEC. PREG.(ATE) P.(ER) N.(OI)
 CME RICORR.(IAMO) A VOI / 1830
 = O Marija brez madeža spočeta prosi za nas, ki se k tebi zatekamo
Rever: Marijin monogram
 Material: pozlačen aluminij
 Inv. št.: 3692

379 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 30 mm; š = 21 mm

Teža: 1.20 g

Aver: REGINA SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA O.(RA) P.(RO)
N.(OBIS) / 1830

= Kraljica brez madeža izvirnega spočeta, prosi za nas

Rever: Marijin monogram / ITALY

Material: pozlačen aluminij

Inv. št.: 4105

380 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 17 mm; š = 15 mm

Teža: 0.70 g

Aver: REGINA SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA ORA PRO NOBIS

= Kraljica brez madeža izvirnega spočeta, prosi za nas

Rever: Marijin monogram / ITALY

Material: pozlačen aluminij

Inv. št.: 4508

381 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 21 mm; š = 13,5 mm

Teža: 0.50 g

Aver: O MARIJO BREZ G. MOLI ZA N. KOJE TEBI UTJEČEMO

Rever: Marijin monogram

Material: pozlačen aluminij

Inv. št.: 4510

382 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 24 mm; š = 16 mm

Teža: 0.50 g

Aver: O MARIA CONCEPTA SENZA PECC. PREG.(ATE) P.(ER) N.(OI)
CHE RICORRIAMO A VOI

= O Marija, brez greha izvirnega spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo
k tebi

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 4519

383 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 22,5 mm; š = 14 mm

Teža: 0.40 g

Aver: O MARIA CONC.(CEPTA) SENZA PECC. PREG.(ATE) P.(ER)
N.(OI) CHE RICORR.(IAMO) A VOI

= O Marija, brez greha spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 4520

384 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 14 mm

Teža: 0.40 g

Aver: O MARIA CONC.(EPTA) SENZA PECC. PREGATE PER NOI
CHE RIC.(ORRIAMO) A VOI

= O Marija, brez greha spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Marijin monogram

Signatura: *

Material: aluminij

Inv. št.: 4521

385 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 22,5 mm; š = 13 mm

Teža: 0.40 g

Aver: O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS. KI SE K
TEBI ZATEKAMO / 1830

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 4522

386 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 21 mm; š = 13 mm

Teža: 0.60 g

Aver: O MARIE CONCUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS QUI
AVONS RECOURS A VOUS / 1830

= O Marija, brez greha spočeta, prosí za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 4523

387 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 15,5 mm; š = 9,5 mm

Teža: 0.20 g

Aver: REGINA SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA O.(RA) P.(RO)
N.(OBIS) Kraljica brez madeža izvirnega spočeta, prosí za nas

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 4526

388 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 20,5 mm; š = 12,5 mm

Teža: 1.56 g

Aver: O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS, KI SE K
TEBI ZATEKAMO / 1830

Rever: Marijin monogram

Material: ponikljana medenina

Inv. št.: 4528

389 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 34 mm; š = 24 mm

Teža: 1.80 g

Aver: O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA, PROSI ZA NAS,
KI K TEBI PRIBEŽIMO

Rever: Marijin monogram

Material: aluminij

Inv. št.: 9440

390 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 21 mm; š = 13 mm

Teža: 0.40 g

Aver: O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA, PROSI ZA NAS,
KI SE K TEBI ZATEKAMO 1830

Rever: Marijin monogram
Material: aluminij
Inv. št.: 9441

391 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 21 mm
Teža: 0.87 g
Aver: O MARIJA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS,
KI SE K TEBI ZATEKAMO!
Rever: Marijin monogram
Material: aluminij
Inv. št.: 3247

392 Svetinjica Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 24 mm
Teža: 0.93 g
Aver: O MARIE CONGUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS QUI
AVONS RECOURS AV / 1830
= O Marija, brez greha spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo k tebi
Rever: Marijin monogram
Material: aluminij
Inv. št.: 3256

393 Svetinjica Brezmadežne in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 30 mm; š = 25,5 mm

Teža: 1.80 g

Aver: MARIA CONCEPITA SENZA PECCATO PREGATE PER NOI
CHE RICORRIAMO A VOI

= O Marija, brez greha spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo k tebi

Rever: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA

= Sv. Anton Padovanski

Material: aluminij

Inv. št.: 4544

394 Svetinjica Brezmadežne in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 40 mm; š = 29 mm

Teža: 4.02 g

Aver: MARIA CONCETTA SENZA PECCATO

= Marija brez greha spočela

Rever: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA

= Sv. Anton Padovanski

Material: aluminij

Inv. št.: 2854

395 Svetinjica sv. Antona Padovanskega in Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 18 mm

Teža: 0.70 g

Aver: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA PREGATE PER NOI

= Sv. Anton Padovanski moli za nas

Rever: IO SONO L'IMMACOLATA CONCEZIONE

= Jaz sem brezmadežno spočetje

Material: aluminij

Inv. št.: 1685

396 Svetinjica sv. Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 46,5 mm; š = 40 mm

Teža: 5.40 g

Aver: PIA OPERA DEI FRATINI DI S.(AN) ANTONIO

= Dela božjega usmiljenja po bratu sv. Antonu

Rever: RICORDO / PROBANDATO * ANTONIANO * LONIGO

= Spomin /.

Material: aluminij

Inv. št.: 4833

397 Svetinjica Marije iz Lurda in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 24,5; š = 15 mm
Teža: 0.40 g
Aver: B.(EATA) V.(ERGINE) DI LOUREDS
= Blažena devica iz Lurda
Rever: S.(AN) ANTONIO
= Sv. Anton
Material: aluminij
Inv. št.: 4550

398 Svetinjica Marije iz Lurda

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 28 mm; š = 19 mm
Teža: 1.10 g
Aver: JESUIS L'IMMACULEE CONCEPTION / GROTTTE MIRACLEUSE
= Jezusovo brezmadežno spočetje / Jama čudežev
Rever: BASILIQUE DE N.D. DE LOURDES / 1858
= Bazilika Naše Gospe v Lurdu
Signatura: *.
Inv. št.: 4546

399 Svetinjica Marije iz Lurda

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 21 mm; š = 20 mm

Teža: 0.70 g

Aver: JESUS L'IMMACULEE CONCEPTION / 1858

= Jezusovo brezmadežno spočetje

Rever: BASILIQUE DE N.D. DE LOURDES 1858

= Bazilika Naše Gospe v Lurdu

Signatura: .*

Material: aluminij

Inv. št.: 4547

400 Svetinjica Marije iz Lurda

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 17 mm; š = 13.5 mm

Teža: 0.20 g

Aver: Lurdska Marija

Rever: SOUVENIR DE N.D. DE LOURDES

= Spomin na Našo gospo iz Lurda

Motiv: Marije iz Lurda

Material: aluminij

Inv. št.: 4548

401 Svetinjica Marije in Janeza Krstnika iz Riminija

Datacija: 20. stoletje
Kraj izdelave: Rimini, Italija
Mere: v = 24 mm; š = 21 mm
Teža: 1.20 g
Aver: B.(EATA) V.(ERGINE) DEL CARMINE RIMINI
= Blažena devica iz Riminija
Rever: S.(AN) GIOV.(ANNI) BATTISTA RIMINI
= Sv. Janez Krstnik iz Riminija
Material: aluminij
Inv. št.: 4554

402 Svetinjica Loretske Marije in Hiše loretske

Datacija: 20. stoletje
Kraj izdelave: Loreto, Italija
Mere: v = 21 mm; š = 18 mm
Teža: 1.40 g
Aver: MADONNA DI LORETO = Loretska Marija
Rever: SANTA CASA DI LORETO = Sv. Hiša loretska
Material: srebro
Inv. št.: 4552

403 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 18,5 mm; š = 13 mm
Teža: 0.30 g
Aver: MARIJA POMAGAJ P.(ROSI) Z.(A) N.(AS)
Rever: MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH
Material: aluminij
Inv. št.: 6063

404 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 27,5 mm; š = 21 mm

Teža: 0.90 g

Aver: MARIJA POMAGAJ

Rever: MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH

Material: aluminij

Inv. št.: 9443

405 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 20. stoletje

Najdišče: Vinji vrh

Mere: v = 38 mm; š = 21 mm

Teža: 1.64 g

Aver: MARIJA POMAGAJ PROSI ZA NAS

Rever: MARIJA POMAGAJ NA BREZJAH

Material: aluminij

Inv. št.: 1813

406 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 20. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 28 mm; š = 21 mm
Teža: 3.86 g
Aver: MARIA POMAGI PROSI ZA NAS
Rever: MARIA POMAGI NA BREZJAH
Material: bron; svinec; železo
Inv. št.: 2799

407 Svetinjica Brezjanske Marije

Datacija: 20. stoletje
Izvor: iz zbirke Grebenc
Mere: v = 23 mm; š = 16 mm
Teža: 0.36 g
Aver: MARIA POMAGAJ PROSI ZA NAS
Rever: MARIA POMAGAJ NA BREZJAH
Material: aluminij
Inv. št.: 3232

408 Svetinjica Marije zavetnice s plaščem

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 22 mm; š = 14.5 mm
Teža: 0.60 g
Aver: MADONNA DI MONTE BERICO
= Marija na Monte Bericu
Rever: Vo CENTENARIO = 500 letnica
Material: aluminij
Inv. št.: 4837

409 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 24 mm; š = 15 mm
Teža: 0.40 g
Aver: MATI BOŽJA NA SV. GORI
Rever: PRI GORICI / 682 M.(ETROV)
Material: aluminij
Inv. št.: 4625

410 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje
Mere: v = 25 mm; š = 21.5 mm
Teža: 1.10 g
Aver: MATI BOŽJA NA SV. GORI
Rever: SPOMIN S SV. GORE PRI GORICI
Material: aluminij
Inv. št.: 4630

411 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 12,5 mm; š = 10,5 mm

Teža: 0,80 g

Aver: Mati božja na sveti gori

Rever: RICORDO B.V. DI MONTE SANTO DI GORIZIA

= Spomin blažene Device iz Svete gore pri Gorici

Material: srebro

Inv. št.: 4631

412 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje

Najdišče: Hrušica

Mere: v = 13 mm, š = 11 mm

Teža: 0,4 g

Aver: Mati božja na sveti gori

Rever: RICORDO B.(EATA) V.(ERGINE) DI MONTE SANTO DI GORIZIA

Material: srebro

Inv. št.: 17659

413 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.5 g

Aver: EFF.(IGIE) DELLA B.(EATA) V.(ERGINE) MARIA DEL MONTE
SAN.(TO) PRES.(SO) GORIZIA

= Podoba blažene device Marije iz Svete gore pri Gorici

Rever: 1539

Material: tolčen bron

Inv. št.: 3213

414 Svetinjica Goriške Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 23 mm; š = 19 mm

Teža: 0.80 g

Aver: B.N. DI MONTE SANTO PRESSO GORIZIA

Rever: RICORDO DI MONTE SANTO

Inv. št.: 6061

415 Svetinjica Pija XI., papeža in Marijine čudežne podobe iz cerkve sv. Alfonza v Rimu

Datacija: 20. stoletje

Kraj izdelave: Rim

Mere: v = 22 mm; š = 18,5 mm

Teža: 2.79 g

Aver: PIUS.XI. PONT.(IFEX) MAX.(IMUS) = Pij XI., papež

Rever: Marijina čudežna podoba iz cerkve sv. Alfonza v Rimu

Signatura: CD

Material: posrebrena medenina

Inv. št.: 4882

416 Svetinjica Marijine čudežne podobe iz cerkve sv. Alfonza v Rimu in sv. Alfonza

Datacija: 20. stoletje

Kraj izdelave: Rim, Italija

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 0.8 g

Aver: O MARIA USTAVICNE POMOCI ORODUJ ZA NAS!

Rever: SV. ALFONSU ORODUJ ZA NAS!

Material: aluminij

Inv. št.: 3214

417 Svetinjica Rožnenske Marije iz Pompejev in srca Jezusovega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 24 mm; š = 12.5 mm

Teža: 0.40 g

Aver: B.(EATA) V.(ERGINE) DI POMPEI

= Blažena devica iz Pompejev

Rever: COR JESU = Srce Jezusovo

Signatura: *

Material: aluminij

Inv. št.: 4553

418 Svetinjica Roženvske Marije iz Pompejev in srca Jezusovega z vijolčnim trakom

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 25 mm; š = 21,5

Teža: 1.10 g

Aver: MARIA S.S. DEL ROSARIO IN POMPEI / AVE MARIA

= Marija sv. rožnega venca iz Pompejev

Rever: COR JESU SACRAT. (ISSIMUM) MISER. (ERE) NOBIS

= Presveto srce Jezusovo, usmili se nas

Material: aluminij

Inv. št.: 4672

419 Svetinjica srca Jezusovega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 20 mm; š = 16 mm

Teža: 1.50 g

Aver: CUOR DI GESU' SALVACI - PERIAMO

= Srce Jezusovo, reši nas

Rever: SIA BENEDETTO IL NOME DEL Signore

= Blagoslovljeno naj bo Gospodovo ime

Material: aluminij

Inv. št.: 4836

420 Svetinjica srca Jezusovega in Marije Karmelske
(Škapulirske)

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 24 mm; š = 19,5 mm

Teža: 0.90 g

Aver: COR JESU SACRATISSIMUM MISERERE N.(OBIS)

= Presveto srce Jezusovo, usmili se nas

Rever: VIRGO CARMELI ORA PRO ME

= Devica Karmelska prosi za mene

Material: aluminij

Inv. št.: 4670

421 Jezuitska svetinjica

Datacija: 20. stoletje

Najdišče: Dunaj – Gradišče

Mere: v = 10 mm, š = 16 mm

Teža: 2.0 g

Aver: JESUIS A VOUS SAUVEZ MOI / IN HOC SIGNO VINCES

= Jezus prosi za nas / V tem znamenju boš zmagal

Rever: CONSECRATION AU SACRE COEUR DE JESUS –
MONTMARTRE = Družba srca Jezusovega

Material: tolčen bron

Inv. št.: 15191

422 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 0.86 g

Aver: HERZ JESU URQUELL ALLER GNE DEN

= Srce Jezusovo izvir vseh milosti

Rever: HEILIGE MARIA HARL DER SÜNDER BITTE FÜR UNS

= Sveta Marija prosi za nas grešnike

Material: aluminij

Inv. št.: 3265

423 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 26 mm; š = 20 mm

Teža: 0.78 g

Aver: PRAE BE FILI MI COR TUUM MIHI

= Daj mi, sin moj, svoje srce

Rever: SANCTUM COR MARIAE, ORA PRO NOBIS!

= Sveto srce Marijino prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 3266

424 Svetinjica srca Jezusovega in Marijinega

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 17 mm

Teža: 0.53 g

Aver: H.(EILIGE) HERZ JESU ERBARME DICH UNSER!

= Sveto srce jezusovo usmili se nas

Rever: H.(EILIGE) HERZ MARIA BITTE FÜR UNS!

= Sveto srce Marijino prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 3268

425 Svetinjica srca Jezusovega in Marije Karmelske

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 27,5 mm; š = 22 mm

Teža: 1.50 g

Aver: COR JESU SACRATISSIMUM MISERERE N.(NOBIS)

= Presveto srce Jezusovo, usmili se nas

Rever: VIRGO CARMELI ORA PRO ME.

= Devica Karmelska prosi za mene

Material: aluminij

Inv. št.: 6068

426 Svetinjica srca Jezusovega in srca Marijinega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 23 mm; š = 15 mm

Teža: 0.3 g

Aver: COR. IMMACULATUM MA.(RIAE)

= Srce brezmadežno Marijino

Rever: COR. GESU. = Srce Jezusovo

Material: aluminij

Inv. št.: 10373

427 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Brezmadežne

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 33 mm; š = 24 mm

Teža: 1.80 g

Aver: SV.ALOJZIJ, PROSI ZA NAS!

Rever: O MARIJA, BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS, KI SE K TEBI ZATEKAMO!

Material: aluminij

Inv. št.: 4507

428 Svetinjica sv. Alojzija Gonzage in Brezmadežne z modrim trakom

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 40 mm; š = 30 mm

Teža: 4.00 g

Aver: SV. ALOJZIJ DOBRI OTROK MARIJIN, PROSI ZA NAS!

Rever: MATI BREZMADEŽNA, PROSI ZA NAS!

Material: aluminij

Inv. št.: 6067

429 Svetinjica Brezmadežne ter sv. Vincencija Pavelskega, Frančiška Klea in Janeza Gabrijela Perboarja

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 38 mm; š = 22 mm

Teža: 1.45 g

Aver: O MARIJA BREZ MADEŽA SPOČETA PROSI ZA NAS, KI K TEBI PRIBEŽIMO

Rever: SV. VINCENCIJ PAVLJANSKI / SV. FRANČIŠEK KLE / SV. JANEZ GABRIJEL PERBOAR

Material: aluminij

Inv. št.: 3252

430 Svetinjica z belim trakom

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 33 mm; š = 28 mm

Teža: 3.00 g

Aver: ECCE PANIS ANGELORUM = Glej, angelski kruh

Rever: RICORDO DELLA MIA PRIMA COMUNIONE

= Spomin na moje obhajilo

Material: aluminij

Inv. št.: 4673

431 Svetinjica Marie Zell

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 22 mm; š = 19 mm

Teža: 1.60 g

Aver: Božjepotna Marija

Rever: MARIAZELL

Material: umetna masa

Inv. št.: 4883

432 Svetinjica sv. Terezije

Datacija: 20. stoletje

Mere: ϕ = 41 mm

Teža: 3.15 g

Aver: SANTA TERESA = Sv. Terezija

Material: kromana železna pločevina

Inv. št.: 4834

433 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 16 mm

Teža: 0.69 g

Aver: S.(ANCTE) FRANCISCE, ORA PRO N.(OBIS)

= Sv. Frančišek prosi za nas

Rever: S.(ANCTE) ANTONI, ORA P.(RO) N.(OBIS)

= Sv. Anton prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 3271

434 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 19 mm; š = 15,5 mm

Teža: 0.40 g

Aver: S. FRANCOIS D'ASSISE P.P. NI

= Sv. Frančišek Asiški prosi za nas

Rever: S. ANTOINE DE PADOUE P.P. NI

= Sv. Anton Padovanski prosi za nas

Inv. št.: 4842

435 Svetinjica sv. Frančiška Asiškega in Klare

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 21 mm; š = 18 mm

Teža: 0.7 g

Aver: S.FRANCISCUS ASSISENSIS = Sv. Frančišek Asiški

Rever: S. CHIARA D'ASSISI = Sv. Klare iz Asija

Material: aluminij

Inv. št.: 3217

436 Svetinjica Matere božje in sv. Antona Padovanskega

Datacija: 20. stoletje
 Izvor: iz zbirke Grebenc
 Mere: v = 30 mm; š = 26 mm
 Teža: 2.13 g
Aver: MATER BONI CONSILII ORA P.(RO) N.(OBIS)
 = Mati dobrega sveta, prosi za nas
Rever: S.(AN) ANTONIO DI PADOVA PREGATE PER NOI
 = Sv. Anton Padovanski prosi za nas
 Material: aluminij
 Inv. št.: 3272

437 Svetinjica Leona XIII., papeža

Datacija: 20. stoletje
 Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
 Mere: v = 38 mm; š = 33 mm
 Teža: 4.82 g
Aver: LEO XIII PONT.(IFEX) M.(AXIMUS) = Leo XIII., papež
Rever: Sveta družina
 Material: aluminij
 Inv. št.: 150

438 Svetinjica Rožnenske Marije ter sv. Pija V., Dominika in Tomaža

Datacija: 20. stoletje
 Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg
 Mere: v = 32 mm; š = 28 mm
 Teža: 2.89 g
Aver: REGINA DEL S.S.ROSARIO
 = Kraljica rožnega venca
Rever: S.PIO V PAPA = Sv. Pij V, papež
 S.DOMENICO FON = Sv. Dominik
 S.TOMASO ? AQUINO = Sv. Tomaž Akvinski
 Material: aluminij
 Inv. št.: 136

439 Svetinjica sv. Ane in Device Marije

Datacija: 20. stoletje
 Izvor: iz zbirke Grebenc
 Mere: v = 21 mm; š = 18 mm
 Teža: 0.7 g
Aver: S.ANNA IN PINE = Sv. Ana v Pine-u
Rever: B.(EATA) V.(ERGINE) MARIA DI CARAVAGGIO
 = Blažena devica Marija iz Caravaggia
 Material: aluminij
 Inv. št.: 3218

440 Svetinjica sv. Jožefa in Marije Kraljice

Datacija: začetek 20. stoletja
 Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 29 mm; š = 26 mm

Teža: 1.80 g

Aver: S. GIUSEPPE PREGATE PER NOI

= Sv. Jožef prosi za nas

Rever: MARIA SS. ANCTISSI MA AUSILIA TRICE

= Sv. Marija pomočnica v nadlogah

Material: aluminij

Inv. št.: 3270

441 Svetinjica sv. Franciška Saleškega

Datacija: 20. stoletje

Najdišče: Ljubljana – Hrvatski trg

Mere: v = 41 mm; š = 30 mm

Teža: 4.48 g

Aver: S.(AN) FRANCESCO DI SALES, spodaj ORA PRO NOBIS

= Sv. Frančišek Saleški prosi za nas

Rever: MARIA AUXILIUM CHRISTIANORUM ORA PRO NOBIS

= Marija pomočnica kristjanov prosi za nas

Material: aluminij

Inv. št.: 109

442 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 24 mm; š = 16 mm

Teža: 0.38 g

Aver: POZDRAV IZ S(VETIH) V.(IŠARIJ)

Rever: GNADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Marijina sveta podoba z Višarij

Material: aluminij

Inv. št.: 3224

443 Svetinjšica Višarske Marije

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 23 mm; š = 16 mm

Teža: 0.38 g

Aver: POZDRAV IZ SV. VISARIJ

Rever: GNADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Marijina sveta podoba z Višarij

Material: aluminij

Inv. št.: 3225

444 Svetinjšica Višarske Marije

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 29 mm; š = 26 mm

Teža: 2.22 g

Aver: GNADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Marijina sveta podoba z Višarij

Rever: POZDRAV IZ SV. VIŠARIJ

Material: aluminij

Inv. št.: 3227

445 Svetinjica Višarske Marije

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 34 mm; š = 24 mm

Teža: 1.85 g

Aver: GNADENBILD MARIA AM LUSCHARIBERG

= Marijina sveta podoba z Višarij

Rever: POZDRAV IZ SV. VISARIJ

Material: aluminij

Inv. št.: 3230

446 Svetinjica Žalostne matere božje

Datacija: 20. stoletje

Izvor: iz zbirke Grebenc

Mere: v = 28 mm; š = 21 mm

Teža: 0.89 g

Aver: MATER DOLOROSA = Žalostna mati

Rever: IN CROCE SALUS! = V križu je (od)rešitev

Material: aluminij

Inv. št.: 3219

447 Svetinjica Jezerske Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 25,5 mm; š = 18,5 mm

Teža: 0.70 g

Aver: JEZERSKA MATI BOŽJA NA BLEDU PROSI ZA NAS

Rever: Cerkev na Blejskem otoku

Material: aluminij

Inv. št.: 9444

448 Svetinjica Jezerske Marije

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 26 mm; š = 13 mm

Teža: 0.50 g

Aver: MUTTER GOTTES = Mati božja

Rever: IM SEE – VELDES IN KRAIN

= Na jezeru na Kranjskem Bledu

Material: aluminij

Inv. št.: 4632

449 Svetinjica sv. Nikolaja iz Barija

Datacija: 20. stoletje

Mere: v = 29 mm; š = 26 mm

Teža: 2.10 g

Aver: + S. NICOLA + DI BARI

= Sv. Nikolaj iz Barija

Rever: BASILICA DI S. NICOLA / BARI

= Bazilika sv. Nikolaja v Bariju

Material: aluminij

Inv. št.: 4555

450 Svetinjica Pavla VI., papeža in Matere božje z detetom

Datacija: tretja četrtina 20.stoletja

Mere: v = 14 mm; š = 11,5 mm

Teža: 0.70 g

Aver: PAULUS VI PONT.(IFEX) MAX.(IMUS)

= Pavel VI, papež

Rever: Mati božja

Material: srebrna pločevina

Inv. št.: 4881

A REVIEW OF RESEARCH INTO PILGRIMAGE BADGES TO THE PRESENT

Pilgrim badges, as a cultural and historical material source, have been paid too little attention, both in Slovenia and elsewhere in the world, and certainly far less than these valuable artifacts deserve. They represent a highly valuable link in the chain of sources for the study of human religion and belief, and, in general terms, no major fundamental research work exists in this field. The abundant production and the anonymous nature of the master craftsmen or medallists are one reason that researchers have tended to view these artifacts “from on high”.

Research into pilgrim badges to date has consisted of merely marginal notes to the publication of other types of material, mostly from archaeological sites, or as parts of numismatic publications of collections or sites. Most of these examples were presented merely in the form of a photograph or a drawing, lacking any expert treatment or analysis. They were thus published with extremely miserly information in various auction catalogues, primarily as minor addenda to catalogues of numismatic collections. The publication of this material is increasingly frequent in the recent period, both in numismatic auction catalogues, and also those featuring arts and crafts. This is the cause of the newly revived interest of special collectors. The collectors are interested in the likenesses of the saints on the badges, the pilgrimage saints depicted on them, or by the regions of their production, the variety of material from which they were made, and, of course, the period of their manufacture.

It is encouraging that in the recent period museums in Europe have begun to pay more attention to pilgrim badges, and are placing them in their collections as being of equal value with other objects, with the result that this material is being researched and published.

I will first present research to the present into this subject both in Slovenia and elsewhere in Europe. I will limit myself in this presentation to material from Catholic lands, although the devotional collection of the National Museum of Slovenia also contains several Orthodox, Islamic, and Eastern pilgrim badges, which will be studied and published separately.

EUROPE

- ¹ Innichen near Lienz in the Tyrol at the source of the Drava River (Benedictine monastery from AD 769); Innsbruck, Lavant near Lienz; Madonna di Piné (Di Caravaggio) near Pergina, a pilgrimage route from AD 1726; Maria Loretto; Maria Plain from AD 1652 etc.
- ² J.P. Beierlein, *Münzen der bayerischen Klöster, Kirchen, Wallfahrtsorte*, published in Munich in three sections in 1857, 1869, and 1879, with plates in each volume.
- ³ E. Merzbacher, *Katalog der bayerischen Wallfahrts-, Kloster- und Kirchenmedaillen*, München 1895.
- ⁴ W. Schratz, *Münzen auf den hl. Wolfgang*, Brünn 1890; *Die Denk- und Weihemünzen der ehemaligen bayrischen Benediktiner- und Zisterzienser Nonnenklöster (S.A.); Wallfahrtszeichen zur "Schönen Maria" (in Regensburg). (S.A.) a.d. Mitteilungen der Bayrische, Numismatischen Gesellschaft, München 1887.*
- ⁵ F. Töply von Hohenfest, *Die Weichemünzen für Sammler*, Graz 1893.
- ⁶ A. M. Pachinger, *Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meister*, München 1904, the work contains 4 plates; *Erster Nachtrag zur vorigen Publikation in den Mitteilungen der Numismatischen Gesellschaft in München*, München 1906; *Unedierte Medaillen auf bayrische Wallfahrtsorte etc.*, München 1904, the work contains one plate; *Wallfahrtsmedaillen*, Linz 1906, the work contains 4 plates; *Wallfahrts- und Weihemünzen des Erzherzogtums Österreich ob der Ens*, Enns 1904.
- ⁷ Gustav Zeller, *Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meistern*, Wein 1894.

The fundamental work in researching pilgrimage badges to the present is the study by A. M. Pachinger, which was published in two volumes in 1908 in Vienna, with the title *Wallfahrts-, Bruderschafts- und Weihe-Medaillen der gefürsteten Grafschaft Tirol und Voralberg in Wahhfahrts-, Bruderschafts- und Gnadenmedaillen des Herzogtums Salzburg*. In it, Pachinger published 506 badges from pilgrimage centers in the Tyrol, the Vorarlberg, and the Salzburg regions. These regions are very interesting to Slovenians as well, as they contain a fair number of pilgrimage centers,¹ to which Slovenians once readily travelled, as is apparent partly from numerous written sources, and preserved tales of folk literature, as well as the numerous badges from these pilgrimage areas located in the collections of Slovenian museums. The book was published by Pachinger in individual chapters, dividing them according to the pilgrimage centers in the discussed regions. The beginning of each chapter contained a short description of the relevant pilgrimage center with the beginning or even possible end of the pilgrimage route, which helps us in determining the period when the pilgrimage badges were produced. The catalogue listings follow, where Pachinger described the inscriptions on the pilgrimage badges, both on the obverse and reverse, as well as the saints depicted on them. As the year of production was not marked on the pilgrimage badges, he did not date them, or rather he merely classified them to the period when a given pilgrimage route was active. The catalogue also lists the material and measurements of the pilgrimage badges. The great deficiency of this work is that only 168 pilgrimage badges of 506 were photographed, and only five of these on both sides. Pachinger depended in his work primarily on Beierlein,² on whom other researchers into pilgrim badges also modelled themselves, such as Merzbacher,³ Schratz,⁴ and Töply von Hohenfest,⁵ also taken into consideration by Pachinger. He also depended on it in his other published works.⁶

The Salzburg numismatist Gustav Zeller published the monograph *Münzrecht und Münzwesen des Erzstiftes Salzburg* in 1882, a very skillfully written text. Pilgrimage badges and sanctified medallions were only very secondarily and cursorily treated, as in Austria in the years when Zeller collected the material and wrote about the pilgrimage badges, numismatists were almost uninterested in this branch.

In 1894, Zeller wrote a discussion about the medallions of the medallist masters Peter and Paul Seel from Salzburg,⁷ and those

of similar masters. Pachinger later improved and supplemented Zeller's work. Not much is known about the details of the Seels' lives. Zeller writes that Peter Seel – the father – was employed in 1632 as the archdiocesan seal producer. He remained in this position for 33 years, until his retirement. The elder Seel thus worked under two archbishops of Salzburg, Paris Count of Lodron (1619-53) and Guidobaldo Count von Thurn (1654-68). His activities correspond to the most brilliant period of the history of the Salzburg archbishopric. Peter Seel was followed by his son Paul in this work, who was dedicated from an early age to the arts of minting and seal engraving.

It was indisputably due to the Seels and their successors that these masters transformed the coarse, less valuable pilgrim pendants into tasteful and artistically significant medallions, and did not merely develop a new style within the framework of old forms.

One of the more important authors, also a source for pilgrimage badge researchers, was Ferdinand Kuncze, who classified the saints (that also appear on the pilgrimage badges) according to theological content in his work *Systematik der Weihmünzen*, published in Raab in 1885. It is very important that Kuncze, among other things, deciphered the legends that regularly appear on the Benedictine pilgrimage badges.⁸ He established that individual letters and crosses in the legends represent entire phrases, including fragments taken from the Psalms and the Gospels, to which the intercession referred. The image of this popular saint can be traced in the collections of the National Museum of Slovenia in equal intensity from the 15th to the 20th centuries. The obverses of pilgrimage badges of St Benedict bear the following legends:*

C.S.S.M.L. / N.D.S.M.D. / C.S.F.B. /
V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS

According to Kuncze, the meanings would be as follows:⁹

- *Vertical legend on the cross:*
C.S.S.M.L. (CRUX SACRA SIT MIHI LUX)
= Let the Holy Cross be My Light.
- *Horizontal legend on the cross:*
N.D.S.M.D. (NON DRACO SIT MIHI DUX)
= Let the Snake not be My Guide.

⁸ Ferdinand Kuncze, *Systematik der Weihmünzen*, Raab 1885, pp. 68-71.

* Prevodi iz latinščine v slovenščino temeljijo na izdaji: Sveto pismo stare zaveze in nove zaveze. Ekomenska izdaja z novim prevodom stare zaveze, Ljubljana 1995.

⁹ The inscriptions were translated from Latin by the author.

- *Letters between the arms of the cross:*
C.S.P.B. (CRUX SANCTI PATRIS BENEDICTI)
= The Cross of Holy Father Benedict.
- *Legend around the cross:*
V.R.S.N.S.M.V.S.M.Q.L.I.V.B. IHS (VADE RETRO
SATANAS NUNQUAM SUADE MIHI VANA SUNT MALA
QUAE LIBAS IPSE VENENA BIBAS)
= Get Thee Away from Me, Satan, do not Tempt Me
With Vanity, what You Offer is Bad, I Would Rather
Drink Poison.
- + (CRUX CHRISTI SALVA ME.)
= May the Cross of Christ be My Saviour.
- Z** (ZELUS DOMUS DEI LIBERA ME.)
= May Zeal for the House of the Lord Deliver Me.
- + (CRUX CHRISTI VINCIT ET REGNAT, PER LIGNUM
CRUCIS LIBERA ME DOMINE AB HAC PESTE.)
= The Cross of Christ is Victorious and Rules; by the Wood
of the Cross, Lord, Free Me from this Illness.

DIA

- **D** (DEUS MEUS EXPELLE PESTEM DE LOCO ISTO ET
LIBERA ME.)
= My God, Expell the Illness from this Place and Free Me.
- **I** (IN MANUS TUAS DOMINE COMMENDO ANIMAM
MEAM ET CORPUS MEUM.)
= I Commend My Soul and Body to Your Hands, o Lord.
- **A** (ANTE COELUM ET TERRAM DEUS ERAT ET DEUS
POTENS EST LIBERARE ME AB HAC PESTE.)
= God Rules over Heaven and Earth and God can Free Me
from this Illness.
- + (CRUX CHRISTI POTENS EST AD EXPELLENDAM
PESTEM A LOCO ISTO.)
= The Cross of Christ can Expell the Illness from this Place.

BIZ

- **B** (BONUM EST PRAESTOLARI AUXILIUM DEI CUM
SILENTIO, UT EXPELLAT PESTEM A ME.)

= It is good to Await God's help in Silence, so He will Expell the Sickness from Me. (*Lam. Jer. III. 26*)

- **I** (INCLINABILE COR MEUM AD FACIENDAS JUSTIFICATIONES TUAS, UT NON CONFUNDAR, QUONIAM INVOCAVI TE.) = I am not Outcast and Besieged, for I Called on You. (*Ps. 118, 112*)
- **Z** (ZELAVI SUPER INIQUOS PACEM PECCATORUM VIDENS ET SPERAVI IN TE.)
= I was Envious of the Unrighteous when I Saw the Peace of Sinners, and I Placed My Faith in You. (*Ps. 72, 3*)
- + (CRUX) CHRISTI FUGET DAEMONES, AEREM CORRUPTUM ET PESTEM EXPELLAT.
= The Cross of Christ Puts Demons to Flight, and Expells Corrupt Air and Sickness.

SAB

- **S** (SALUS TUA EGO SUM, DICIT DOMINUS CLAMA AD ME ET EGO EXAUDIAM TE ET LIBERABO TE AB HAC PESTE.)
= I am Your Salvation, Says the Lord, Call on Me and I will Hear You and Free You of this Illness. (*Ps. 34, 90*)
- **A** (ABYSSUS ABYSSUM INVOCAT, ET VOCE TUA EXPULISTI DAEMONES; LIBERA ME AB HAC PESTE.)
= The Abyss Called to Abyss, and with Your Voice Drove Away the Demons; Deliver Me from this Illness. (*Ps. 41, 8*)
- **B** (BEATUS VIR, QUI SPERAT IN DOMINO ET NON RESPEXIT IN VANITATES ET INSANIAS FALSAS.)
= Happy the Man who Trusts in the Lord and Ignores False Vanity and Nonsense. (*Ps. 39, 5*)
- + (CRUX) CHRISTI, QUAE ANTEA FUIT IN OPPROBRIUM ET CONTUMELIAM ET NUNC IN GLORIAM ET NOBILITATEM SIT MIHI IN CONTUMELIAM SALUTEM, ET EXPELLAT A LOCO ISTO DIABOLUM ET AEREM CORRUPTUM ET PESTEM A CORPORE.
= The Cross of Christ, which was Reviled and Despised before, is now Glorious and Eminent in My Salvation, and will Expell the Devil from this Area, and the Corrupt Air and Illness from this Body.

- **Z** (ZELUS HONORIS DEI CONVERTAT ME, ANTEQUAM MORIAR ET IN NOMINE TUO SALVA ME AB HAC PESTE.)
= May Zeal for the Honour of God Convert Me, and Before I Die, in Your Name Save Me from this Sickness.
- + (CRUCIS SIGNUM LIBERET POPULUM DEI ET A PESTE EOS, QUI CONFIDUNT IN EO.)
= The Sign of The Cross Liberates God's People from Illness, as well as those who have Faith in it.

HGF

- **H** (HAECINE REDDIS DOMINO, POPULE STULTE? REDDE VOTA TUA OFFERENS SACRIFICIUM LAUDIS ET FIDE ILLI QUI POTENS EST, ISTUM LOCUM ET ME AB HAC PESTE LIBERARE, QUONIAM QUI CONFIDUNT IN EO NON CONFUNDENTUR.)
= Would You Return this to the Lord, Foolish People? Return Your Sacrificial Offerings in Honour and Belief to He who can Free this Place and Me from this Illness, as those who Believe will not be Rejected. (5. Mos. 6)
- **G** (GUTTURI MEO ET FAUCIBUS MEIS ADHAEREAT LINGUA MEA, SI NON BENEDIXERO TIBI; LIBERA SPERANTES IN TE: IN TE CONFIDO, LIBERA ME DEUS AB HAC PESTE ET LOCUM ISTUM IN QUO NOMEN TUUM INVOCATUR.)
= May My Tongue Cleave to My Mouth and Throat if I do not Speak well of You, Lord; Free those who Believe in You; In You I Trust, Free Me, Lord, and the Place where Your Name is Called, from this Illness. (Ps. 136, 6)
- **F** (FACTAE SUNT TENEBRAE SUPER UNIVERSAM TERRAM IN MORTE TUA. DOMINE DEUS MEUS, FIAT LUBRICA ET TENEBROSA DIABOLI POTESTAS. ET QUIA AD HOC VENISTI, FILI DEI VIVI, UT DISSOLVAS OPERA DIABOLI, EXPELLE POTENTIA TUA A LOCO ISTO ET A ME SERVO TUO PESTEM ISTAM. DISCEDAT AER CORRUPTUS A ME IN TENEBRAS EXTERIORES.)
= Darkness has Mantled the Entire Earth from Your Death. My Lord God, a Deceptive Dark Power was Created. And Since it has come to that, Son of a Living God, for You to Destroy the Workings of the Devil, with Your Power Expell from this Place and from Me, Your Servant, this Sickness.

And Remove the Corrupt Air to the Most Distant Darkness.
(*Luke 23, 45; John 3, 8*)

+ (CRUX CHRISTI! DEFENDE NOS ET EXPELLE A
LOCO ISTO PESTEM ET SERVUM TUUM LIBERA;
QUIA BENIGNUS ES ET MISERICORS ET MULTAE
MISERICORDIAE ET VERAX.)

= Cross of Christ, Defend Us and Expell from this Place this
Sickness and Free Your Servant; As You are Gentle and Mer-
ciful, and are Righteous in the Abundance of Compassion.

BFRS

– **B** (BEATUS QUI NON RESPEXIT IN VANITATES ET
INSANIAS FALSAS; IN DIE MALA LIBERAVIT EUM
DEUS; DOMINE IN TE SPERAVI, LIBERA ME AB IPSA.)
= Happy the Man who Trusts in the Lord and Ignores False
Vanity and Nonsense; In the Depths of Misfortune He was
Saved by God; I Have Faith in You, o Lord, Free Me From
the Same. (*Ps. 39, 5*)

– **F** (FACTUS EST DEUS IN REFUGIUM MIHI;
QUIA IN TE SPERAVI, LIBERA ME AB HAC PESTE.)
= God has Become My Refuge; As I have Faith in You, Free
Me from this Illness. (*Ps. 93, 22*)

– **R** (RESPICE IN ME DOMINE DEUS MEUS ADONAI, DE
SEDE SANCTA MAJESTATIS TUAE ET MISERERE MEI,
ET PROPTER MISERICORDIAM TUAM AB HAC PESTE
LIBERA ME.)
= Take Note of Me, My Lord, from the Holy Seat of Your
Majesty, and have Mercy on Me, and in Your Mercifulness
Free Me from this Sin (Sickness). (*Ps. 21, 2 and 24, 16*)

– **S** (SALUS MEA TU ES. SANA ME ET SANABOR, SALVUM
ME FAC ET SALVUS ERO.)
= You are My Salvation. Heal Me and I shall be Healed, Save
Me and I will be Saved. (*Jerem. 17, 14*)

IHS (IESUS HOMINUM SALVATOR)
= Jesus, the Saviour of Mankind.

MRA (MARIA)
= Mary, the Mother of God.

The reverses of the pilgrimage badges of St. Benedict usually bear the charm (blessing) of Zachary +Z+DIA+BIZ+SAB+Z+HGF +BFRS IHS.MRA GM.

Zachary's charm is composed of eighteen lines, with seven crosses inserted between them. Legendary tradition attributes its origin to various individuals named Zachary, the most important being Pope Zacharias (714-752). It has been proven that this legend began to appear on pilgrimage badges in the mid 17th century.

The legend mostly appears in the form of a cartouche. Each cross and line represents an entire phrase, sometimes also fragments from the Psalms and Gospels. The words clearly indicate that they were intended as a defence against the plague.

Karl Domanig, in his extensive work about German medallions in an artistic and cultural-historical framework,¹⁰ from the collection of imperial medallions, which was published in Vienna in 1907, published 4 plates presenting 19 pilgrimage badges. These plates depicted pilgrimage badges from pilgrimage centres,¹¹ which can also be traced in the collections of the National Museum of Slovenia. As was true of most of those investigating pilgrim badges, Domanig depended mainly on Beierlein in his work.

Günther Probszt-Ohstorff, in his work on Carinthian medallions, tokens, and medals published in Klagenfurt in 1964,¹² dedicated an entire chapter to pilgrim badges, with the title "Pilgrimage Routes and Badges". He presented the Carinthian pilgrimage centres with a short historical description and an engraved image of the mentioned pilgrimage areas.¹³ The catalogue section was limited merely to a description of the obverse and reverse of the pilgrimage badges, and their measurements and material, as well as the collections from which individual badges came. This work is important for us, as it encompasses the major pilgrimage centres,¹⁴ which are also represented in the collections of the National Museum of Slovenia. Several pilgrimage badges from Višarje/Luschari were also presented, where the legend on one side was in Slovenian and on the other in German, or both obverse and reverse were written in Slovenian. Of the 55 pilgrimage badges presented in the catalogue, only 11 were illustrated.

The numismatic collections of large museums contain, in addition to collections of coins, banknotes, and medallions, also smaller amounts of pilgrim badges. Thus numerous numismatists include pilgrimage badges in the publication of coin finds or the presentation of collections. For reasons of limited space, I

¹⁰ Karl Domanig, *Die Deutsche Medaille in Kunst - und Kulturhistorischer Hinsicht nach dem Bestande der Medailiensammlung des allerhöchsten Kaiserhauses*, Wien 1907.

¹¹ Köln, Mariazell in Styria, Augsburg, Ettal.

¹² Günther Probszt-Ohstorff, *Die Kärntner Medaillen, Abzeichen und Ehrenzeichen, Wallfahrtsorte - Weihmünzen*, Klagenfurt 1964.

¹³ Maria Loretto was represented with an engraving made by Joseph Wagner in 1845 according to an original by Valvasor.

¹⁴ Heiligenblut under Gross-Glockner, Mariahilf, Maria-Loretto, Višarje/Luschari, Maria Saal, Maria Worth.

shall list only a few such examples: Schwab-Trau Alexander, *Neuzeitliche Fundmünzen vom Hemmaberg*, Carinthia I, Zeitschrift für geschichtliche Landeskunde von Kärnten, Klagenfurt 1993, the author explains the abbreviations on the pilgrimage badges of St. Benedicts, although not in so exact and full form as Kuncze; Busso Peus, *Maria in der Wüste ob Marburg an der Drau*, Schweizer Münzblätter, 25, 1975; V. Anger, H. Ballzucó, and R. Mauterer, *Eine neue Methode zur schonenden Reinigung antiker Münzen*, MÖNG 20/9, Wien 1978; Karl Schulz, *Ein Rosenkranz des 17. Jahrhunderts*, MÖNG 30/6, Wien 1990; Karl Schulz, *Eine unbekannt Wiener Stiftungsmedaille*, MÖNG, 30/5, Wien 1990.

Archaeologists often come across pilgrim badges in their field work. Most are later only mentioned in passing in the publication of the find. Articles of this type include: Serge De Poorter, *Le Trésor de l'Église de Carros*, in *Memoires de l'Institut de Préhistoire et Archéologie des Alpes-Maritimes*, volume 36, Nice 1994; S. Zenone degli Ezzelini, *Colle Castelaró: Indagini archeologiche nell'arca del castrum medievale*, Venezia 1994; Zeitsporen, *Archäologisches aus Baden, Wallfahrtsmedaillen vom Zähringer Burgberg*, Archäologische Nachrichten aus Baden 50, 1993; *Forschungen zur Leechkirchen in Graz*, Fundberichte aus Österreich, Materialheft 4, Graz 1996.

I must also mention my Croatian colleague, Dr. Ivan Mirnik, curator of numismatics at the Archaeological Museum in Zagreb, where the numismatic collection also includes medallions and pilgrim badges. I was able to study the entire extensive collection of pilgrimage badges, and make comparisons with the collection for which I am responsible. He depended primarily on Kuncze in his articles. Here I will list several of his works on the subject of pilgrimage badges, or that mention them in some way: *Talijanska medalja 15.-17. stoljeća*, exhibition catalogue, Zagreb 1981; *Trsatske medaljice*, *Domesti* 25/11-12, Rijeka 1992; *Medaljice s likom sv. Vlaha*, *Dubrovnik*, *Časopis za književnost i znanost*, V, 1994, No. 5; *Medalje zagrebačke nadbiskupije u riznici katedrale i Arheološkome muzeju u Zagrebu*.

In the recent period, pilgrim badges have become a composite part of material exhibited at several major exhibitions with religious themes. Thus they are yet more frequently presented in exhibition catalogues, where they are published with a photograph and an entire catalogue entry. Examples of such exhibition catalogues would be: *Ori e tesori d'Europa*, Milano 1992; *Wallfahrt Wege zur Kraft*, Graz 1994; *Fundort Kloster*, Archäologie im Klösterreich, Altenburg 2000.

SLOVENIA

In Slovenia, also, up to a few years ago no one was systematically involved in studying pilgrimage badges. The ethnologist and art historian Gorazd Makarovič, for instance, in his work on Slovenian folk art, published in Ljubljana in 1982, merely mentioned pilgrimage badges in terms of their use and purpose. Only five examples were photographed, each on only one side.

They were occasionally referred to by individual archaeologists reporting on their excavations. Several examples can be cited: Davorin Vuga, Matena, *Varstvo spomenikov*, XXIII, published in Ljubljana in 1981, on page 289 mentions 4 copper pilgrimage badges in a trench (obverse: Mary with the Child and reverse: pilgrimage church); Phil Mason, Črnomelj – sv. Duh, Arheološka najdišča Dolenjske, special edition of *Arheo*, Novo mesto 1990 – the author describes 83 graves from the period between the 16th and 18th centuries, with pilgrimage badges found in several; Phil Mason, Črnomelj – Sv. Miklavž, Stražnji vrh, *Varstvo spomenikov* 32, Ljubljana 1990; Thilio Ulbert, *Ad Pirum (Hrušica)*, München 1981, the author mentions 3 pilgrimage badges in grave 3 and grave 5, and one isolated find; Nada Osmuk, Griže – cerkev sv. Martina, *Varstvo spomenikov* 32, Ljubljana 1990, the author mentions that near the church small finds were discovered in a stratum of earlier burials without preserved graves, including 3 pilgrimage badges; Ljudmila Plesničar Gec et al., *Starokrščanski center v Emoni*, Katalogi in monografije, 21, Ljubljana 1983, where I. Sivec mentions a bronze Greek cross with a legend on both sides, the image of St. Sebastian, and a late medieval inscription.

Thus, a detailed work on pilgrimage badges has not previously existed in Slovenia. I began to be involved with studying the pilgrimage badges in Slovenia when as a curator in the National Museum of Slovenia I became responsible for the systematic collection of devotional material, including pilgrimage badges. I have published two articles so far on this subject.¹⁵ In the first one, I described pilgrimage badges acquired for the collections of the National Museum of Slovenia, in the second, I systematically classified and analyzed the pilgrimage badges discovered during the archaeological excavations in the Church of St. George in Piran; all of these pilgrimage badges were published with photographs of both sides. In my MA thesis, *Human Piety and the Process of Secularization 1750-1850*, I devoted one chapter to pilgrimage badges and added some photographs of them.

¹⁵ Darko Knez, Iz akcesije Kulturnozgodovinskega oddelka Narodnega muzeja, *Argo* 33/34, Ljubljana 1992, pp. 9–10; Darko Knez, *Svetinjice iz cerkve sv. Jurija v Piranu*, *Annales* 5, Koper 1994, pp. 65–72.

The present publication originated as the result of several years of collecting and studying pilgrimage badges. An additional incentive for the publication of the collection was the ever increasing need for classification and expert analysis of the pilgrimage badges recovered in large amounts by Slovenian archaeologists at their excavations. The latter are, in fact, of considerable help in dating finds. Thus I think it likely that the publication of this collection could well serve as a manual for the easier identification and analysis of artifacts in the field.

I realize that this is hardly a comprehensive review of the subject, although I am certain that I have succeeded at least partially in presenting an image of research into these objects, which represent such a valuable material source for the study of Slovenian culture. The current attitude towards pilgrimage badges, only a short while before considered uninteresting both by researchers and collectors, is highly stimulating.

A detailed list of works where pilgrimage badges have been published is offered in the bibliography.

WHAT ARE PILGRIMAGE BADGES AND FOR WHOM WERE THEY INTENDED?

¹⁶ The expression is derived from the Latin word *devotio*, which means sacrifice, devotedness, piety; pious humble veneration. "Devotionalia" consists of religious objects for the (catholic) liturgy or worshippers in general, and particularly objects that stimulate and spread devotion, while simultaneously referring to some religious mystery. Usually these objects are pilgrimage badges, crosses, rosaries, reliquaries, amulets, scapulars, ampullae, shells, small icons etc.

The pilgrimage badges discussed here are part of the large collection of devotional material¹⁶ held by the Department of History and Applied Art in the National Museum of Slovenia. Not all of the examples that were manufactured in the past were taken into consideration. Even today pilgrimage badges are produced in large quantities, to dangle from rosaries or be worn on a chain around the neck of the faithful.

Pilgrimage badges are small commemorative medallions, forged or cast by craftsmen from various types of metals. People once and still use them for various purposes, for instance, as an expression of belonging to a faith, as a vow, in veneration, or as a recommendation to a saint, to show membership in a holy order, as a decoration (functioning as jewellery), or as proof of success.

They were sold in pilgrimage areas, from stalls at religious feasts and on similar occasions. It was almost impossible for a pilgrim to return from a distant or even nearby pilgrimage without (some) material proof of a vow being completed. Almost every pilgrimage center in Europe, and certainly in the Holy Land, developed a craft of producing pilgrimage badges and similar devotional material, which was sold by pilgrimage churches. The pilgrims were convinced that these images were miraculous, just like the saint depicted on them. Once home again, they hung them at the entrance to the house or barn, so as to drive away the evil spirits, they placed them in the trough for feeding animals, they buried them in fields as protection against weeds, vermin, and mice. They hung them above the bed because of their powerful influence on fertility. A pilgrimage badge protected the pilgrim from bandits on his return home, and it also marked him as a man on a religious journey who enjoyed immunity and had the right to the help of each Christian. If he wished to join the local fraternity dedicated to the shrine he had visited, with his pilgrimage badge, he was always welcome.¹⁷

¹⁷ Knez 1992, pp. 9-10.

Up to the 15th and 16th centuries, the pilgrimage badges were flat, and perforated relief images of a saint were often made on them, or they showed miraculous images and relics characteristic for a given shrine. The largest pilgrimage badges had a diameter of 11 cm, but as a rule they measured from 3 to 7 cm. Most

had images on both sides of miraculous pilgrimage images, churches, saints, and patron saints. The most common were images of the Virgin Mary (Our Lady of Help, Our Lady of the Rosary, Our Lady of Sorrow etc.), St. Francis (of Padua, Assisi), St. Aloysius, St. Dominic, St. George, St. Claire, etc., on account of belief in their great power and readiness to aid, and also because of the religious orders present in a given area (Jesuits, Franciscans, Benedictines, Dominicans, Clarisses, Ursulines, and so forth).

The essential part of the pilgrimage badges is the image of the saint and the inscription, which was originally in Latin, and later also in German, Italian, and Croatian, and in our case, in Slovenian from the 19th century. As a rule the inscriptions are on the outer edge. Entirely identical pilgrimage badges are known, made in the same workshop, although the texts on them are in German, Italian, and Slovenian. In this manner, all pilgrims could buy a remembrance of their pilgrimage in their own language. Another apparent difference was in the material and size of the pilgrimage badges. Gold and silver could only be afforded by the wealthier worshippers, for whom this was a status symbol, an expression of power, and flattery of a saint, as well as God. Poorer worshippers made do with modest, small, bronze, brass, copper, tin, and iron pilgrimage badges, but despite this, they were no less venerated. So it is not at all surprising that as a material bronze predominated (copper, brass), while from the second half of the 19th century onwards, and primarily in the 20th century, pilgrimage badges made from aluminum predominated. Their production increased greatly in the course of time, although after the Second Vatican Council in 1962-1965, the production of pilgrimage badges and other devotional material declined quickly. This Council advised an orientation towards an inner faith and warned against the excessive use of religious objects. This advice was received fairly well by the faithful, and the result was a sudden decline in the demand for things that once sold very well.

In the more recent period, from the end of the 19th century onwards, special pilgrimage badges were also distributed to exceptionally diligent and successful children in religious instruction. Such a pilgrimage badge was usually received by only one person per year in each class. If the child did not have a small chain to hang the badge on, this was very humiliating, and an ordinary cord would have to be used. Each child receiving First Communion was given a pilgrimage badge at the ceremony. Pilgrimage badges were also received by the members of various

societies, especially Marian societies; these badges were outfitted with ribbons. The colour of the ribbon designated the position in the society, for example, unmarried members of the Marian societies received pilgrimage badges with a pink ribbon.

The faithful also hung them from rosaries (or around their neck), placed them in the hand of the deceased, burying them with the dead.

A fair number of pilgrimage badges were composed merely of a decorative form, most usually a circle, polygonal shape, or ellipse. Occasionally glass or semi-precious stones, always flat in shape, were set into them. Pilgrimage badges that were also pendants were decorative at the same time, with which women adorned themselves.

THE MANUFACTURE OF PILGRIMAGE BADGES

Through the 16th and 17th centuries, better quality medallions and badges for the most important European pilgrimage shrine were minted in the Roman mint, as is apparent from the legend in the lower section of pilgrimage badges, ROMA. Some of the best known and most successful engravers, along with many others, were members of the medallist family of the Hamerani: Alberto (+ 1677), Giovanni (+ 1705), Ermenegildo (1688-1744), Ottone (1694-1768), Gioacchino the Younger (active in Rome between 1780 and 1805) and others.¹⁸ We can state with certainty that the same dies were in use throughout several decades.

¹⁸ Mirnik 1992, p. 501.

The more important and better known pilgrimage badge craftsmen include the previously mentioned father and son, Peter and Paul Seel of Salzburg. Peter Seel was the first to give the pilgrimage badges an artistic appearance. His medallions and badges inspired great enthusiasm, and people became attentive to these flat, specially created products and began to collect them.¹⁹ The badges from the Seel school are still particularly interesting and attractive to admirers of Austrian pilgrimage medallions.

¹⁹ Gustav Zeller, *Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meistern*, Wien 1894.

For the majority of pilgrimage badges it is not known who made them and where, since naturally they were produced in the pilgrimage areas themselves. They were usually made in monasteries, and even self-taught village manufacturers were not rare. This is also one of the reasons that the inscriptions on them are not grammatically correct, with plenty of mistakes (incorrect or omitted letters). The exact beginnings of the production of medallions and badges in a pilgrimage area cannot be determined with certainty, although we can be aided in dating by the period when the pilgrimage route began, a stylistic analysis of the badges, or with the comparison of the material excavated together with a badge, in those cases where the site of discovery is known.

Pilgrimage badges for Slovenian pilgrimage routes were manufactured in the country and also abroad. This is shown by the fact that in Germany, in Diessen in Bavaria, models still survive for the production of Brezje pilgrimage badges.

A characteristic of the earlier cast pilgrimage badges (to the first

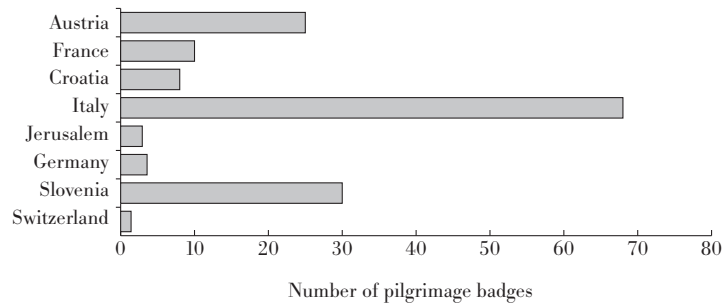

Fig. 1 Pilgrimage badges by region of production

half of the 16th century) from the same workshop is that they differ considerably among themselves. The positive images were formed in wax, converted into a badge by casting (lost wax technique). They could only produce one badge in this manner, from which all the further examples were made, meaning that each successive one was larger than the one before. The technique predominated later of carving metal dies, which enabled the casting of an unlimited number of examples in gold, silver, bronze, and tin.²⁰

²⁰ Mirnik 1981, p. 4.

Great help in determining the provenience and dating is also offered by the legends, as well as uncommon events in connection with the creation of a pilgrimage route or the pilgrimage badges themselves. One example would be the miraculous pilgrimage badge of the Immaculate Conception, which was the most widely distributed pilgrimage badge of the 19th century, and is produced even today. The legend of the creation of these pilgrimage badges is as follows:

Saturday, the 27th of November 1830, during the meditations of the nuns in the chapel in the Rue de Bac in Paris, a vision of the Virgin Mary appeared to the Vincentian sister Catherine Laburé. Mary was standing on a hemisphere and below her feet a snake was coiled, which symbolized her Immaculate Conception. She held a globe in her hands, topped by a golden cross. On her fingers were rings with precious stones of various sizes, which glittered with marvellous lights. Catherine heard a voice, which said: "This globe that you see symbolizes the entire world, and especially France and each individual in particular." About the rays of light spreading from the precious stones, she heard: "These rays are the symbol of the mercy that I extend to those who pray to me for it." She also comprehended that those stones that did not radiate light stood for those mercies for which no one had bothered to pray.

The vision then suddenly changed. Mary no longer held the terrestrial globe, her hanging hands, radiating waves of light, full of mercy bowed down to the earth. Around her figure in the form of an oval, the following words were formed in golden letters: "HAIL MARY, OF THE IMMACULATE CONCEPTION, PRAY FOR US, WHO DEPEND ON YOU." Catherine then heard the command: "Make a badge in this image, and those who wear it with faith will partake of great mercy, particularly those who wear it around their neck."

Catherine then also had a vision of the reverse of the badge: the monogram of Mary (M) crowned with a cross, with under it the Sacred Heart enclosed in a crown of thorns and the heart of the Virgin Mary transfixed by a sword. The entire image was surrounded by a wreath of twelve stars. This vision was said to have been repeated several times. Catherine's confessor was fairly reserved about her story, and only in 1832 did he speak about it with the archbishop of Paris. The latter had no hesitations, and the first 2000 badges were sent to several addresses as early as the 30th of June 1832. Several miracles that were said to have occurred confirmed the authenticity of the vision for the Paris archbishop. The badges were widely recognized as miraculous. In the title of the first report about them, published in April 1834, they were referred to as "the generally known miraculous badges". Shortly afterwards, they were known throughout all of Europe. The production and sale of these badges grew stupendously. At the same time, innumerable miracles, wondrous recoveries, conversions, and protections were said to have occurred. This also greatly influenced the deep-rooted belief among Catholics about the mysteries of the Immaculate Conception, proclaimed as religious dogma by Pope Pius IX in 1854.²¹

²¹ Taken from: Durrer
Werner, *Siegeszug der
Wunderbärm Medaille*,
Jestetten 1980.

THE HISTORY OF THE COLLECTION

- ²² The material in the Grebenc Collection comes from the following areas:
- Upper Carniola: – the Škofja Loka district: Sorica, Dražgoše, Zali log, Zelezniki, Škofja Loka, Furgtal, Puštal, Ljubno, Ločnica ob Sori, Hoste, Sopotnica, Selce, Dolenja vas.
  - the Radovljica district: Kranjska gora, Gozd, Srednji vrh, Podkoren, Mojstrana, Dovje, Radeče, Koprivnik, Ljubno, Bled, Gorjuše, Bela peč, Kropa, Jamnik, Kamna gorica.
  - Kamnik and the vicinity
  - Velesovo, Tržič
  - the Moravska valley
  - Lower Carniola: Vélíka loka, Male Pece, Stranska vas, Trška gora, Kočevje, Krška vas, Muljava, Sv. Jurij, Grosuplje.
  - Styria: Celje, Slovenske Konjice and vicinity.
  - Inner Carniola: unclassified
  - Primorska/Coastal region: Vipava, Col, Tolmin, Bela Krajina: Adlešiči, Stari trg, Metlika, Črnomelj.
  - Ljubljana vicinity: Šiška, Dravlje, Gameljne.
- ²³ Profesor Oton Grebenc was born on the 18th of October 1875 in Maribor, and he died somewhere in Austria or Germany during the Second World War.
- ²⁴ In the temporary report about the Grebenc Collection, preserved by the National Museum of Slovenia in its archives, it states that Prof. Oton Grebenc had donated these objects to the National Museum on the 9th of August 1935.
- ²⁵ Marija Makarovič, *Poročila – O Grebenčevi zbirki v Etnografskem muzeju v Ljubljani, Slovenski etnograf* XV, p. 243, Ljubljana 1962.

This publication presents the entire systematic collection of four hundred and fifty (450) pilgrimage badges. This collection is composed of only the better preserved badges, or more poorly preserved unpublished or rare types.

The foundations of the presented collection of pilgrimage badges extend into the earliest past of the museum, and the collection has been greatly enriched over the course of its 180 years of activity. Many badges were purchased from various collectors, dealers at certain fairs, and in antique shops, while a significant number were donated as collections or individual specimens. They also arrived in the museum as parts of legacies or major acquisitions. The provenience is known for most.

The catalogue also includes 177 pilgrimage badges from the Grebenc collection. The objects from this (private) collection, gathered throughout Slovenia²² by Prof. Oton Grebenc²³ himself or brought to him by his students in the first half of the 20th century, were inventoried in the old accession book of the National Museum of Slovenia from inventory numbers 11,000 to 13,797. The mentioned objects were purchased on the 26th of June 1929 by the Local Government of the Ljubljana District for 100,000 dinars,²⁴ and they requested the management of the National Museum to house them temporarily, to organize the collection, and protect it from any danger. When the local government had succeeded in setting up a special arts and crafts museum, the collection would be transferred to this museum.²⁵

As a special craft history museum was never established, the objects in the Grebenc collection were added to those of the National Museum by the director at that time, Dr. Josip Mal, who also saw to it that the collection was purchased. In the following years, the Grebenc collection began to interest the director of the Ethnographic Museum, who had noted that the material was primarily ethnological. The conflict continued for several years, and several experts offered their opinions about the collection. Among them was Prof. Albert Sič, who referred to this collection in his report of 3th of April 1945 as having “craft commercial” traits, as only the very basis was ethnographically significant, the rest merely being artificial and modified. The

²⁶ Ibid.

²⁷ This number is not exact, as sometimes several objects were listed under the same inventory number.

collection would thus not belong in an ethnographic museum, but rather represented artificial commercial science.²⁶

In 1954-56/57, according to an agreement between the director of the National Museum, Dr. Jože Kastelic, and the director of the Ethnographic Museum, Dr. Boris Orel, the National Museum surrendered 1614 objects²⁷ to the Ethnographic Museum from the total of 2797 specimens in the Grebenc collection. In this manner, they broke up a previously united collection and in a certain manner depreciated the work and efforts of Prof. Grebenc and his students. The National Museum was left with 1183 objects, considered to belong there in terms of their cultural-historical content. Of these, 341 represent devotional material, including 177 of the pilgrimage badges presented here.

The sources of pilgrimage badges

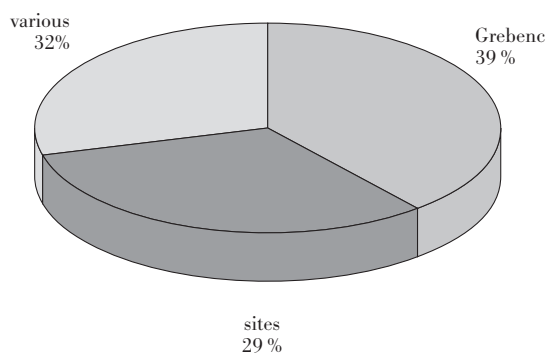

Fig. 2 Pilgrimage badges according to acquisition.

DATING

The table below shows the chronological representation of the pilgrimage badges from the collection presented here, extending from the 15th century to the 20th century. As can be seen from the graph, the majority of the pilgrimage badges come from the 19th and 20th centuries. The main reason for this was the abolition of the Josephin reforms, when piety among the people was again greatly revived, which indirectly had influence on the production of devotional items. A second important reason, which also contributed to the increase in the production and use of pilgrimage badges, can be attributed to technological advances and the use of new materials. Certainly there were other factors that affected the state that can be perceived from the table. Large numbers of pilgrimage badges from the earlier periods were destroyed or lost, while many were deposited in various places (fields, roads, rivers, gardens, under buildings, in graves, etc.), or were scattered or carefully stored and forgotten in attics or cellars, waiting for someone to discover them. We also cannot ignore the fact that the increase in the number of inhabitants also increased the number of people using pilgrimage badges. The lower percentages of pilgrimage badges from the 10th century in comparison to the amount from the 18th and 19th centuries can be attributed primarily to two causes. The first is the previously mentioned Second Vatican Council (1962-1965), which warned against the excessive use of religious objects. A second reason could be sought in the fact that pilgrim badges from the

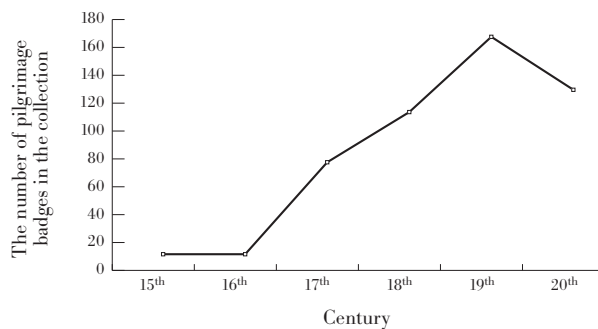

Fig. 3 Pilgrimage badges according to the date of production.

20th century, and particularly from the second half, are still serving their original purpose, and in use by their owners, meaning people who purchased or received them. Thus some time must pass before these pilgrimage badges change their function and acquire a place in a museum collection.

ANALYSIS

It is apparent from the figure below that Marian pilgrimage badges predominate in the collection. This is not surprising, as only in the region settled by Slovenian ethnic groups there are circa 60 Marian pilgrimage routes. The Virgin Mary, in comparison with other saints, was evidently more understanding, more universal, and as she was raised in heaven above all the saints and angels, she would have had a greater power of fulfilling requests. From the graph below, it can also be seen that considerably less female saints were venerated than male saints, which was also a reflection of the role of females in society at that time.

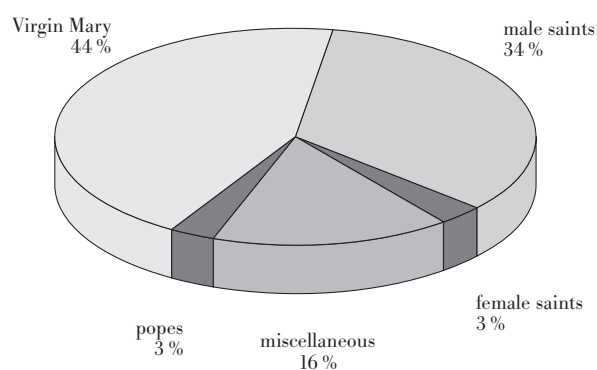

Fig. 5 Pilgrimage badges according to categories

Among all the saints worshipped in the Catholic Church, the Virgin Mary thus occupied a special position. The Mother of God was the paragon and image (or likeness) of the Church. Mary was rewarded with the immaculate conception, with soul and body she was taken into the heavens, and the Church claimed her as an intercessor for all mercies deserved of Christ. It is hardly surprising that pious people would most willingly have recourse to the Virgin Mary.

Figure 6 shows that the motif of the Immaculate Conception stands out in the collection. Its popularity increased after 1830,

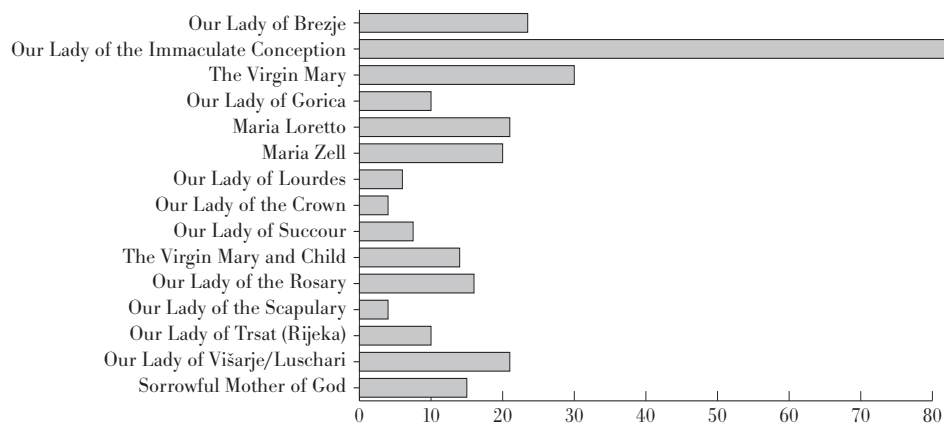

Fig 6. Marian pilgrimage badges by category.

when the Vincentian nun Catherine Laburé saw a vision of the Virgin Mary in one of the Parisian chapels and was ordered to make up a pilgrimage badge on the basis of the image she had seen. This legend has already been described in detail above.

The majority of the Marian pilgrimage badges represented in large amounts in the collection are from pilgrimage shrines such as Maria Zell (from the 15th century onwards); Sveta Gora (Holy Mount) near Gorica (from the 18th century onwards); Višarje/Luschari (from the 18th century onwards); Trsat near Rijeka (from the 18th century onwards); Brezje (from the 19th century onwards); Lourdes (from the 19th century onwards) etc.

A frequent motif on the pilgrimage badges is also the Loreto House and Our Lady of Loreto, which appear on Slovenian pilgrimage badges from the 17th century onwards.

According to legend, in fear of the Islamic expansion, the angels transported the “holy house” (Santa Casa) from Nazareth to Loreto. At the beginning of the 16th century, they dated this event to the 10th of December 1294, and Trsat near Rijeka in Croatia would have been an intermediary stop on the route (in 1291).²⁸ The cult of the Holy House was of local significance to the 15th century, after which it spread throughout Italy, and in the 16th century throughout the entire Christian world. Because of the great popularity and the numerous pilgrims, in 1632 Pope Urban VIII declared the transport of the Holy House a church holiday by papal decree. This led to the even greater popularity of this shrine and such images, and thus to an increased production of devotional material with depictions of the holy house and Our Lady of Loreto.

The most common motifs on the pilgrimage badges with this

²⁸ Trsat near Rijeka is another very well known pilgrimage centre, where numerous pilgrims from Slovenian regions also travelled, as is indicated by the considerable amount of pilgrimage badges with the image of Our Lady of Trsat.

subject are: angels carrying the house; a baldachin structure with the Mother of God and the Child; a church above which is the Mother of God.

The most commonly represented saint in the collection published here is St. Benedict. His popularity can be traced equally from the 15th century to the mid 20th century.

St. Benedict (480-543) was the founder of the famous Benedictine Order. He is usually depicted in monastic robes with an abbot's staff and a book in his hands. Schoolchildren and students prayed to him, and in folk belief, he aided against poisoning and witchcraft. Patients with various "stones" also addressed themselves to him.²⁹

Two parishes are dedicated to him in Slovenia: St. Benedict in the Slovenian Heights (Slovenske Gorice), where the church was erected in 1050, and Stranje near Kamnik (where he is called St. Bedenk), where a church was built by the Benedictines of the Upper Town as early as the 13th century. In northeastern Slovenia, particular power was attributed to the blessing of St. Benedict. The peasants gave their daily wages on his feast day for his blessing of the cattle,³⁰ and together with some root vegetables they drove them to Varaždin to the Capuchins, who added their blessing. The renown of the blessing of St. Benedict also took over an ancient pagan custom: Benedict water was used by Prekmurje region households, who poured it over the feet of the entire family on Ash Wednesday to protect them from snakebite. For this reason, he is also depicted with a chalice and snake.

²⁹ Gustav Gugitz, *Fest – und Brauchtumskalender für Österreich, Süddeutschland und Schweiz*, Wien 1955, p. 30.

³⁰ Josip Pajek, *Črtice iz duševnega žitka štajerskih Slovencev*, Ljubljana 1884, p. 4; Navratil Ivan, *Slovenske narodne vraže in prazne vere*, Letopis Matice Slovenske, Ljubljana 1890, p. 92.

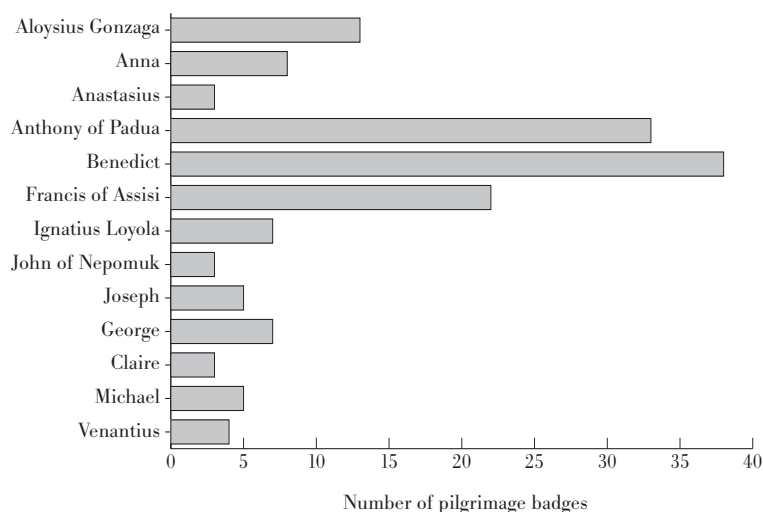

Fig. 7 Pilgrimage badges listed according to the saints.

St. Benedict is followed in terms of the number of badges in the collection by the Franciscan St. Anthony of Padua, who constantly appeared on pilgrimage badges from the 17th century onwards.

People consider **St. Anthony of Padua** to be one of the best “local” saints. The Portuguese Franciscan, who died in 1231 in Padua in Italy and was declared a saint in the following year, was buried in the immense basilica in Padua, which had and still has numerous pious visitors.

His worship was spread by his brother Franciscans, Minorites, and Capuchins. In the 17th century, a true wave began of his worship in the Salzburg archdiocese and the Aquileian patriarchy, with 44 churches being dedicated to him in that period. In the diocese of Ljubljana, one parochial and eight subsidiary churches were dedicated to St. Anthony, and around ten in the diocese of Gorica. Numerous brotherhoods of St. Anthony also appeared. In Ljubljana there were already 1000 members circa year 1600. These fraternal societies spread the word about his miracles.³¹

An oral tradition exists at Solkan near Gorica that St. Anthony had celebrated mass there.³² What is known as the “Smlednik legend” is also popular in Slovenia, a story about a lord of a castle, who demanded of a subject peasant that he “*naj mu odrajta*” his levy “pay his tax in labour”, although the peasant had already paid it to the lord’s deceased father. The clever old fox had not given a receipt to the peasant. The peasant turned in his hour of need to St. Anthony of Padua. He took him with him to a high mountain. There he ordered the Devil to go into Hell after the dead old man. When they brought him, the saint ordered him to make out a receipt. In this manner, the peasant could prove payment to the landowner and was saved. This legend was highly popular, as is shown by the numerous images on pilgrimage badges, beehive end panels, and glass.

In the period of the Baroque, the faithful were known to become very close to popular saints, and St. Anthony of Padua was exactly this type of saint. He became an indispensable helper for the most varied of problems, considered by the people to be a miracle worker beyond compare.

At first, he was chosen by soldiers as their patron saint, and later by girls who wished to have a husband, and by women who wished to keep their husbands. Special recourse to him is taken even today by those who have lost something.³³

The attitude of people towards this unique saint was even here and there too familiar, as even thieves prayed to him for help (“St. Anton de Padova, help us to steal something...”).³⁴

³¹ Niko Kuret, *Praznično leto Slovencev. Starosvetne šege in navade od pomladi do zime*, Vol. I, Ljubljana 1989, p. 377.

³² Jože Srebrnič, *Pod Vernim Krovom. Ob ljudskih običajih skoz cerkveno leto III. (Od jurjevega do kresa)*, Trst 1946, p. 90.

³³ Gugitz Gustav, *Fest – und Brauchtumskalender für Österreich, Süddeutschland und Schweiz*, Wien 1955, p. 64.

³⁴ Kuret Niko, *Praznično leto Slovencev. Starosvetne šege in navade od pomladi do zime*, Vol. I, Ljubljana 1989, p. 377.

St. Francis of Assisi, the founder of the Order of Franciscans, was born in 1182 in Assisi in central Italy, and he died on the 3rd of October 1226, at age 44. Two years later Pope Gregory IX proclaimed him a saint and declared the 4th of October as his feast day. The pope himself, a friend of St. Francis, went to this solemn ceremony at Assisi, where at his wish a magnificent church was built, dedicated to St. Francis. They prepared a grave under the church and his body was placed there on the 25th of May 1230. This grave started to collect numerous masses of people, not merely from Italy but also elsewhere. Pilgrims from the Slovenian lands also travelled there. After the Holy Land and Rome, for the Catholic and Protestant world Assisi is the best known place, and every summer waves of pilgrims from the entire world descend upon it.³⁵

The Jesuit **Aloysius Gonzaga** was well known to the Slovenian people. A beautiful Baroque church in Maribor is dedicated to him. His picture hangs in many other churches. He was born on the 9th of March 1568 in Mantua. The plague raged throughout Italy in 1590-91. It carried off thousands of victims, including three popes. Aloysius incessantly begged his superior to allow him to tend the stricken. They allowed him access to the Our Lady of Solace Hospital, where the less critical patients were brought. When Aloysius was going there one day, he came across an abandoned sick person. He carried him on his shoulders to the hospital and gave him first aid. He probably became infected then. He died at age 23 on the 21st of June.

Fourteen years after his death, Pope Paul V declared him beatified, with an altar in his honour, and Pope Benedict XIII proclaimed him a saint, together with Stanislav, in 1726, and three years later as the patron saint of young people, particularly students. The saint's remains rest under his altar in the Church of St. Ignatius in Rome, while his head is preserved in the basilica dedicated to him at Castiglione. The Roman College contains a museum of St. Aloysius, in addition to his room, which has been turned into a chapel.³⁶

St. George, as one of the most popular saints of the Middle Ages, was represented among the objects in our collection from the 15th to 20th centuries only three times, which indicates a decline in his popularity, or that he was superseded by other saints.

The majority of depictions of saints that can be traced on the pilgrimage badges held by the National Museum of Slovenia begin to appear in the 17th century. In the 17th century and in the first half of the 18th, i.e. up to the Josephin reforms,³⁷ depic-

³⁵ *Leto svetnikov IV., Frančišek Asiški, redovni ustanovitelj*, Ljubljana 1973, p. 29-40.

³⁶ *Leto svetnikov II., Alojzij, zavetnik mladine*, Ljubljana 1970, p. 627-632.

³⁷ Joseph II (1741-1790), in the ten or so years of his rule published more than six thousand decisions referring to ecclesiastic subjects. Among other things, he first limited the number of novices in various orders, and then, after 1781, he disbanded series of monasteries that were not directly involved in pastoral, scholastic, and social work. The property of the abolished monasteries was combined into a religious fund, intended for the maintenance of clergymen and the support for the budget of poor parishes. Decisions about legal affairs were taken over by the state, which limited the jurisdiction of religious courts to specifically interior church affairs. In 1783, Joseph II disbanded the majority of orders and handed over their property to the ecclesiastic fund. He did away with processions, afternoon services, series of church holidays, and pilgrimage routes, and even determined the number of candles that could burn on an altar.

tions of the following saints appeared: **St. John of Nepomuk, St. Venantius, St. Francis Xavier, St. Ignacius Loyola, St. Francis of Paola, and St. Anastasius.**

In the 19th century, after the abolition of the Josephin reforms, pilgrimage again was strongly revived, and the advances in technology led to the mass production and use of pilgrimage badges. The old pilgrimage centres were revived then, and at the same time new ones began to appear, which even today are very well known, including the largest Slovenian pilgrimage centre at Brezje, and the best known European pilgrimage shrine at Lourdes.

Although the Church of Our Lady of Succour at Brezje in Gorenjska (Upper Carniola) is one of our youngest pilgrimage routes, in a very short time it became a truly pan-Slovenian pilgrimage centre. In the modest Church of St. Guy, which was part of the Mošnje parish, the parish priest Urban Ažbé had a side chapel built in 1800 in honour of Our Lady of Succour. In 1814, fulfilling a vow, the Slovenian artist Leopold Layer added a painting of Our Lady of Succour. The true pilgrimage route began after numerous granted requests and healings in the chapel. The many requests granted, physical cures, and conversions are indicated by the numerous tablets expressing gratitude on the walls of the new church, for which Brezje became even more famous, becoming the national pilgrimage route of the Slovenians.

The most famous Austrian pilgrimage site of Maria Zell in Austrian Upper Styria originated in the 12th century (AD 1157). Hundreds of Slovenian pilgrims walked in procession on this long journey so as to achieve the miraculous granting of their prayers. After the First World War, the Slovenian pilgrimages to Maria Zell ceased.

One of the most renowned Slovenian pilgrimage sites, Višarje/Luschari, originated in the 14th century (AD 1360).

Sveta Gora (Skalnica) near Gorica is famed from 1539 and continuing to the present day as a pilgrimage shrine.

To a certain extent, Figure 8 can be said to show where the Slovenians travelled on pilgrimages, although these data cannot be depended on entirely. It is known, for example, from sources and the literature, that a very well known pilgrimage route taken by numerous Slovenians over the centuries was to Cologne, but nonetheless the collection does not contain a single pilgrimage badge that could be claimed with certainty to have come from the Rhine valley. The same could be said for certain other pilgrimage routes.

Three pilgrimage areas stand out on the table, two of which are

earlier pilgrimage routes, Maria Zell and Višarje/Luschari, along with Brezje, representing one of the youngest Slovenian pilgrimage routes. They are followed by Marian pilgrimage sites, such as Sveta Gora near Gorica, Trsat near Rijeka, Lourdes, and others.

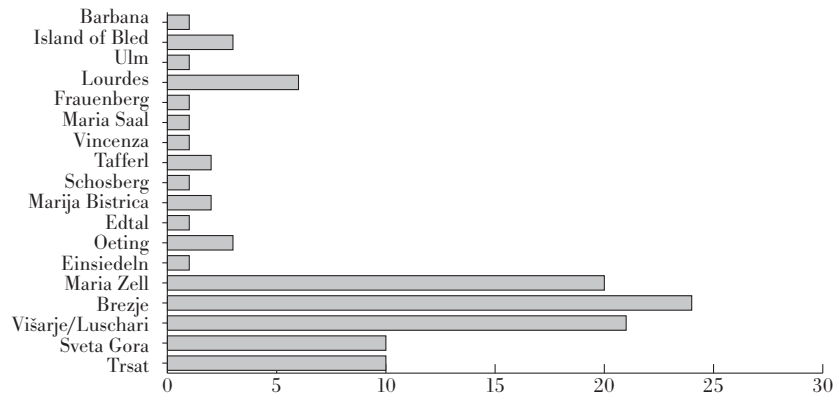

Fig. 8 Pilgrimage badges with motifs of pilgrimage routes.

CATALOGUE

³⁸ Ferdinand Kuncze,
*Systematik der
Weihmünzen*, Raab 1885.

It has been the case in publications to the present that the catalogue section would be formed by group according to the position and reputation of the saint, i.e. on a theological basis, as was established by Kuncze.³⁸ I have decided, however, for a chronological classification, thus for a placement of the pilgrimage badges according to the date of their production, from the 15th century, to which we can attribute the earliest pilgrimage badges in the systematic collection of devotional material in the National Museum of Slovenia, to the most recent period. The catalogue entries used in this section contain the basic standard data, arranged vertically in the following order: catalogue number, name of the object, date, area of production, source, measurements, weight, obverse, reverse, motif, material, inventory number. All the pilgrimage badges were photographed or drawn on both sides at a 1:1 scale, which has not been the usual practice in most of the previous publications of pilgrimage badges. All remaining relevant data are further apparent from the catalogue entries, the photographs, drawings, and graphs and tables.

Catalogue entries

Ime svetinjice / Name of the pilgrimage badge
Datacija / Date
Kraj izdelave / Area of production
Najdišče / Site of discovery; provenience
Mere / Measurements
Teža / Weight
Aver / Obverse
Rever / Reverse
Signatura / Signature
Material / Material
Inv. št. / Inv. no.

LITERATURA/LITERATURE

1. V. Anger, H. Ballzucó in R. Mauterer, Eine neue methode zur schonenden reinigung antiker Múnzen, Mitteilungen der Österreichischen Numismatischen Gesellschaft, str. 66–72, zvezek XX, št. 9, Wien 1978.
2. J.P. Beierlein, Múnzen der bayerischen Klöster, Kirchen, Wallfahrtsorte, München 1857.
3. J.P. Beierlein, Múnzen der bayerischen Klöster, Kirchen, Wallfahrtsorte, München 1869.
4. J.P. Beierlein, Múnzen der bayerischen Klöster, Kirchen, Wallfahrtsorte, München 1879.
5. Denis Bruna, Les enseignes de pelerinage et les coquilles Saint-Jacques de pelerinage trouvees dans les tombes du Moyen Age en Europe referat na 9. kongresu o srednjeveški arheologiji v Yorku 1992.
6. Das wahre Gesicht der Heiligen.
7. Karl Domanig, Die deutsche Medaille in Kunst – und Kulturhistorischer Hinsicht nach dem Bestande der Medaillensammlung des allerhöchsten Kaiserhauses, Wien 1907.
8. Werner Durrer, Siegeszug der Wunderbaern Medaille, 1980.
9. Forschungen zur Leechkirchen in Graz, Fundberichte aus Österreich Materialheft 4, Graz 1996.
10. J.M. Friesenegger, Die Ulrichkreuze, Augsburg 1937.
11. Fundort Kloster, Archäologie im Klösterreich, Altenburg 2000.
12. Gustav Gugitz, Fest – und Brauchtumskalender für Österreich, Süddeutschland und Schweiz, Wien 1955.
13. O. Helbing, Münchener Auktionskataloge, München 1894.
14. O. Helbing, Münchener Auktionskataloge, München 1895.
15. O. Helbing, Münchener Auktionskataloge, München 1896.
16. J. Hirsch, Auktionskatalog der gräfl. Berchemschen Sammlung, München 1900.
17. Gerhard Hirsch, Múnzen und Medaillen Antiken, Auktion 166 (avkcijski katalog), München 1990.
18. Gerhard Hirsch, Múnzen und Medaillen Antiken, Auktion 169 (avkcijski katalog), München 1991.
19. Gerhard Hirsch, Múnzen und Medaillen Antiken, Auktion 170 (avkcijski katalog), München 1991.
20. Gerhard Hirsch, Múnzen und Medaillen Antiken, Auktion 172 (avkcijski katalog), München 1991.

21. Gerhard Hirsch, Münzen und Medaillen Antiken, Auktion 173 (avkcijski katalog), München 1992.
22. H. Kellner, Die Münzen der Reichsstadt Nürnberg, Süddeutsche Münzkataloge, zvezek 1, Stuttgart 1991.
23. W. Killian, Böhmische Münzen- und Medaillensammlung, 1858.
24. Darko Knez, Iz akcesije Kulturnozgodovinskega oddelka Narodnega muzeja, Argo 33/34, Ljubljana 1992, str. 9–10.
25. Darko Knez, Svetinjice iz cerkve sv. Jurija v Piranu, Annales 5, Koper 1994, str. 65–72.
26. A. M. Koldewei, Medieval pilgrim badges found in the Netherlands, referat na 9. kongresu o srednjeveški arheologiji v Yorku 1992.
27. Milček Kamelj, Obrazi – Slovensko slikarstvo XIX. stoletje, Gesichter – Slowenische Malerei im XIX. Jahrhundert, Ljubljana 1999.
28. Kriss – Rettenbeck, Bilder und Zeichen religiösen Volksglaubens, München 1971.
29. H. Kühnel, Frömmigkeit ohne Grenzen?, v: Alltag im Spätmittelalter, Graz, Wien, Köln 1986.
30. Ferdinand Leo Kuncze, Systematik der Weihmünzen, Raab 1885.
31. Niko Kuret, Praznično leto Slovencev, Starosvetne šege in navade od pomladi do zime, prva knjiga, Ljubljana 1989.
32. Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1979.
33. Leto svetnikov I–IV, Ljubljana 1968–1973.
34. J. A. Lindner, Linz. Auktionskatalog von O. Helbing, München 1899.
35. Gorazd Makarovič, Slovenska ljudska umetnost, Ljubljana 1982.
36. Phil Mason, Črnomelj – Sv. Duh, Arheološka najdišča Dolenjske, posebna številka Arhea, Novo mesto 1990.
37. E. Merzbacher, Katalog der bayerischen Wallfahrts-, Kloster- und Kirchenmedaillen, München 1895.
38. Bogdan Mesinger, Traktat o medalji, Osijek 1987.
39. Ivan Mirnik, Talijanska medalja 15.–17. stoljeća, razstavni katalog, Zagreb 1981.
40. Ivan Mirnik, Trsatske medaljice, Dometi 25/11–12, Rijeka 1992, str. 500–506.
41. Ivan Mirnik, Medaljice s likom sv. Vlaha, Dubrovnik, Časopis za književnost i znanost, Nova serija, godište V., 1994., broj 5.
42. Ivan Mirnik, Medalje zagrebačke nadbiskupije u riznici katedrale i Arheološkome muzeju u Zagrebu, tipkopis [1999].
43. H. O. Münsterer, Amulettkreuze und Kreuzamulette: Studien zur religiösen Volkskunde, Regensburg 1983.
44. Ivan Navratil, Slovenske narodne vraže in prazne vere, Letopis

- Matica Slovenske, Ljubljana 1890.
45. J. Nentwich, Die Klosterneuburger Leopolds- Pfenige, Wien 1896.
  46. F. Och, Münzen bayerischer Klöster, München 1897.
  47. Nada Osmuk, Griže – cerkev sv. Martina, Varstvo spomenikov 32, Ljubljana 1990.
  48. M. Pachinger, Medaillen von Peter und Paul Seel und diesen verwandte Meister, München 1904.
  49. M. Pachinger, Unedierte Medaillen auf bayrischen Wallfahrtsorten etc., München 1904.
  50. M. Pachinger, Wallfahrts- und Weihemünzen des Erzherzogtums Österreich ob der Enns, Enns 1904.
  51. M. Pachinger, Erster Nachtrag zur vorigen Publikation in den Mitteilungen der Numismatischen Gesellschaft in München, München 1906.
  52. M. Pachinger, Wallfahrtsmedaillen, Linz 1906.
  53. M. Pachinger, Wallfahrts-, Bruderschafts- und Weihe – Medaillen der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg, Wien 1908.
  54. A.M. Pachinger, *Wallfahrts-, Bruderschafts- und Gnadenmedaillen des Herzogtums Salzburg*, Wien 1908.
  55. Josip Pajek, Črtice iz duševnega žitka štajerskih Slovencev, Ljubljana 1884.
  56. Busso Peus, Maria in der Wüste ob Marburg an der Drau, Schweizer Münzblätter, letnik 25, 1975.
  57. Pfeiffer – Ruland, Pestilentia in numis, Tübingen 1882.
  58. Ljudmila Plesničar Gec in sodelavci, Starokrščanski center v Emoni, Katalogi in monografije 21, Ljubljana 1983.
  59. Serge De Poorter, Le Trésor de l' Église de Carros, v: Memoires de l' Institut de Préhistoire et Archéologie des Alpes-Maritimes, zvezek 36, Nice 1994.
  60. Günther Probszt-Ohstorff, Die Münzen Salzburgs, Basel-Graz 1959.
  61. Günther Probszt-Ohstorff, Die Kärntner Medaillen Abzeichen und Ehrenzeichen, Klagenfurt 1964.
  62. W. Schratz, Münzen auf den hl. Wolfgang, Brünn 1890.
  63. W. Schratz, Die Denk- und Weihemünzen der ehemaligen bayrischen Benediktiner- und Zisterzienser Nonnenklöster.
  64. W. Schratz, Wallfahrtszeichen zur »Schönen Maria« (in Regensburg). a. d. Mitteilungen der Bayrischen. Numismatischen Gesellschaft, München 1887.
  65. Karl Schulz, Eine unbekannte Wiener Stiftungsmedaille, Mitteilungen der Österreichischen Numismatischen Gesellschaft, str. 82–85, zvezek XXX, št. 5, Wien 1990.
  66. Karl Schulz, Ein Rosenkranz des 17. Jahrhunderts, Mitteilungen

- der Österreichischen Numismatischen Gesellschaft, str. 95–98, zvezek XXX, št. 6, Wien 1990.
67. Schwab-Trau Alexander, Neuzeitliche Fundmünzen vom Hemmberg, Carinthia I., Zeitschrift für geschichtliche Landeskunde von Kärnten, Celovec 1993.
  68. Seppelt – Schweiger, Geschichte der Päpste, München 1964.
  69. Jože Srebrnič, Pod Vernim Krovom. Ob ljudskih običajih skoz cerkveno leto III. (Od jurjevega do kresa), Trst 1946.
  70. F. Töply von Hohenfest, Die Weihemünzen für Sammler, Graz 1893.
  71. T. Ulbert, Ad Pirum (Hrušica) München 1981.
  72. T. Unger, Münz- und Medaillensammlung, Wien 1897.
  73. Marta Verginella, Ekonomija odrešenja in preživetja, Annales 14, Koper 1996.
  74. Davorin Vuga, Matena, Varstvo spomenikov XXIII., Ljubljana 1981, str. 287–283.
  75. Stefan Fassbinder, Zeitsporen, Archäologisches aus Baden, Wallfahrtsmedaillen vom Zähringer Burgberg, Archäologische Nachrichten aus Baden 50, 1993.
  76. Gustav Zeller, Münzrecht und Münzwesen des Erzstiftes Salzburg, Salzburg 1882.
  77. Gustav Zeller, Medaillen von Peter und Paul Seel, Wien 1894.
  78. S. Zenone degli Ezzelini, Colle Castelarò: Indagini archeologiche nell' arca del castrum medievale, Venezia 1994.
  79. Župnijski arhiv Dolina, fascikel Testamenti, Lucia Meiach, 2. 8. 1678.

IMENSKO KAZALO

A

Alfonz Marija Ligouri: 134, 135, 214
Alojzij: 163
Alojzij Gonzaga: 56, 67, 93, 94, 98,
180, 203, 213, 242, 243
Ana: 55, 74, 116, 146, 180, 248
Anastazija: 75, 76, 78
angel varuh: 139
Angela Merici: 131
Anton Padovanski: 38, 39, 48, 69, 70,
72, 81, 86-88, 90, 100, 101, 110, 121,
122, 127-129, 134, 137, 139, 140, 141,
144, 163, 168, 227-229, 245, 246

B

Barbanska Marija: 195, 231-233
z belim trakom: 244
Benedikt: 36, 37, 39-42, 45-47, 53, 91,
96, 107-109, 117, 120, 121, 130, 181,
209, 210
benediktinska svetinjica iz Piscinule v
Italiji: 44
Bernard: 66
Boštjan: 76, 104
Božjepotna Marija: 38
Brezjanska Marija: 151, 168, 197-201,
208
Brezmadežna: 104, 137, 138, 141, 142,
153, 157, 163, 169-177, 195, 202, 203,
206, 212, 213, 220-228, 242, 243

C

Ciril in Metod: 214

D

Devica Marija: 53, 134, 142, 143, 168,
248
Deviške sestre: 136
Dominik: 114, 247
Družina: 35, 41, 43, 139, 184

E

Evharistija: 57, 65, 129

F

Feliks (Srečko) Kantališki (brat
Deogradis): 141
Firmin: 95
Frančišek Asiški: 65, 69, 70, 73, 86,
92, 93, 110, 114, 136, 144, 163, 166,
245, 246
Frančišek Girolamo: 135
Frančišek Kle: 243
Frančišek Ksaverski: 54, 67, 72, 95,
99, 100
Frančišek Paolski: 57, 89, 93, 133
Frančišek Saleški: 249

G

Gospa sveta (Maria Sall): 145
Gregor I., papež: 88

H

Hieronim: 95

Hijacint: 83

Hiša Loretska: 68, 86, 94, 185, 231

I

Ignacij Lojola: 54, 56, 72, 99, 100

Inocenc XI., papež: 74, 84

J

Janez: 93

Janez Gabrijel Perboar: 243

Janez Jožef od Križa: 135

Janez Krstnik iz Riminija: 230

Janez Nepomuk: 50, 51, 117

Jedrt (Jera, Gertruda): 68

iz Jeruzalema: 145

Jezerska Marija: 252

Jezerska Marija na Blejskem otoku:
144

jezuitska: 126, 136, 239

Jezus: 101, 111-113

Jezus Kristus: 55, 84, 85, 97, 212

Jezus otrok: 150

Joahim: 55

Jožef: 60, 61, 78, 81, 85, 99, 102, 115,
116, 119, 138, 142, 143, 146, 182, 190,
215, 248

Jožef Kalasanc: 87

Jožef Leoniški: 92

Julija: 105

Julijan Hospitalc: 39

Jurij: 59, 123, 124, 182

Just Tržaški: 216

K

Karel Boromejski: 130

Karmelska (Škapulirska) Marija: 61,
147, 153, 211, 212, 239, 241

Katarina: 105

Katarina Sienska: 114

Klara: 114, 246

Kozma in Damijan: 66

Kraljica src: 217

Kristusovo kronanje: 62

Križ na Beljaku: 183

L

Leon XIII., papež: 166, 167, 177, 196,
207, 247

Loretska Marija: 52, 57, 69, 70, 76, 77,
80-84, 88, 89, 92, 98, 112, 156, 167,
185, 231

M

Maria Zell: 35, 41, 43, 50, 51, 105,
106, 109, 118, 126, 135, 141, 146, 148,
149, 164, 186, 193, 244

Marija: 47, 60, 63, 64, 66, 80, 87, 97,
99, 101, 102, 111-113, 146, 215, 230

Marija Bistriška: 61, 82

Marija Brezmadežna: 165, 175

Marija iz Altöttinga: 48, 49

Marija iz Edtalla: 53

Marija iz Einsiedelna v Švici: 44

Marija iz Frauenberga: 148

Marija iz Lourda: 157, 194, 229, 230

Marija iz Pompejev: 193

Marija iz Schoenangerja: 132
Marija iz Schosberga: 117
Marija iz Tafferla: 118, 204
Marija iz Ulma: 150
Marija iz Vicenze: 127
Marija iz Vilisburga: 125
Marija iz Wortha: 154
Marija Karmelska: 61, 147, 153, 211,
212, 239, 241
Marija Kraljica: 218, 248
Marija Magdalena: 124
Marija Milostna: 43, 131
Marija Plain: 45
Marija Pomočnica: 151-153, 175, 184
Marija Škapulirska: 61, 147, 153, 211,
212, 239, 241
Marija Terezija: 133
Marija Vnebovzeta: 67
Marija z Detetom: 70, 138, 253
Marija zavetnica s plaščem: 35, 233
Marijina čudodelna podoba v cerkvi sv.
Alfonza v Rimu: 134, 154, 155, 214,
236, 237
Marijino kronanje: 67, 79, 81, 82
Marijino sestrstvo: 125
Mati Božja: 178, 246, 253
z modrim trakom: 205, 243

N

Nadangel Mihael: 58-60, 116, 142
Nikolaj (Miklavž): 115
Nikolaj iz Barija: 253
Notburga: 178

O

Orodja Kristusovih muk: 90

P

Pacifik: 135
Paskal Baylon: 65, 89
Pavel VI., papež: 253
Pelegrin: 38, 79
Peter: 92
Peter in Pavel: 110, 114, 207
Pij V., papež: 82, 83, 247
Pij IX., papež: 157, 158, 165, 177
Pij X., papež: 218
Pij XI., papež: 219, 236
Prokul: 95

R

Rok: 76
Rozalija iz Viterba: 71
Roženvenska Marija: 48, 55, 87, 98,
100, 101, 115, 147, 153, 203, 211, 247
Roženvenska Marija iz Caravaggia:
129
Roženvenska Marija iz Pompejev: 237,
238
Rustik: 95

S

simboli križevega pota: 90
srce Jezusovo: 60, 63, 64, 91, 95, 129,
150, 158-162, 179, 180, 184, 204, 211,
218, 237-242

srce Marijino: 60, 63-65, 127, 128,
158-162, 179, 180, 184, 191, 204, 240-
242

Stanislav Kostka: 98, 180

Stopnice: 61, 62

Svetogorska Marija: 86, 120, 155, 156,
234-236

Š

Škapulirska Marija: 61, 147, 153, 211,
212, 239, 241

T

Terezija: 245

Tomaž: 247

Trije kralji: 107

Trojica: 51, 67, 83, 117, 133, 204

Trsatska Marija: 86, 176, 186, 196,
197, 205, 206, 216, 217

U

Uršula: 131

V

Valentin: 42

Venancij: 52, 75, 77, 78, 94, 104

Veronika Giuliani: 135

z vijoličnim trakom: 238

Vincencij Pavelski: 183, 243

Višarska Marija: 115, 119, 164, 187-
190, 194, 202, 208, 209, 249,-251

Vrata: 62

Z

Združenje sv. Križa iz Sirola: 77-80

Ž

Žalostna Mati Božja: 38, 47, 62, 72,
88, 121, 125, 128, 132, 191, 192, 216,
218, 251

SLIKA NA OVITKU SPREDAJ: SVETINJICA SV. JOŽEFA IN SV. ANE, AVER, 18. STOLETJE

SLIKA NA OVITKU ZADAJ: REVER

FRONT COVER PHOTOGRAPHY: PILGRIMAGE BADGE, ST. JOSEPH AND ST. ANNE, OBVERSE, 18TH CENTURY

BACK COVER PHOTOGRAPHY: REVERSE

